

РЕШЕНИЕ

№ 270

гр. Пазарджик, 13.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев

Членове: Албена Г. Палова
Мариана Ил. Димитрова

при участието на секретаря Галина Г. Младенова
като разгледа докладваното от Албена Г. Палова Въззивно гражданско дело
№ 20215200500403 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК. С решение № 260065/22.02.2021 г., постановено по гр.д. № 4937/2018 г. Пазарджишкият районен съд е осъдил Окръжен съд – П., БУЛСТАТ 000471760, адрес: гр.П., бул. „Шести септември“ № 167, да заплати на ищцата СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, ап. 23, сумата от 6500 лева - обезщетение за претърпени неимуществени вреди от допуснатото нарушение на чл.267, §3 вр. §1, б. „б“ ДФЕС, което се изразява в отказа на ответника да отправи запитване до Съда на Европейския съюз за тълкуване на разпоредба от правото на Европейския съюз при постановяването като крайна инстанция на решения по в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 2611/2016 г. и в.гр.д. № 41/2015 г., ведно със законната лихва за забава от подаването на исковата молба в съда на 05.07.2018 г. до плащането, като е отхвърлил иска за разликата над 6500лв. до предявения размер от 10000 лв.

Отхвърлил е иска на СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ №52, ет.8 за осъждане на ответника Министерство на енергетиката ЕИК 176789460, адрес: гр.София, ул. „Триадица“ № 8, да й заплати солидарно с Окръжен съд – П., БУЛСТАТ 000471760, адрес: гр.П., бул. „Шести септември“ № 167 сумата от 10000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, произтекли от незаконни актове на ответника, постановени в нарушение на Съюзното право - чл.13 от Директива

2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05.04.2006 г. относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяването на енергийни услуги.

Отхвърлил е иска на СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, за осъждане на ответниците Министерство на енергетиката, ЕИК 176789460, адрес: гр.София, ул. „Триадица“ № 8 и Окръжен съд – П., БУЛСТАТ 000471760, адрес: гр. П., бул. „Шести септември“ № 167, да й заплатят солидарно сумата от 16 231,86 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, произтекли от незаконни актове на ответниците, постановени в нарушение на Съюзното право - чл.13 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05.04.2006 г. относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяването на енергийни услуги и чл.267, §3 вр. §1, б. „б“ ДФЕС.

Осъдил е ответникът Окръжен съд – П. да заплати на ищцата СТ. ИВ. П. съдебни разноси в размер на 230.67 лв.

Осъдил е ответникът Окръжен съд – П. да заплати по сметка на Районен съд – Пазарджик съдебни разноси за възнаграждение на вещи лица в размер на 508.37 лв.

Осъдил е ищцата СТ. ИВ. П. да заплати на ответника Министерство на енергетиката възнаграждение за защита от юрисконсулт в размер на 1317 лв.

Осъдил е ищцата СТ. ИВ. П. да заплати по сметка на Районен съд – Пазарджик съдебни разноси за възнаграждение на вещи лица в размер на 508.37лв.

Против така постановеното решение в законния срок са постъпили въззивни жалби от С.П. и Окръжен съд – П. с изложени оплаквания за незаконосъобразност.

Жалбоподателят-ищец С.П. чрез своите процесуални пълномощници обжалва първоинстанционното решение в частта, с която са отхвърлени исковете й против Министерство на енергетиката, както и в частта, в която е отхвърлен искът за присъждане на неимуществени вреди против Окръжен съд - П. над претендираната сума от 6500 лв., ведно със законна лихва върху главниците. Счита, че неправилно районният съд е ограничил оплакванията за извършеното нарушение на правото на ЕС от страна на ответниците единствено до приложението на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги. В исковата молба (раздел III, т. 3.42 - т. 3.113) се съдържа оплакване, че приетите от министъра на икономиката и енергетиката правила по определяне и разпределяне на топлинната енергия противоречи на конкурентното право, както и на чл. 47 и чл. 17 от Хартата на

основните права на ЕС. По отношение на тези оплаквания, районният съд не се бил произнесъл.

В противоречие с практиката на СЕС съдът бил приел, че след като срокът за транспониране на Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО, съгласно чл. 28 е 05.06.2014 г., държавите членки не били в нарушение при непредприемането на мерки в изпълнение на задължението да транспонират в националното си законодателство нейните правила. Едно от твърденията на ищцата било, че правилото по т. 6.1.1. от Методиката към Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването (Обн. ДВ, бр. 34 от 24.04.2007 г.), по което се определя размерът на енергията за сградна инсталация, изобщо не следвало да съществува, а дори и да се прилагало, коефициентите в нея и използваните понятия не били „прозрачни“ по смисъла на чл. 9 § 3 от Директива 2012/27/ЕС, освен и не съществували в научната литература.

Съгласно Решение от 18 декември 1997 г. на СЕС по дело C-129/96 (Inter- Environnement Wallonie ASBL и Region wallonne) „...член 5, втора алинея и член 189, трета алинея от Договора за ЕИО, както и Директива 91/156 налагат, докато тече срокът за транспониране, определен от директивата за нейното прилагане, държавата членка - адресат на Директивата, да се въздържа да приема разпоредби, които могат да застрашат значително постигането на предписания от Директивата резултат.“

В конкретния случай били приложими правилата на Директивата от 2012 г., доколкото ищцата е твърдяла, че приетите национални мерки в срока на транспонирането ѝ противоречат. За правилността на решаване на спора е било необходимо да се изследва дали националното ни право, съответства на чл. 9 § 3 от Директива 2012/27/ЕС, но тъй като районният съд не го бил направил, е постановил неправилен съдебен акт.

Според съда правото на ЕС не поставяло изискване потребителите да заплащат реалното потребление на топлинна енергия, както и че формулата по т. 6.1.1. от Методиката отчитала топлофизичните особености на сградата и на отоплителната инсталация. Освен това въпросът за съответствието на формулата с чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО бил решен от СЕС по съединени дела C-708/17 и C-725/17. Ищцата е твърдяла, че е претърпяла вреди вследствие на това, че е била осъдена да заплати за неползвана от нея топлинна енергия в периода 01.10.2009 г. - 31.10.2012 г. Поставя въпроса дали правото на ЕС представя права на потребителите на топлинна енергия?

Твърди, че съгласно чл. 13, т. 1, т. 2 и т. 3 от Директива 2006/32/ЕО

на Европейския Парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги (Директивата) и на чл. 9 Директива 2012/27/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО основополагащият принцип на правото на ЕС за регулираните с цитираните директиви отношения е, че фактурите за консумация на топлинна енергия се изчисляват въз основа на реално потребеното количество енергия. За гарантиране правата на потребителите са очертани няколко стъпки:

- Осигуряването на индивидуални измервателни уреди, отчитащи точно действителното количество топлинна енергия и точното време на нейното потребление; (чл.13, т.1 от Директивата, чл. 9, т. 1 от Директива 2012/27)
- Изготвяне на ясни и разбираеми сметки за дължимите суми въз основа на реалното енергийно потребление, от страна на доставчика на топлинна енергия, а не от трето лице; (чл.13, т.2 от Директивата, сега чл. 9, т 2 от Директива 2012/27)
- Дефиниране на точното съдържание на изготвяните сметки, в което е посочено и действително потребеното количество енергия.

В синхрон с правото на ЕС, действащото към процесиите период национално законодателство - чл. 155 от Закона за енергетиката, предвижда, че:

(1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г.) Клиентите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, заплащат консумираната топлинна енергия по един от следните избрани от тях начини:

1.(изм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г.) на 10 равни месечни вноски и две изравнителни вноски;

2.на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноска;

3.по реална месечна консумация.

Правилата за определяне на прогнозната консумация и изравняването на сумите за действително консумираното количество топлинна енергия за всеки отделен клиент се определят с наредбата по чл. 125, ал. 3.

Според жалбоподателката изводът, който се налага, е, че потребителите следва да заплащат единствено действително потребената от тях топлинна енергия, като информация за това каква е тя следва да им се предоставя ежемесечно. Обстоятелството, че правото на ЕС посочвало, че когато е финансово обосновано и непропорционално на потребителите не

следва да бъдат предоставени индивидуални измервателни уреди, не означавало, че могат да се приемат правила, които изкривяват потреблението. Освен това националното законодателство давало по-висока защита на потребителите, като предвиждало те да заплащат действително потребената енергия. Тази цел, по силата на чл. 155, ал. 2, във вр. с чл. 125, ал. 3 от Закона за енергетиката, следвало да се осигури от Министъра на икономиката и енергетиката, сега Министъра на енергетиката, чрез приемането на наредба, която да определи реда и техническите условия за топлоснабдяване, за оперативно управление на топлоснабдителната система, за присъединяване на производители и клиенти към топлопреносната мрежа, за разпределение, прекратяване на топлоснабдяването и спиране на топлоподаването.

На следващо място жалбоподателката поддържа, че чл. 47 от Хартата на основните права на ЕС предвижда право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Подробно в исковата молба било посочено съдържанието на това право. Съгласно постоянната съдебна практика при липса на общностна правна уредба по въпроса, във вътрешния правен ред на всяка държава-членка трябвало да се посочат компетентните юрисдикции и да се определят процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които страните в процеса черпят от общностното право, като при все това държавите-членки носят отговорност за осигуряването на ефективната защита на тези права във всеки отделен случай (Решение от 15 април 2008 г. по дело *Impact*, C-268/06, т. 44 и 45, както и цитираната съдебна практика). В случая Окръжен съд - П. не бил осигурил предимството на правото на ЕС. Съгласно Решение № 16 от 02.03.2021 г. по гр. д. № 1914/2020 г. на ВКС, IV г. о.... „Правото на Европейския съюз може да бъде нарушено не само, когато е приложена национална правна уредба, съдържаща правило, което не е съобразено с правото на Европейския съюз, но също и когато правото на Европейския съюз не е приложено или е приложено неточно, като приложимата правна норма е тълкувана неправилно (напр. неавтономно), но също и когато тя не е приложена, независимо от това дали същата е уредена изрично, или може да бъде изведена от националната правна уредба, т. е. обективно да съществува в друг вид в националното право.“ Твърдението е, че районният съд не бил приложил правилото на чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове и не бил извършил преценка дали Методиката към Наредбата отговаря на Закона за енергетиката и на транспонираните с него Директива, както и с конкурентното право.

Жалбоподателката се позовава на чл. 17 от Хартата на основните права на ЕС, според който всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с

него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес. Следователно П. имала права, които правото на ЕС ѝ е предоставило и които районният съд не е зачел със своето решение.

Неправилно съдът приемал, че не е налице нарушение на правото на ЕС. За да прецени дали е осъществен сложния юридически факт на явното нарушение, следвало да се вземат предвид всички обстоятелства, които определят предмета на спора. С Директива 2012/27/ЕО било предвидено, че държавите-членки могат да въведат прозрачни правила за разпределение на разходите за потреблението на топлинна енергия или топла вода в такива сгради на: топла вода за битови нужди; топлинна енергия, излъчвана от инсталацията на сградата с цел отопление на общите помещения (когато стълбищата и коридорите са оборудвани с радиатори); с цел отопляване на апартаментите.

От заключението на вещото лице Б., Решение № 4777 от 13.04.2018 г. по адм. дело № 1372/2016 г. на ВАС, Решение № 245/2010 г. на КЗК, Решение № 623/2013 г. на КЗК, Решение № 165 от 08.02.2018 г. по преписка № КЗК-127/2017 г. на КЗК, Решение № 727 от 20.06.2019 г. по преписка № КЗК-479/2019 г. на КЗК и образуваната от Европейската комисия наказателна процедура срещу България, се установявало, че нормативната уредба, която Министърът на енергетиката, тогава Министъра на икономиката и енергетиката, е приел, противоречи на правото на ЕС и на Закона за енергетиката. Вещото лице Б. посочил в заключението си, че определените в Методиката към Наредба № 16-334 за топлоснабдяването формули използват показатели, които не присъстват никъде в научната литература. Същевременно вещото лице К. бланкетно бил твърдял, че формулите отчитат научните постижения. В неговото заключение не било налице каквото и да е позоваване на научни трудове, в което да са отразени дори част показателите във формулите.

От приетото по делото заключение на вещото лице Б. и дадените от него разяснения в открито заседание се установявало, че съществуват други методи за отчитане на реално консумираното количество топлинна енергия от отоплителните тела и от сградната инсталация в жилищата на всеки потребител, като те не представлявали тежест за потребителите. Единият от тези алтернативни методи за отчитане на реално консумираното количество топлинна енергия от отоплителните тела и от сградната инсталация в жилищата на всеки потребител (научната теория за топлинните потоци на проф. Стамов) бил анализиран и потвърден в съдебно-техническите

експертизи по делата пред в гр. П. от вещото лице Ш. по гр. д. 8028/2011 г. на ПРС-VIII гр.с., и от ВЛ К. по гр .д. 13568/2013 г. на ПРС-XVI гр. с. По този метод дори не била необходима абсолютно никаква допълнителна инвестиция за преустройство, а само въвеждане на нов начин на преизчисляване на разпределението на топлинната енергия за сградна инсталация, който отчитал реалното потребление, за разлика от Методиката.

Другият алтернативен метод бил представеният по делата „Математически модел за справедливо дялово разпределения на реално потребена топлинна енергия в сгради с вертикална отоплителна инсталация с режим на етажна собственост“. Моделът отчитал дори и неработещите отоплителни тела и влиянието им върху потреблението на топлинната енергия за сградна инсталация. Този метод бил депозиран в Министерство на енергетиката още м. юли 2013 г., не бил отхвърлян, но и не бил допускан за обсъждане дори в работна група. По отношение на разпоредбите на Директива 2012/27/ЕО той напълно се вписвал, защото за внедряването му единствено се изисквало заменянето на доказалите своята негодност за реално отчитане на топлинна енергия индивидуални разпределители с водомери за топла вода с дистанционно отчитане (по-евтини от сегашните използвани индивидуални разпределителни устройства). Освен това прилагането на този метод предполагало използване на автоматизирана система, която в реално време да разпределя безвъзмездно топлинната енергия от всеки конкретен радиатор и присъединените към него тръби от сградна инсталация. Тоест предполагало отпадане на сегашната система за „дялово разпределение“, която носела ежегодно допълнителна финансова тежест на потребителите в размер около 60 милиона лева.

Дори обаче и да се приемело, че такива методи не съществуват, правилата, които българската държава била приела за определяне дължимото от потребителите количество енергия за отопление, противоречали на двете Директиви и правото на конкуренция.

Националните съдилища приемали, че съгласно чл. 142, ал. 2 от Закона за енергетиката топлинната енергия за отопление на сграда - етажна собственост, се разделя на топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, топлинна енергия за отопление на общите части и топлинна енергия за отопление на имотите. За разлика от националния законодател чл. 9, § 3 от Директива 2012/27/ЕС определял, че когато е невъзможно да се определи с точност количеството на потребена енергия, могат да се предвидят прозрачни правила, когато е целесъобразно, а тези правила включват насоки за начина на разпределяне на разходите за топлинна енергия и/или топла вода, както следва:

- а) топла вода за битови нужди;

б) топлинна енергия, излъчвана от инсталацията на сградата с цел отопление на общите помещения (когато стълбищата и коридорите са оборудвани с радиатори);

в) с цел отопляване на апартаментите.

Следователно европейското право предвиждало единствено да се определя енергия, излъчвана от инсталацията на сграда с цел отопление на общите части, когато стълбищата и коридорите са оборудвани с радиатори. В случая сградата, в която притежавала жилище жалбоподателката, не била снабдена през процесните периоди с радиатори в стълбищата и коридорите и въпреки това на нея е била определена за плащане енергия за сградна инсталация.

Съгласно § 1, т. 3 от ДР на Наредбата, „Инсталация в сграда“ или „сградна инсталация“ е съвкупността от главните вертикални и хоризонтални разпределителни тръбопроводи, включително до отоплителните тела, както и съоръжения за разпределяне и доставяне на топлинна енергия от абонатната станция до имотите на клиентите. Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сграда, всеки от присъединителните топлопроводи е елемент на съответната инсталация в сградата.

Според жалбоподателката националното право било в очевидно противоречие с това на правото на ЕС, тъй като за разлика от вложеното от националния законодател разбиране, както и от разбирането, изразено от първоинстанционния съд, че потребителите следва да заплащат за енергията, която преминава през общите части и през жилищата им, за да снабди конкретни потребители с енергия за отопляване на жилищата им, Директивите предвиждали единствено заплащане на енергия за сградна инсталация, когато общите части на сградата са снабдени с отоплителни тела. Тоест, съображенията на Съюзният законодател били в смисъл, че лицето, което ползва топлинна енергия за отопление на жилището си, следва да заплаща всички разходи във връзка с доставянето на тази енергия в жилището му. Едва когато общите части на сграда се отопляват, тогава се изчислявала и енергията за снабдяването им. В противен случай се оказвало, че потребители, които не желаят и не получават енергия за отопление, заплащат част от разходите на потребителите, които желаят да получават отопление. Всъщност по този начин се получавало неоснователно обогатяване спрямо потребителите, които не ползват енергия за отопление, а следва да заплащат разходите на други потребители за доставянето на енергията за отоплението им. С грешни формули и неясни показатели в тях поради обстоятелството, че енергията за отопление е резултат от изваждането на енергията за сградна инсталация заедно с енергията за битова гореща вода от общото доставено количество енергия, водело реално до поемане на част от цената за отопление

на потребителите от тези потребители, които не потребяват топлинна енергия. Това обстоятелство било констатирано и от КЗК, която многократно била посочила, че се нарушава равнопоставеността между потребителите. Дори и да се приемело, че заплащане на този вид енергия се дължи, правилата, които държавата ни била приела, не отговаряли на изискването за прозрачност.

Това било установено и от Върховния административен съд, който изрично го бил посочил в своето решение. В случая следвало да се вземе предвид, че най-голямото топлопреносно предприятие на територията на страната - „Топлофикация София“ ЕАД, било собственост на държавата (Столична Община), а второто по големина - „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД - собственост на учредено в държава-членка дружество - ЕВН България Фернверме Холдинг ГмбХ, Република Австрия. Както КЗК е посочила, с така създадените правила за определяне на дължимите суми на потребителите, които не потребяват енергия за отопление, се прехвърля в тежест суми за непотребена от тях енергия. Това било така, тъй като съгласно алгоритъма, залегнал в националното законодателство, за да се определи дължимата сума за енергия за отопление в жилищата на потребителите, от общото количество отчетена от топломера енергия се изважда енергията за осигуряване на битова гореща вода, след което се прилага правилото на т. 6.1.1. от Методиката към Наредбата за топлоснабдяване и от тази сума се изважда сумата за топлинна енергия за сградна инсталация. Резултатът бил енергията за отопление. След като потребителите не могат да се откажат от услугите на топлоснабдяването, с така създадената нормативна уредба се осигурявала финансова помощ в полза на дружествата.

Приетата с Методиката формула била неясна. Тя не отчитала по никакъв начин действителното количество топлинна енергия. На първо място не било посочено какво представлява коефициентът 0.15, който бил заложен във формулата. След изменението на наредбата от 2013 г., в сила 01.06.2014 г., било посочено, че той е „отчитащ дела на инсталираната мощност на сградната инсталация спрямо общата мощност на отоплителната инсталация“. Въпреки даденото определение, според жалбоподателката коефициент 0.15 бил неясен, нелогичен и необусловен. Самият коефициент определял 15 % сградна инсталация спрямо „общата мощност“, но коя е общата мощност - проектна, инсталирана или реална, не ставало ясно.

Общата проектната мощност за отопление на сградата за отчетен период не била реална мощност на няколко основания:

- Проектната мощност била сумата от мощностите на ОТ. От самия производител тази мощност се определяла при параметри 90/70/20 т.е

температури на вход/изход и околна среда. В настоящото производство тези стойности не били достигнати.

- Не се отчитала температурата на топлоносителя в сградната инсталация. Тя зависела от външната температура и се определяла по зависимост от 2-ри ред /режимна карта/. Отразявала се от топлопреносното предприятие в т.нар „средномесечен температурен график”. На практика той бил около 70 градуса. Следователно ОТ не работели на пълна мощност, а с намалена около 30%. Ако се допуснело, че се изчислява по проектна мощност, се получавал невъзможен от физическа страна факт температура при входа на абонатната станция да е около 70 градуса, а по сградната инсталация да е 90 градуса.

- Не се отчитали отоплителни тела с „нулеви” показания. Проблемът бил в неспазването на Стандарт БДС EN 834 т. 2 за несъвместимост на индивидуален разпределител на разход за отопление /ИРРО/ и терморегулиращите вентили, които били от клапанов тип. При наличие на терморегулиращ вентил всеки ползвател можел да спре подаването на топлоносител към отоплителни тела, когато пожелае. Не се знаело и не можело да се предвиди кой и кога ще спре подаването на топлоносител към отоплителни тела.

- Презумирало се, че всички отоплителни тела са налични и включени всички отоплителни тела /ОТ/ на последните етажи, като не се взима предвид действието на система Тихелман, каквато била процесната, както при максимална мощност.

- Не било ясно защо се приема, че средната температура за сгради-етажна собственост е 19 °C.

След изменението на наредбата в сила от 01.06.2014 г. проектна мощност била заменена с инсталирана мощност. В случая обаче се установявало, че не е използвана проектната мощност на сградата във формулата по т. 6.1.1.

Освен това формулата по т. 6.1.1. и разпределението на топлинна енергия от сградната инсталация по т. 6.1.3. не се вземало предвид какъв е материалът на тръбите и какви са неговите параметри на топлоотдаване, температурата на топлоносителя (на топлинния агент) - не се отчитали и не се взема предвид F- площта на топлоотдаване. Тази формула и разпределението на топлинна енергия от сградна инсталация според обема на жилищата на потребителите по т.6.1.3 не била приложима към вертикална двутръбна система, каквато била процесната.

Още по-неясно от гледна точка на съответствие с физичния закон (Калориметрично уравнение) била формулата от Методиката за дялово

разпределение, по която се начислявал общият размер на топлинна енергия в процесната сграда, което се установявало от заключението на вещото лице Б..

Така с приемането на порочната Методика Министърът на икономиката и енергетиката, сега Министър на енергетиката, бил нарушил правото на ЕС. Вследствие на приетата от Министъра подзаконова уредба жалбоподателката била осъдена да заплати суми за твърдяна потребена от нея енергия. Същевременно Окръжният съд не бил осигурил върховенството на правото на ЕС като не бил отказал да приложи на основание чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове противоречащ на Закона за енергетиката, конкурентното право и на Директива 2006/32/ЕО подзаконов нормативен акт.

Неправилно районният съд бил приел, че с решението на СЕС по съединени дела С-708/17 и С-725/17 начинът на определяне на топлинната енергия в националното право съответства на правото на ЕС. На първо място, видно от самото решение, предмет на преюдициалното запитване не бил начинът на определяне на енергията по отношение на потребителите, а начинът на разпределянето ѝ, след като е определена. Предмет на производството не е била формулата за определяне на енергията за битова гореща вода, нито тази за сградна инсталация. СЕС не се бил произнесъл по въпроса дали тези правила са прозрачни, по смисъла на чл. 9, §3 от Директива 2012/27/ЕС. На второ място СЕС не се бил произнесъл по въпроса дали Методиката към Наредбата не противоречи на конкурентното право. Също така СЕС се произнесъл по въпроса за начина на разпределение на енергията на база събраните по делото пред Районен съд - Асеновград доказателства, които не съдържали анализ като настоящия, извършен от вещите лице по настоящото дело. На последно място предмет на разглеждане не била и нормата на §2 от ПЗР на Наредбата, която предвиждала санкциониране на потребителите, които не са поставили индивидуални разпределителни устройства, независимо, че не са потребили енергия, като се начислява на отоплителните им тела като максималната мощност, сякаш са работели. Предвид на това към настоящия момент не било налице произнасяне на СЕС по въпроса дали начинът на определяне на потреблението на топлинна енергия съответства на правото на ЕС. За да изясни дали с решението си СЕС се е произнесъл по този въпрос, според жалбоподателката районният съд е следвало да сезира СЕС с питане относно тълкуването на посоченото решение. Също така съдът неправилно бил отхвърлил искането за отправяне на преюдициално запитване, тъй като било видно, че е налице нужда от тълкуване на правото на ЕС по поставените от ищцата въпроси.

Дори и да се приемело обаче, че с Методиката се достига до преследвания от правото на ЕС резултат, в случая и Методиката не била спазена. От направените изчисления от вещото лице Б. се установило, че

енергията за сградна инсталация е по-голяма от тази за отопление (вещото лице К. било посочило, че данните във фактурите на ЕВН са верни, но от тях се виждало, че са използвани различни данни за външната температура от тези, представени от НИМХ и най-сериозното нарушение било, че не била използвана проектната мощност на сградата, а някакви други стойности, които не било установено как са получени). В този случай самата методика в т. 6.6. предвиждала следното, за да може да се извърши разпределение на енергията: „6.6. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) За сгради - етажна собственост, за които лицето по чл. 139а ЗЕ констатира, че количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, е по-голямо от енергията за отопление на имотите, се прави проверка от лицето по чл. 139а ЗЕ, топлопреносното предприятие и представител на етажната собственост. Съставя се констативен протокол с предписание за коригиращи мерки:

- проверка за наличие на обстоятелства по т. 6.5.1;

- проверка за изпълнение на условието по т. 6.1.2;

- определят се необходимостта, времето и обемът на обследване на инсталацията.“

В случая такава проверка не била извършена. Вместо да отхвърли исковете Окръжният съд ги е уважил, като не било установено каква е била действителната енергия, която е трябвало да заплати жалбоподателката. Така от една страна било нарушено правото ѝ на собственост, а от друга и правото ѝ на справедлив съдебен процес. Така например друг състав на Окръжния съд бил отхвърлил иска при сходна фактическа обстановка и идентични претенции на ЕВН срещу брата на ищцата, който притежавал жилище в процесната сграда, което се намирало под това на ищцата, (Решение № 2364 от 07.07.2016 г. по гр. д. № 9294/2015 г. на ПРС и Решение № 1664 от 16.12.2016 г. по в. гр. д. № 2249/2016 г. на Окръжен съд - П.).

Нарушението не било извършено умишлено, но поведението и на административния орган, и на съда били в грубо нарушение на основни принципи.

В настоящия случай и административният орган, и съдът били игнорирали приложимото право на ЕС. Липсвало каквото и да е изследване, както в производството пред Пазарджишкия районен съд, дали Методиката към Наредбата за топлоснабдяване отговаря на изискването за отчитане на действителното потребление на топлинна енергия.

Наред с това наличието на решенията на КЗК, многобройните искания на ищцата да бъде изследван въпросът дали претендираната сума от ЕВН представлява реалното ѝ потребление налагали извода, че са били налице достатъчно данни за това, че е налице проблем с националната

подзаконова нормативна рамка.

Предвид изложеното жалбоподателката счита, че налице е явно нарушение на правото на ЕС по смисъла на практиката на СЕС, както от страна на Министъра на икономиката и енергетиката, сега Министър на енергетиката, така и от Окръжен съд - П..

Неправилно съдът бил приел, че не била налице установена вреда патримониума на ищцата. От събраните по делото доказателства било установено, че ако Министърът не бе приел порочната методика и Окръжният съд бе установил това обстоятелство, съответно бе установил, че дори и методиката не е спазена, жалбоподателката нямало да бъде осъдена да заплати претендираните от ЕВН суми. Това било така, тъй като Методиката не позволявала да се установи реалното потребление на ищцата, както и че самата Методика не била спазена. В този случай според жалбоподателката Окръжният съд следвало да отхвърли претенциите на „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД. Общо имуществените вреди, претендирани от П., се равняват на 16 231,86 лева, като ищцата претендира и законна лихва върху сумата от предявяване на исковата молба до окончателното ѝ заплащане. От претендираната сума 10 885,86 лв. представлявали събраните от съдебния изпълнител в полза на ЕВН суми по заведените изпълнителни дела срещу П. за събиране на присъдените суми съобразно приетата по делото съдебна експертиза, както и такси в изпълнителното производство. Останалата сума от 5 346 лв. представлявала заплатените разходи за адвокатско възнаграждение, държавна такса и депозити за вещи лица по делата образувани срещу нея.

От разпитаните в производството свидетели се установявало наличието на претърпени неимуществените вреди от страна на жалбоподателката, които се изразявали в стрес, загуба на самочувствие, чувство за онеправданост, загуба на доверие в институциите и в съдебната система, Д., повишаване на артериалното Н.. Самото наличие на настоящото производство сочело за дълбокото засягане на неимуществената сфера на ищцата, започнало през 2009 г., като тя продължавала да търпи негативи от поведението на ответниците и до момента. От огледа на вещественото доказателство се установявало, че през 2014 г. ищцата е участвала в телевизионно предаване, излъчено в национален ефир, в което споделяла негативно отношение към това, че е осъдена да заплаща топлинна енергия за сградна инсталация и неработещи радиатори в жилището ѝ в гр. П. и изразявала притеснение от факта, че не разполага с необходимите средства за заплащане на задълженията към „Топлофикация“. Спрямо нея били предприети изпълнителни действия, наложена била възбрана на съсобствен имот и др. С оглед изложеното претенцията от 10 000 лв. отговаряла на

изискването на чл. 52 от ЗЗД и тълкувателните актове на ВС и на ВКС, разясняващи критериите (поведението на страните, тежестта на нарушението, засегнатите блага, начинът, по който е настъпило увреждането и др.), които следвало да бъдат взети предвид при оценяване на претърпените вреди и определяне на справедливото обезщетение.

Между описаните вреди и поведението на ответника била налице пряка причинно-следствена връзка. Описаните вреди били настъпили нормално, характерно, закономерно от поведението на ответниците и не представлявали случайно настъпили последици от нарушението на правото на ЕС.

Районният съд не се бил произнесъл по въпроса за това дали § 2 от ПЗР на Наредбата за топлоснабдяване противоречи на европейското законодателство. Както в хода на трите производства пред Окръжен съд - П., така и в настоящото производство било установено, че ищцата, по думите на вещото лице К., е била наказана за това, че не е монтирала индивидуални разпределителни устройства на уредите в имота си. Макар вещите лица по делата пред Окръжен съд - П. да били установили, че от пломбираните радиатори е невъзможно да се отдава топлинна енергия, пломбите не били нарушени, а един от радиаторите бил технически неизправен от момента на монтирането си, на жалбоподателката била начислена максималната енергия, която са могли да отделят радиаторите. Очевидно било в този случай противоречието с правото на ЕС. Районният съд не се бил произнесъл по въпроса дали при установена липса на потребление правото на ЕС допуска потребителите да бъдат задължавани да заплатят наказателно начислена енергия.

На следващо място, районният съд не бил разгледал оплакването, че националното законодателство противоречи на конкурентното право.

На последно място не били разгледани твърденията на ищцата, че са били нарушени нейни основни права.

Искането е да бъде отменено Решение № 260065 от 22.02.2021 г. по гр. д. № 4937/2018 г. на Районен съд - Пазарджик, ГК, VII с., в частта, с която са отхвърлени исковете на СТ. ИВ. П. против Министерство на енергетиката и Окръжен съд – П., вместо което да бъде постановено ново, с което да се осъди Министерството и Окръжния съд да й заплатят солидарно обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 16 231,86 лева вследствие на нарушение на правото на ЕС от тяхна страна, ведно със законна лихва върху посочената сума, считано от дата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане, както и обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. вследствие на нарушение на

правото на ЕС от тяхна страна, ведно със законна лихва върху посочената сума, считано от дата на подаване на исковата молба до окончателното им изплащане. Претендира присъждането на разноски.

Пред Пазарджишкия окръжен съд също беше направено искане за отправяне на преюдициално запитване по формулирани с писмена молба пред районния съд въпроси, по което въззивният съд се произнесе в открито съдебно заседание, проведено на 11.11.2021 г., с изрично определение.

Жалбоподателя-ответник Окръжен съд-П. обжалва Решение № 260065/22.02.2021 год., постановено по гр. д. № 4937/2018 г. по описа на Районен съд - Пазарджик в частта, с която решаващият съд е осъдил Окръжен съд - П. да заплати на ищцата СТ. ИВ. П. сумата от 6500 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от допуснато нарушение на чл. 267, § 3 вр. § 1, б. „б“ от ДФЕС, изразяващо се в отказа на ПлОС да отправи запитване до Съда на Европейския съюз за тълкуване на разпоредба от правото на Европейския съюз при постановяването като крайна инстанция на решения по в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 2611/2016 г. и в.гр.д. № 41/2015 г., ведно със законната лихва за забава от подаването на исковата молба в съда на 05.07.2018 г. до плащането, разноски в размер на 230.67 лв., както и съдебни разноски за възнаграждение на вещи лица по сметка на Районен съд - Пазарджик в размер на 508.37 лв. Твърди, че в посочените части решението е неправилно, необосновано и постановено в пълно противоречие с материалния закон и правилата на формалната логика. Неправилно районният съд бил приел, че постановяването на акт в съответствие с националното и европейско законодателство, може да създаде вреда от каквото и да е естество по отношение на страна в правен спор. Този извод противоречал на основите и смисъла на правовия ред и бил в пълен дисонанс с всички достигнати от решаващия състав предходни изводи за правилност на решенията, постановени от П.ския окръжен съд по в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 2611/2016 г. и в.гр.д. № 41/2015 г. Обосновано било заключението, че по делата са постановени правилни решения в синхрон със законодателството, но напълно неоснователно районният съд бил приел, че С.П. е понесла неимуществени вреди от тези решения, тъй като не е била убедена в правилността на крайните актове, вследствие неудовлетворените от съставите искания за отправяне на преюдициални запитвания до СЕС.

Според жалбоподателя правовият ред в Р България е възприел, че съдът е този, който разполага с компетентността и юридическите познания за да постанови правилно и обосновано разрешение на висящия пред него правен спор. Нямало изискване, нито пък гаранция, че страната, която е „губеща“ в който и да е такъв правен спор, след постановяването му ще бъде напълно убедена в правилността на съдебния акт. Това не било пречка постановените

крайни решения в производствата да придобиват сила на пресъдено нещо и с това разглеждането на всеки спор по повод дадени правоотношения окончателно да бъде разрешен от компетентната юрисдикция. От друга страна, съществуването на реда за обезщетяване по ЗОДОВ бил инструментът, който се прилагал в прецедентните случаи, при които бъде доказано, че съдът /или съответната друга държавна институция/ при функционирането си, е извършила нарушение на правото на общността, вследствие на което е причинена вреда и същата следва да бъде овъзмездена. Необосновано и нелогично било когато липсва нарушение на правото на общността, какъвто бил крайният извод в настоящия случай, да бъде прието, че съществува причинно-следствена връзка с каквато и да е твърдяна вреда. Разсъжденията на районния съд в тази посока били нелогични, противоречащи си и напълно погрешни.

По отношение на въпроса за предпоставките, при които решаващият съд по даден спор има задължението да отправи преюдициално запитване, районният съд се бил ограничил до това да приеме като необходима и достатъчна предпоставка за възникването на такова задължение единствено произнасянето на съдебна инстанция като последна такава. В изложението била цитирана разпоредбата на чл. 629, ал. 3 ГПК, която ясно дефинирала кога това задължение може да бъде дерогирано, дори съдът да постановява окончателно решение, но Пазарджишкият районен съд въобще не бил обърнал внимание и не бил обсъдил тези изключения. Жалбоподателят счита, че изключенията от задължението за отправяне на запитване са случаите, при които е налице някой от следните фактори: съществуването на установена съдебна практика по разглеждания правен въпрос и/или правилното тълкуване на съответната правна норма да е толкова очевидно, че да не оставя никакво място за разумно съмнение. Последното представлявало доктрината за ясната правна норма, изведена в Решение от 6.10.1982 г., Cilfit и др., 283/81, в пар. 16.: „... надлежното прилагане на правото на ЕС може да бъде толкова очевидно, че да не оставя никакво място за съмнение относно начина, по който повдигнатият въпрос следва да бъде разрешен.“ Районният съд не бил взел предвид обстоятелството, че всеки един от съставите по трите дела е аргументирал отказа си да отправи запитване с довода, че нормата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО е ясна, относимите разпоредби от националното ни законодателство по правилен начин въвеждат смисъла на директивата и съставите нямат нужда от тълкуването ѝ, за да постановят правилни съдебни актове. Самият районен съд бил стигнал до това заключение, като е постановил отказ да отправи преюдициално запитване до СЕС относно тълкуване на същата норма от правото на ЕС в откритото съдебно заседание по делото, проведено на 21.01.2021 год. По делото имало приобщено

доказателство, че и състави на други съдилища са стигнали до подобен извод при прилагането на националното законодателство, в което чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО е транспонирана.

Жалбоподателят поддържа, че преюдициалното запитване е инструмент в помощ на съдилищата и съдебните състави, които ще разрешават спора, а не в помощ на страните, които желаят отправянето на такова запитване. Доколкото националният съд поема отговорността за решаване на конкретното дело, включително поради предвидената в закона обективната отговорност, която държавата би носила в случай на постановяване на решение в разрез с европейското законодателство, само той можел да прецени съществува ли необходимост от отправянето на запитване, което да обезпечи правилността на крайния акт и какви да бъдат въпросите, които следва да се поставят на СЕС. Това разбиране представлявало принципа на служебното начало в производството по чл. 267 ДФЕС. последният действал както в посока възможността на националния съд по свое усмотрение да отправи запитване до СЕС, така и в посока необвързаността му от потенциални искания на страните за отправяне на такова. Ето защо, дори до съда в последната инстанция да е било отправено искане от страните, същият разполага с възможността мотивирано да го отхвърли, ако прецени, че с оглед фактическата и правна обстановка по делото, такова не е необходимо. /В този смисъл - Решение от 6 октомври 1982 г., CILFIT и др., 283/81, пар. 9/. Тези съображения не били обсъдени от районния съд, макар да били направени своевременно.

В оспорваното решение не бил даден отговор на съществения въпрос в какво се изразява неяснотата на нормата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО, бъдеща съмнение по нейното прилагане и налагаща отправянето на преюдициално запитване за отстраняване на тази неяснота.

Жалбоподателят отрича да е твърдял, че в настоящия случай или поначало частноправен субект не разполага с възможността да се позове директно на разпоредба от дадена директива срещу държавата, независимо дали последната действа в качеството на работодател или на орган на публична власт, при условие че правата, които са създадени с тази разпоредба, са достатъчно ясно дефинирани. Тази възможност не е била отричана от окръжния съд и тя съществувала, но поначало не съществувала необходимост от такова позоваване, ако съответната разпоредбата от директивата е правилно транспонирана в националното законодателство. В настоящия случай съставите на ПЛОС по трите дела били стигнали до извода, че по отношение на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО такова транспониране е осъществено и то е в синхрон със смисъла, заложен в разпоредбата от европейското законодателство. С постановяването на Решението на СЕС по

съединени дела С-708/17 и С- 725/17 изводите на съставите на ПлОС били потвърдени. До същото съждение бил достигнал и решаващият Пазарджишки районен съд в първата половина от мотивите на обжалваното решение, като по този начин е обосновал правилността на транспонирането на Директивата първо в разпоредбите от ЗЕ и след това - в създадения от държавата механизъм в Методиката за дялово разпределение на топлинна енергия в сгради - етажна собственост, приета на основание чл. 61, ал. 1 от Наредба №16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването (отм.). Жалбоподателят приема, че предвид на това, че начинът, по който държавата е избрала да постигне заложения в директивата резултат, е правилен и работещ, а и до същия извод са достигнали съставите на ПлОС в производствата пред него, недоумение будел изводът на първоинстанционния съд, че ищцата търпи вреди вследствие на субективното си чувство на неверие в правдивостта на правораздаването.

Освен изложеното, жалбоподателят счита, че твърдените неимуществени вреди сами по себе си останали недоказани, като останала недоказана и причинно-следствената им връзка с водените пред ПлОС производства. Районният съд бил посочил, че търпените неимуществени вреди са с продължителност до декември 2019 година, когато е постановено обсъжданото вече Решение на СЕС и считано откогато ищцата вече няма причина да смята, че несправедливо е осъдена да заплати цената на ТЕ. Ако целта на решението на СЕС е била да разсее съмненията на ищцата в правилността на принципа на разпределение на ТЕ, приет в Методиката, неясно оставало защо и в настоящото производство тя продължава да желае отправянето на преюдициално запитване за тълкуване на същата разпоредба от европейското законодателство. В този смисъл съжденията на съда за възприятието на П. по отношение на тези разпоредби не били правилни, след като тя продължавала да смята, че българското законодателство не е в синхрон с европейското. Очевидно било, че разочарованието на ищцата не произтичало от липсата на синхрон между уредбата на дяловото разпределение на ТЕ в сгради ЕС в българското законодателство и тази в европейското. В отговора ѝ на исковата молба по гр. дело № 13568/2013 год. - първоинстанционно спрямо в.гр.д. № 41/2015 год., тя била възразила изобщо срещу начислената дължима сума за топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, тъй като според Директива 2006/32 на ЕС тя била „равна на НУЛА“. От този цитат следвало, че С.П. е на мнение, че въобще не дължи заплащането на ТЕ, отдадена от сградна инсталация, което пък водело до извода, че всъщност разочарованието ѝ е породено от обстоятелството, че изобщо е осъдена да заплаща такава ТЕ. Ето защо според жалбоподателя не се касаело до съмнения за неправилно транспониране на посочената

разпоредбата от Директивата, тъй като с постановяването на решението на СЕС съмненията ѝ следвало да бъдат разсеяни. Подобно неудоволетворение вероятно произтичало от обстоятелството, че транспонирането не отговаря на субективните разбирания на ищцата за справедливо разпределение. последното обаче не можело да обоснове обективното съществуване на причинени неимуществени вреди и съответно обезщетяването на такива.

Мотивите на съда относно състоянието на ищцата също били крайно противоречиви. В един абзац съдът приемал, че от показанията на свидетелите Благой П. и К.З. се установило, че всички тези съдебни и изпълнителни дела с топлофикационното дружество са се отразили неблагоприятно на ищцата - изпадала в Д., получавала П., повишило се К. ѝ Н., имала болки в Г., а малко след това съдът приемал, че не се били установили трайни неблагоприятни изменения в здравословното състояние на ищцата, налагащи допълнително обезщетяване. При последователно изчитане на мотивите в частта за неимуществените вреди не можело да се направи еднозначен извод какво е становището на съда – дали са налице претърпени вреди или не. Освен това от показанията на единия разпитан свидетел - съседка на ищцата, ставало ясно, че С.П. не се е чувствала добре в гр. П. и в апартамента си, но тези показания били неконкретни и не съдържали информация за причината, поради която ищцата е изпитвала дискомфорт. Не било уточнено кои са споменатите от нея дела с Топлофикация, в какъв период са се водили и какъв е бил предметът им. Другият разпитан свидетел бил братът на ищцата, който бил и автор на приложения по делото „Математически модел за справедливо дялово разпределение на реално потребената топлинна енергия в сгради с вертикална отоплителна инсталация“ и предвид стремежа му този труд да се наложи, следвало да се приеме, че е пряко заинтересован от изхода на настоящото дело, поради което показанията му не следвало да бъдат ценени.

На последно място се възразява, че определеното обезщетение в размер на 6500 лв. е прекомерно завишено по размер, с оглед принципа на чл. 52 от ЗЗД. По делото не били ангажирани писмени доказателства - официални медицински документи или експертно заключение относно твърденията за влошено здравословно състояние на ищцата. Поради това не било доказано по безспорен начин тя да е търпяла неимуществени вреди, по- големи от обичайните в аналогични хипотези.

Искането е да се отмени решението на Районен съд - Пазарджик в частта, с която Окръжен съд - П. е осъден да заплати на ищцата СТ. ИВ. П. сумата от 6500 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от допуснато нарушение на чл. 267, § 3 вр. § 1,6. „б“ ДФЕС, изразяващо се в отказа на ПЛОС да отправи запитване до Съда на

Европейския съюз за тълкуване на разпоредба от правото на Европейския съюз при постановяването като крайна инстанция на решения по в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 2611/2016 г. и в.гр.д. № 41/2015 г., ведно със законната лихва за забава от подаването на исковата молба в съда на 05.07.2018 г. до плащането, разноски в размер на 230.67 лв., както и съдебни разноски за възнаграждение на вещи лица по сметка на Районен съд - Пазарджик в размер на 508.37 лв. и да се отхвърли изцяло искането за заплащане на неимуществени вреди, или да бъде определено обезщетение в справедлив размер.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК по въззивната жалба на С.П. са постъпили писмени отговори от Министерството на енергетиката и Окръжен съд – П..

Министерство на енергетиката /МЕ/ чрез своя процесуален пълномощник твърди, че жалбата е неоснователна, а решението в частта, с която исковете по отношение на тази страна са отхвърлени, е правилно и законосъобразно, поради което следва да бъде потвърдено. Поддържа, че с постановеното на 5 декември 2019 година Решение по съединени преюдициални дела С-708/17 и С-725/17 Съдът на Европейския съюз постановява, че: 1) Член 27 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета във връзка с член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“), трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която предвижда, че собствениците на апартаменти в сграда — етажна собственост, присъединена към система за централно отопление, са длъжни да участват в разходите за топлинна енергия за общите части на сградата и за сградната инсталация, въпреки че индивидуално не са поръчвали доставката на отопление и не го използват в своя апартамент.

2) Член 13, параграф 2 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006 година относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги и за отмяна на Директива 93/76/ЕИО на Съвета и член 10, параграф 1 от

Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която предвижда, че в сградите в режим на етажна собственост сметките за топлинна енергия за сградната инсталация се изготвят за всеки собственик на апартамент в сградата пропорционално на отопляемия обем на неговия апартамент.

В т. 66 от Решението от 5 декември 2019 година на Съда на Европейския съюз (четвърти състав) по съединени преюдициални дела C-708/17 и C-725/17 (Решението на Съда) е посочено, че член 133, алинея 2 от Закона за енергетиката предвижда, че присъединяването на инсталациите на клиентите в сграда - етажна собственост, се извършва с писмено съгласие на собствениците, притежаващи най-малко две трети от собствеността в сградата - етажна собственост.

Съгласно т. 67 от Решението на Съда член 153, алинея 1 от Закона за енергетиката предвижда, че собствениците и титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, са клиенти на топлинна енергия. На това основание те са длъжни да монтират средства за дялово разпределение на отоплителните тела в имотите си и да заплащат цена за топлинна енергия. Също така в член 153, алинея 6 от Закона за енергетиката се уточнява, че клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата.

В т. 68 от Решението на Съда е разписано, че от тези разпоредби следва, че доставката на отопление в сграда - етажна собственост е резултат от искане, направено за сметка на всички етажни собственици в съответствие с предвидените в националното право особени правила за етажната собственост.

В т. 69 от Решението на Съда е посочено, че в това отношение във връзка с обстоятелството, че както в настоящия случай съответните етажни собственици не са участвали в приемането на решението или са му се противопоставили, Съдът неотдавна е постановил, че при спор за парично задължение, произтичащо от решение на специално предвиденото в българското право общо събрание на етажните собственици, всеки етажен собственик, придобивайки качеството на етажен собственик на сграда и оставайки такъв, се съгласява да изпълнява всички разпоредби на акта, регулиращ съответната етажна собственост, и решенията, приемани от

общото събрание на собствениците на сградата (вж. в този смисъл решение от 8 май 2019 г., Кер, С 25/18, EU:C:2019:376, т. 29).

Съгласно т. 70 от Решението на Съда при тези условия подаването на топлинна енергия за сградната инсталация, а оттам и за общите части на сграда - етажна собственост, което се извършва вследствие на взетото от етажната собственост решение за присъединяване на сградата към централното отопление, не може да се смята за непоръчана доставка на централно отопление по смисъла на член 27 от Директива 2011/83.

Съгласно т. 71 по тези съображения на втория и третия въпрос по дело С 708/17 и на въпросите по дело С 725/17 следва да се отговори, че член 27 от Директива 2011/83 във връзка с член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2005/29 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която предвижда, че собствениците на апартамент в сграда - етажна собственост, присъединена към система за централно отопление, са длъжни да участват в разходите за топлинна енергия за общите части на сградата и за сградната инсталация, въпреки че индивидуално не са поръчвали доставката на отопление и не го използват в своя апартамент.

Според МЕ цитираните части от решението на СЕС ясно показвали, че разпоредбите от Наредбата и разпоредбите от Методиката за дялово разпределение, не противоречат на разпоредби от правото на Европейския съюз.

В допълнение към гореизложеното следвало да се вземе предвид и Заключението на Генералния адвокат, представено по съединени преюдициални дела С-708/17 и С-725/17, образувано пред съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания на Районен съд - гр. Асеновград и Софийски районен съд, в което е посочено следното, в § 38 от което се казва, че от техническа гледна точка отделните апартаменти в сградите - етажна собственост обикновено не могат да бъдат считани за термално независими от останалата част от сградата. В момента, в който се получат температурни разлики между вътрешните стени или хоризонталните прегради, топлината по естествен път ще се движи през тези прегради, тъй като те рядко са термично изолирани в много голяма степен в сравнение с външните стени на сградата. Индивидуалните помещения следователно биват отоплявани не само от радиаторите вътре в помещението, но и частично също така от топлината, предавана от останалите части на сградата.

§ 39 Дори и в сградите, където действителното топлоподаване във всяко помещение се измерва или се оценява чрез индивидуални измервателни уреди или разпределители на енергийни разходи, тази физическа даденост сама по себе си е основание да не се определят разходите по отоплението на

апартамента единствено на базата на отчетите, получени от тези уреди. Общоприета - и добра - практика е само част от разходите да се основават на индивидуалните измервания, а останалото да се разпределя между живущите в сградата на базата на други фактори като например делът на апартамента в общата площ или отопляемия обем на сградата.

§ 40 Нормална практика представлява също така разходите за отопление на общите части да бъдат разпределяни между обитателите на отделните апартаменти. Конкретно третата алинея от член 9, параграф 3 от Директива 2012/27/ЕС разрешава на държавите членки да въведат правила за разпределение на разходите за потребление на топлинна енергия, обхващащи, наред с другото, общите помещения и апартаментите. Разходите, дължащи се на термичните загуби от сградната инсталация и за отопление на общите части, обикновено не зависят пряко от поведението на отделния потребител и затова правилата за разпределение, установявани от държавите членки, ги включват като фиксирани разходи. Делът на фиксираните разходи като част от общия разход по отопление обикновено се покрива като обитателите се задължават да ги заплащат пропорционално на площта на притежаваните от тях жилища.

§ 85. Всъщност, от една страна, както подчертават Топлофикация София, ЕВН, литовското правителство и Комисията, отделните апартаменти в сградите в режим на етажна собственост не са топлинно независими. Топлината в известна степен циркулира през стените на съседните апартаменти — от помещенията с по-висока към помещенията с по-ниска температура, така че потреблението на всекиго се влияе от отоплителното поведение на останалите⁶⁷. В този смисъл, ако отоплителните разходи се разпределят само въз основа на индивидуалното потребление, това би могло да стимулира някои обитатели, чиито апартаменти се намират например в средата на сградата, да изключват радиаторите си през целия отоплителен сезон и да разчитат единствено на топлината от съседите си, което пък би създавало допълнителни разходи за последните.

§ 86. Освен това индивидуалното потребление в апартаментите зависи от мястото им в сградата. В това отношение поради неблагоприятното си място — например на последния етаж, на първия етаж над гараж, фойе или друго неотоплявано помещение, в ъгъла на сградата или пък с изцяло северно изложение — някои апартаменти са поначало по-студени от други апартаменти със същия обем и се нуждаят от повече топлоенергия, за да достигнат определена температура. В този смисъл би било несправедливо топлинната енергия, потребена в сграда в режим на етажна собственост, да се разпределя единствено в зависимост от индивидуалното потребление.

§ 87. От друга страна, ако цялата сметка за енергия зависи от

индивидуалното потребление, би имало риск да се затрудни предприемането на мерки, които водят до подобряване на общата енергийна ефективност на сградата, каквато мярка е например основният ремонт, и съответно до реализиране на значителни енергийни икономии в дългосрочен план. Всъщност по правило подобни мерки изискват решение на общото събрание на етажните собственици. Начинът за разпределяне на отоплителните разходи помежду им обаче има пряко отражение върху стимула за всеки от тях да подкрепи такова решение и да понесе разходите за ремонта. Ако разпределението се основава единствено или в твърде голяма степен на индивидуалното потребление, обитателите в благоприятна енергийна обстановка — например тези с идеално разположени апартаменти в средата на сградата, които ползват топлината от съседните апартаменти и търпят съвсем малки загуби към външната среда — биха имали стимул да не се ангажират с такива действия, за разлика от собствениците на не толкова ефективни в енергийно отношение апартаменти, които има опасност да се окажат малцинство.

§ 88. Както подчертават Комисията, ЕВН и Топлофикация София, в държавите членки е обичайно сметките за отопление в сградите в режим на етажна собственост, топлоснабдени от районна отоплителна система или обща инсталация, да съдържат променлива компонента, зависеща от измереното действително потребление или от показанията на топлинните разпределители в индивидуалните имоти, и фиксирана компонента, която се разпределя на всеки етажнен собственик по независещи от тези данни критерии. По този начин фиксираната компонента отразява факта, че част от използваното в сградата отопление не зависи от индивидуалното поведение на всеки от обитателите ѝ. Това важи не само за споменатите по-горе процеси на топлопреминаване, но и за топлоенергията, отдадена от сградната инсталация, а също и за топлоенергията, използвана в общите части.

§ 89. В този контекст член 9, параграф 3, трета алинея от Директива 2012/27 предвижда, че по отношение на тези сгради държавите членки могат да въведат прозрачни правила за разпределение на разходите за потреблението на топлинна енергия или топла вода с цел осигуряване на прозрачност и точност на отчитането на индивидуалното потребление. В тази разпоредба се пояснява и че когато е целесъобразно, тези правила включват насоки за начина на разпределение на разходите за топлинна енергия и/или топла вода, използвана като:

- а) топла вода за битови нужди,
- б) топлинна енергия, отдавана от сградната инсталация и с цел отопление на общите помещения (когато стълбищата и коридорите са оборудвани с радиатори), и

в) с цел отопляване на апартаментите.

§ 90. Както следва от тази разпоредба, въвеждането на такива правила за разпределение е факултативно. В този смисъл държавите членки са свободни да предвидят подобни правила или пък да оставят въпроса за дела на фиксираната и на променливата компонента на договорната свобода на етажните собственици или още да приемат обща рамка, оставяща свобода на действие на последните.

§ 91. Освен това, що се отнася до съдържанието на евентуалните правила, както подчертават ЕВН, Топлофикация София и литовското правителство, член 9, параграф 3 от Директива 2012/27 оставя този избор на всяка държава членка, стига приетите правила да са „прозрачни“. Следователно държавите членки разполагат с широка свобода на преценка. Така Република България възприема разпределение, основано на разграничение между потреблението в индивидуалните имоти, което се измерва с топломери или топлинни разпределители, и фиксирана компонента, която отчита отделно топлоенергията за общите части и топлоенергията, отдадена от сградната инсталация, и се разпределя според отопляемия обем на всеки апартамент. За сметка на това по-голямата част от държавите членки са избрали метод, при който определен процент от общото потребление на сградата (например 30%) се разпределя между етажните собственици по критерий като обема или площта на всеки апартамент (без да се прави разлика между топлоенергия за общите части и топлоенергия, отдадена от сградната инсталация), а останалият процент зависи от показанията на топломерите или топлинните разпределители. Генералният адвокат счита, че тези различни методи са съвместими с директиви 2006/32 и 2012/27.

§ 92. Накрая, при фактуриране въз основа на действителното потребление не означава, че избраните от държавите членки критерии за разпределяне на фиксираната компонента на сметката за топлинна енергия — в случая разходите за топлоенергията, отдадена от сградната инсталация — трябва да отразяват възможно най-точно действителното потребление. Когато става дума за частта от сметката, която не зависи от показанията на измервателните уреди в индивидуалните имоти, според Генералния адвокат държавите членки са свободни да я разпределят съобразно критерия, който намерят за подходящ, например според полезната площ (в квадратни метри) на всеки имот или според отопляемия му обем (в кубични метри). С други думи, българският законодател не е бил длъжен да избере критерий, който да отразява топлоенергията, реално отдадена от сградната инсталация във всеки апартамент — ако се допусне, че това е технически измеримо.

В същото Заключение на Генералния адвокат е посочено, че до 31 декември 2016 г. нито Директива 2006/32/EО на Европейския парламент и на

Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, нито Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, се противопоставят и на възможността да се разпределят разходи за топлинна енергия, предоставяна от районна отоплителна система на многофамилна сграда на индивидуалните обитатели пропорционално на отопляемия обем, поне що се отнася до сгради, които не са оборудвани с индивидуални топлоизмервателни устройства във всеки апартамент. В сградите, снабдени с индивидуални топлоизмервателни устройства, или които е трябвало да бъдат снабдени с такива към 31 декември 2016 г., при липсата на надлежно обосновани изключения на основание техническа възможност и разходна ефективност, Директива 2012/27/ЕС се противопоставя на разпределението на общите разходи за отопление на индивидуалните обитатели изключително на основание на техния дял в общия отопляем обем. При всички случаи нито Директива 2006/32/ЕО, нито Директива 2012/27/ЕС следва да се тълкуват като изискващи разходите за отопление да бъдат разпределяни само на основание отчетите на индивидуалните топлоизмервателни устройства.

Според МЕ от изложеното било видно, че в заключението на Генералния адвокат се съдържа извод, че регламентираният в българското законодателство начин за определяне на количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, е в съответствие с европейското законодателство.

В националното законодателство обществените отношения, свързани с централизираното топлоснабдяване на сгради - етажна собственост (СЕС) и принципите на разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост, били уредени в Закон за енергетиката (ЗЕ) и Наредба № 16-334/06.04.2007г. за топлоснабдяването (отм.) и се прилагали към всички собственици на имоти в топлофицирани сгради.

Съгласно чл. 139 от ЗЕ, разпределението на топлинната енергия в топлофицирани сгради - етажна собственост се извършва по системата за дялово разпределение. Общото количество топлинна енергия, постъпило в сградата - етажна собственост се измерва със средство за търговско измерване (топломер) в абонатната станция (чл. 49, ал. 2 от Наредбата). Потребената в сградата енергия се разпределя за битово горещо водоснабдяване и за отопление.

Страната се позовава на чл.142 и чл.143 от ЗЕ, както и на чл. 63, ал. 2, т. 2, б. „е" от Наредба № 16-334 (отм.), в които било разписано, че общото събрание на етажната собственост може да вземе решение по кой измежду четири варианта следва да се определя топлинната енергия, отдадена от

сградната инсталация, като в чл. 63, ал. 7 от същата Наредба било прието, че при липса на решение на общото събрание на етажната собственост за избор на един от вариантите по ал. 2, т. 2, буква „е“ топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, се определя от лицето по чл. 139б, ал. 1 ЗЕ, съгласно т. 6.1.1 от приложението.

Съгласно правилото на т. 6.1.3 от Методиката за дялово разпределение, количеството топлинна енергия Q_u , kWh, отдадена от сградната инсталация, се разпределяла пропорционално на отопляемия обем на имотите по проект. Това правило предвиждало обективен и възможен за практическо осъществяване начин за разпределянето на тази енергия между собствениците на индивидуални имоти в сградата - етажна собственост. С него били възпроизведени нормите на чл. 143, ал. 5, във връзка с ал. 1 и 2 от ЗЕ, и чл. 145, ал. 3 във връзка с ал. 2 от ЗЕ, а именно: топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти.

Съгласно чл. 143, ал. 5 във връзка с ал. 1 и 2 от ЗЕ при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители, количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, се разпределяло между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект.

Съгласно чл. 145, ал. 3 във връзка с ал. 2 от ЗЕ и във връзка с § 1, т. 38 от допълнителните разпоредби на същия закон, при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални топломери, количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, се разпределяло между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти.

В съответствие с тази законова уредба в т. 6.1.3 от Методиката за дялово разпределение било предвидено пропорционално (на отопляемия обем на имотите) разпределение на количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация.

МЕ чрез своя процесуален пълномощник сочи, че в отговор на запитване от български потребител на топлинна енергия относно основанието за заплащането на сумите за топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация (регистрирано в Европейска комисия (ЕК) под номер (2015) 458), Генерална дирекция (ГД) „Енергетика“ към ЕК, също потвърждава, че разпределението на разходите за отопление в многофамилни сгради в Република България „не представлява отклонение от обичайната практика в други държави - членки на ЕС. Въведената в България методология (Наредба № 16-334 за топлоснабдяването - отм.), според която се определя по какъв начин разходите за топлоенергия и топла вода следва да бъдат разпределени

и посочени в документ, достъпен за обществеността е разгледана от службите на Комисията. Комисията счита, че посочената методология не противоречи на Директивата за енергийна ефективност."

При въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители според МЕ следва да се вземе предвид, че количеството топлинна енергия, отдадена от сградна инсталация се определя по метод, избран от потребителите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост или (ако не са избрали) от дружеството за дялово разпределение съгласно методиката за дялово разпределение.

Количеството топлинна енергия, отдадена от сградна инсталация, и количеството топлинна енергия за отопление на общите части на сградата се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект.

При въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални топломери количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, и количеството топлинна енергия за отопление на общите части се определя като разлика между количеството топлинна енергия за отопление на сградата и количеството топлинна енергия за отопление на имотите и се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти.

Поради това в чл. 153, ал. 1 от ЗЕ било предвидено, че всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, са клиенти на топлинна енергия и са длъжни да монтират средства за дялово разпределение на отоплителните тела в имотите си и да заплащат цена за топлинна енергия. Съгласно чл. 153, ал. 6 от ЗЕ клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата.

По отношение на изложеното във въззивната жалба, че съдът не се е произнесъл по направените от ищцата оплаквания, че правилата по определянето и разпределянето на топлинната енергия противоречат на конкурентното право, както и на чл. 17 и чл. 47 от Хартата на основните права на ЕС, МЕ счита същото за неоснователно. В развилото се пред Районен съд - Пазарджик производство съдът бил при всички доказателства и допуснал всички доказателствени искания на ищцата, като по този начин й дал възможност чрез ефективни правни средства да докаже исковите си претенции. На ищцата й бил осигурен и справедлив съдебен процес.

По отношение на изложеното, че Окръжния съд не е приложил правилно чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове и не е извършил преценка дали Методиката към Наредбата отговаря на Закона за енергетиката и на транспонираните с него Директиви, както и с конкурентното право, МЕ счита, че съдът най-вероятно не е констатирал противоречие на Наредбата и Методиката към нея с нормативен акт от по- висока степен.

Освен това посочва, че С.П. е оспорвала разпоредби от Наредба № 16-334/06.04.2007 г. за топлоснабдяването (отм.), по повод на които били образувани съдебни производства пред Върховен административен съд. Такива производства били адм.д. № 13542/2011 г. на четвърто отделение; адм.д. № 15860/2011 г. на четвърто отделение; адм.д. № 11013/2012 г. на петчленен състав; адм.д. № 12489/2012 г. на петчленен състав - I колегия; адм.д. № 17350/2015 г. на петчленен състав - I колегия; адм.д. № 10424/2016 г. на трето отделение; адм.д. № 7928/2016 г. на трето отделение и адм.д. № 1877/2018 г. на петчленен състав - I колегия. Предявените претенции на С.П. били отхвърлени. Неудовлетворена от тези резултати, същата според МЕ продължавала да търси начини за разглеждане на спорове, които вече са решени от съответните компетентни съдилища.

Окръжен съд - П. намира за неоснователна жалбата на П. против решението, с което са отхвърлени част от претенциите по отношение на тази страна. Счита, че основното оплакване в исковата молба е за неприлагане на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО в пряка връзка с правата, които произтичат за страната от Хартата, но изразява становище, че съдът не дължи самостоятелно произнасяне по отношение на оплакванията за нарушаване правата на жалбоподателката, произтичащи от чл. 17 и 47 от ХОПЕС. В този смисъл бил изготвен и докладът на съда по чл. 146 от ГПК, поради което, ако ищцата е имала възражения, е следвало да ги заяви своевременно.

По отношение на оплакванията относно заключението на решаващия съд, че тъй като срокът за транспониране на Директива 2012/27/ЕС е бил до 05.06.2014 година, то предметът на изследването му за нарушаване правото на ЕС от окръжен съд е следвало да включва и съответствието на националните норми с Директива 2012/27/ЕС, както и по отношение на цитираната практика СЕС, с която се обосновава твърдението, че дори когато срокът за транспониране на съответната директива не е изтекъл, националната юрисдикция при правораздаването е длъжна да се съобразява с разпоредбите на Директивата, а не с националното законодателство, ако същото ѝ противоречи, Окръжен съд – П. счита, че действително такова разрешение е възприето и в практиката на българските съдилища. В настоящия случай обаче не се касаело до хипотезата, в която е налице влязла в сила Директива, за която да тече срока за транспониране. По отношение на периода, за който

било изследвано дали ищцата дължи заплащането на топлоенергия, определен от районния съд в решението от 01.10.2009 год. до 31.10.2012 год. и неоспорен във въззивната жалба, Директива 2012/27/ЕС не била влязла в законна сила. Същата била приета на 25 октомври 2012 год. и според указаното в чл. 29 от нея, тя влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официалния вестник на ЕС. На практика това се било случило на 04.12.2012 год. Съгласно разрешението, дадено в Решение С-129/20 год. на СЕС, „Без да се засяга принципът на забрана на прилагането на правните актове с обратна сила, изключения са възможни единствено, ако новата правна норма е придружена от особени разпоредби, които определят изрично условията за прилагането ѝ във времето. При процесуалноправните норми по-специално принципът е да се прилагат към деня на влизането им в сила, докато материално-правните норми по правило се тълкуват като отнасящи се до заварени при влизането им в сила положения само доколкото от тяхната формулировка, предназначение или систематика ясно личи, че трябва да имат именно такова правно действие (решение от 26 март 2015 г., Комисия/Moravia Gas Storage, C-596/13 P, EU:C:2015:203, т. 32 и 33 и цитираната съдебна практика“. Предвид обстоятелството, че никъде в съответната Директива от 2012 год. не било предписано обратното действие на заложените в нея материално-правни норми, то очевидно не можело да се счете, че Директива 2012/27/ЕС има приложение към горепосочения период. Ето защо не било необходимо да се изследва дали има нарушение на тази Директива и изводите на районния съд в тази посока били правилни.

В т. 9 от въззивната си жалба ищцата правела явен извод, че националното ни законодателство, действащо в този период - по специално чл. 155 от ЗЕ, е в синхрон с правото на ЕС, действащо към процесния период. В т. 10 пък било посочено, че националното ни законодателство дава дори по-широка защита на потребителите, като предвижда те да заплащат действително потребена енергия. Този извод водел до закономерното заключение, че съдът не е извършил нарушение на правото на ЕС, изразяващо се в неотправянето на преюдициално запитване до СЕС, тъй като от една страна, както признавала и жалбоподателката - националното ни право е синхронизирано с европейското и това се потвърждавало и от постановеното от СЕС решение от 05.12.2019 год., а от друга страна - съответното преюдициално запитване не е било необходимо за правилното решаване на делата по същество. Жалбоподателката правела признание, че националното ни право дори дава по-широка защита на потребителите, от тази заложена в разпоредбите на Директивата и при това положение напълно се обезсмисляло по-нататъшното изследване на въпроса за наличието на синхронизиране между чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО и разпоредбите от националното ни

законодателство.

Очевидно било, че действителното оплакване на жалбоподателката по делото е свързано с обстоятелството, че според нея приетата Методика за разпределение на ТЕ в сгради ЕС не е правилна от научна гледна точка.

Решаващият съд подробно бил анализирал, че предвид характера на Директивата като акт на правото на Съюза, който обвързва по отношение постигането на резултат, на държавите-членки е предоставена възможност да разработят своя методика за отчитане на енергията с оглед на конкретните особености на сградния фонд и възможните технически решения. Същият подробно бил изследвал събраните по делото доказателства, включително приложеното становище на Генералния адвокат по дело C-708/17 и C-725/17. Закономерно и логически бил обоснован изводът, че регламентираният в българското законодателство начин за определяне на количество топлинна енергия в сгради ЕС с централно отопление, е в съответствие с европейското законодателство. Решаващите състави на ПЛОС били достигнали до същите изводи, поради което са отказали отправянето на преюдициално запитване по този въпрос. За установяване на потребената топлоенергия от ищцата и определяне размера на задълженията ѝ в основните производства били използвани експертни знания в съответната област, тъй като съдът не е разполагал с такива. Назначени били експертизи, които да определят обема на дължимата от ищцата топлоенергия, като съответните състави не са имали основания да се съмняват в компетентността на назначените вещи лица и в обосноваността на депозираните от тях заключения, респ. не били възникнали и съмнения относно възможността с приетата формула в оспорваната методика да се определи реално потребеното количество топлоенергия.

Описаните в исковата молба негативни преживявания на ищцата според ОС-П. произтичали от убеждението ѝ, че въобще не трябвало да заплаща топлоенергия за сградната инсталация – така, както тя сама била посочила в отговор на исковата молба по гр. дело № 13568/2013 год. Тази възможност била отречена с решението от съда на ЕС, чиито мотиви били достатъчно подробни и конкретни. А ако се приемело, че оплакването на ищцата касае приетата Методика от научна гледна точка, то като подзаконов нормативен акт пътят за атакуване на същата бил по реда на Административно процесуалния кодекс. Доколкото Методиката съдържала в себе си математически решения, които били отражение на определена научна област, съдът за целите на гражданското производство е използвал специални знания за прилагането ѝ, като в съдебното производство именно това бил приложимият механизъм за изследване и определяне на използваното количество топлинна енергия.

За напълно необосновани са намерени доводите на жалбоподателката,

че от приетите по настоящото дело експертизи можело да се направи обоснован извод за противоречие на Методиката с разпоредбите на Директивата. Т. нар. колективна експертиза, изслушана по делото, давала противоречиви отговори на поставените въпроси и била напълно необоснована. Най-очевидно това личало от изслушването на вещото лице Б. в последното съдебно заседание по делото. С направените доказателствени искания по настоящото дело и с част от оплакванията във въззивната жалбата се целяло преразглеждане и опровергаване на установените факти в основните производства, които са приключили с влезли в сила решения и не подлежат на пререшаване.

Неоснователни били и въведените с въззивната жалба оплаквания, че европейското право предвиждало единствено да се определи енергия, излъчвана от инсталацията на сграда с цел отопление на общите помещения, когато стълбищата и коридорите са оборудвани с радиатори. В тази насока в обжалваното решение подробно била обяснена техническата страна на въпроса за отоплението на общите части и защо е невъзможно определени обеми топлина да се изолират и да не се прилага принципа за топлообмена, дори и когато топлинната енергия не е съсредоточена в радиатори.

В законния срок е постъпил и писмен отговор от С.П. на въззивната жалба, депозирана от ПлОС с искане решението да бъде потвърдено в уважената част от исковите претенции. Страната поддържа, че решенията на Окръжен съд - П. са постановени в противоречие с правото на ЕС. Правилен бил изводът на съда, че независимо от това дали са правилни като краен акт решенията на Окръжния съд, ответникът е нарушил задължението си по чл. 267 от ДФЕС да отправи преюдициално запитване.

Цитира се Решение от 13 юни 2006 г. по дело C-173/03 (*Traghetti del Mediterraneo SpA срещу Repubblica Italiana*), в което СЕС се произнася относно отговорността на държавата за вреди, причинени на правните субекти от неправилно тълкуване и приложение на нормите и принципите на правото на ЕС от национални юрисдикции, правораздаващи като последна съдебна инстанция, когато, в противоречие с изискването на чл. 267 § 1 ДФЕС, не е било отправено преюдициално запитване. Според мотивите на СЕС в това решение, националният съд би могъл да извърши нарушение на правото на ЕС, когато, тълкувайки материална или процесуална разпоредба на релевантното европейско право, ѝ придаде очевидно погрешно значение. От друга страна до нарушение би могло да се стигне и когато националният съд извършва правна оценка на факти и доказателства - когато разпределя доказателствената тежест, когато се произнася по тежестта или допустимостта на доказателствата, както и когато прилага разпоредби, които изискват правна квалификация на фактите и др. (вж. т. 35, т. 37 и т. 39 от Решението от 13 юни

2006 г. по дело C-173/03).

Посочено е, че съгласно чл. 267 §1,6. „б“ от ДФЕС Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася преюдициално относно валидността и тълкуването на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.

Според чл. 265 § 3 от ДФЕС: „Когато такъв въпрос е повдигнат по висящо дело пред национална юрисдикция на дадена държава, чиито решения не подлежат на обжалване съгласно националното право, тази юрисдикция е длъжна да сезира Съда на Европейския съюз.“

Съгласно и Решение № 7 от 17 април 2018 г. по к. д. № 7/ 2017 г. на Конституционния съд: „Конституционният съд, с оглед предмета на делото, не намира за необходимо да навлиза в подробен анализ на компетентността на ЕС, тъй като това е въпрос за тълкуване на ДЕС и ДФЕС, което е извън неговата юрисдикция. “. Следователно единственият компетентен орган да тълкува правото на ЕС е СЕС. В случая Окръжен съд - П. действал по всички дела като последна съдебна инстанция и пред него е бил поставен изрично въпросът за съответствие на националното право с правото на ЕС.

В Решение № 2025 от 10.12.2013 г. по в. гр. д. № 2403/2013 г., на ПлОС изобщо не бил коментиран въпросът за отправяне на преюдициално запитване.

С Определение № 2800 от 29.04.2015 г. ПлОС е оставил без уважение искането за отправяне на преюдициално запитване, поради това че: „Същата Директива обаче е транспонирана във вътрешното право на РБ - § 3 от ДР на ЗЕЕ, Поради това тя няма пряко действие и тълкуването ѝ споделя сочената от въззиваемата страна задължителна съдебна практика по см. на чл. 290 от ГПК... “

П. заключава, че според Окръжен съд - П. изобщо не съществува възможност за тълкуване на директивата, тъй като веднъж транспонирана в националното законодателство, тя представлява един формален акт, който не подлежи на тълкуване, а на тълкуване подлежи националното законодателство.

Посочва се, че Съгласно постоянната практика на СЕС дадена директива не може сама по себе си да поражда задължения за частноправен субект, и следователно позоваването на самата директива не е възможно срещу частноправен субект (Решение от 14 юли 1994 г. по дело Faccini Dori, C-91/92, точка 20, Решение от 7 март 1996 г. по дело El Corte Ingles, C-192/94, точка 15, Решение по дело Pfeiffer и др., точка 108 и Решение по дело Kucükdeveci, точка 46). Въпреки това е необходимо, когато правните субекти имат възможност да се позоват на дадена директива не срещу частноправен

субект, а срещу държавата, те могат да направят това, независимо дали последната действа в качеството на работодател или на орган на публична власт. Възможно е и в двата случая следва да се предотврати възможността държавата да извлече предимство, поради това, че не спазва правото на Съюза (Решение от 26 февруари 1986 г. по дело Marshall, 152/84, точка 49, Решение от 12 юли 1990 г. по дело Foster и др., C-188/89, точка 17 и Решение от 14 септември 2000 г. по дело Collino и Chiappero, C-343/98, точка 22).

Според СЕС организация, на която независимо от правната форма е възложено предоставянето на услуги в обществен интерес по силата на акт на публичен орган и под неговия надзор и която поради тази причина разполага с изключителни правомощия в сравнение с тези, които произтичат от правните норми, приложими към отношенията между частни лица, спада към правните субекти, на които могат да бъдат противопоставени разпоредбите на директива с непосредствено действие (вж. по-специално Решение по дело Foster и др., посочено по-горе, точка 20, Решение по дело Collino и Chiappero, посочено по-горе, точка 23 и Решение от 19 април 2007 г. по дело Farrell, C-356/05, Сборник, стр. 1-3067, точка 40).

В свое Решение № 8236 от 05.07.2016 по адм. дело № 3152/2016 г. на ВАС бил дал указания при разглеждане на оспорването на т. 6.1.3. от методиката, че съдът не само следва да отчете уредбата в ЗЕ, но е длъжен да издири правилата, уредени на ниво - съюзно право, и да приложи същите, ако са налице предпоставките за това. Проверката за неточното или погрешно въвеждане на изискванията на Директива 2012/27/ЕС в националното законодателство и в частност чрез ЗЕ и ЗЕЕ е задължение за съда, произтичащо от задължението му на национална юрисдикция, гарантираща примата и директния ефект на правото на ЕС.

Следователно според П. окръжният съд е трябвало да провери дали е възможно позоваване на Директивата срещу ЕВН. Ако отговорът е утвърдителен, съдът е следвало да разгледа дали нормите от директивата отговарят на изискванията, за да породят пряко действие, при което националната юрисдикция ще трябва да остави без приложение всички национални разпоредби, които му противоречат.

За разлика от Окръжен съд - П., Районен съд - Асеновград бил извършил такава проверка и поради наличието на съмнения у него е отправил преюдициално запитване до СЕС по висящото пред него дело, идентично с тези водени срещу П. от ищеца ЕВН, в следния смисъл:

Допуска ли разпоредбата на чл. 13, ал. 2 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05.04.2006 г. възможността на топлофикационното дружество да претендира стойността на потребена

топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация в сгради - етажна собственост, пропорционално на отопляемия обем на имотите по проект, без оглед на реално отдаденото количество топлинна енергия в обекта?

Допуска ли разпоредбата на чл. 27 от Директива 2011/83/ЕС национална правна уредба, която задължава потребителите, собственици на жилища в сгради в режим на етажна собственост, които са прекратили ползването на топлинна енергия, като са премахнали отоплителните уреди в жилищата си или по тяхно искане служители на топло снабдителното дружество са препятствали техническата възможност на отоплителното тяло да отдава енергия, да заплащат стойността на непоискана, но доставена топлинна енергия, отдадена от сградна инсталация?

Въвежда ли подобна национална правна уредба нелоялна търговска практика по смисъла на Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета?

Ако отговорът на въпроса дали е приложима пряко директивата е отрицателен, дори ясна, точна и безусловна разпоредба на директива, чиято цел е да предостави права или да възложи задължения на частноправни субекти, не може да се прилага в рамките на спор, чиито страни са единствено частноправни субекти (вж. Решение по дело Pfeiffer и др., точка 109). В такъв случай увредената от несъответствието на националното право с правото на Съюза страна все пак ще може да се позове на съдебната практика, произтичаща от Решение от 19 ноември 1991 г. по дело Francovich и др. (С-6/90 и С-9/90), за да получи евентуално обезщетение за претърпяната вреда (така Решение на СЕС (голям състав) от 24 януари 2012 г. по дело C-282/10 *Maribel Dominguez v. Centre informatique du Centre Quest Atlantique, Prefet de la region Centre*).

Отделно от това според трайната практика на СЕС при прилагането на вътрешното право националната юрисдикция е длъжна да тълкува националното право, доколкото е възможно, в светлината на текста и целта на директива, за да се постигне търсеният от нея резултат и следователно да се съобрази с чл. 288 § 3 от ДФЕС (вж. в този смисъл Решение по дело Pfeiffer и др., дело C-397/01—C-403/01, точка 113).

Това задължение за конформно тълкуване се отнася до всички разпоредби на националното право и се ограничава от общите принципи на правото, и по-специално от принципа на правна сигурност, в смисъл, че не

може да служи за основа на тълкуване *contra legem* на националното право (вж. в този смисъл Решение от 8 октомври 1987 г. по дело *Kolpinghuis Nijmegen*, 80/86, *Recueil*, стр. 3969, точка 13, Решение от 4 юли 2006 г. по дело *Adeneler* и др., C-212/04, *Recueil*, стр. 1-6057, точка 110, Решение от 15 април 2008 г. по дело *Impact*, посочено по-горе, точка 100 и Решение от 23 април 2009 г. по дело *Angelidaki* и др., C-378/07, все още непубликувано в Сборника, точка 199).

Принципът за конформно тълкуване на националното право, така както е наложен от съюзното право, изисква от националната юрисдикция да вземе предвид националното право като цяло, за да прецени доколко то може да се приложи така, че да не доведе до резултат, който противоречи на резултата, цел на Директивата (вж. в този смисъл Решение по дело *Pfeiffer* и др., посочено по-горе, точка 115).

В случая окръжният съд не бил спазил нито едно от изискванията на правото на ЕС. Пред окръжният съд е била налице нужда от отправяне на преюдициално запитване и ПЛОС, действащ като последна съдебна инстанция, бил длъжен да изпълни задължението си по чл. 267, § 3 от ДФЕС да отправи преюдициално запитване. Неизпълнението на това задължение от окръжния съд е лишило ищцата от защита на правата ѝ, предоставени от правото на ЕС. При положение, че ПЛОС е изпитвал съмнения относно приложимостта на правото на ЕС към случая на П., той е следвало да сезира СЕС по повдигнатите пред него спорове.

От неприлагането на правото на ЕС в областта на тълкуването на правото на ЕС били възникнали вреди за ищцата, поради което ПЛОС носел отговорност за причинените ѝ вреди в резултат от извършеното нарушение на правото на ЕС, изразяващи се в неприлагане на правото на ЕС и неотправяне на преюдициално запитване.

Следвало да се обърне внимание, че нито едно съдилище към настоящия момент не било отправило питане до СЕС относно тълкуването на правото на ЕС относно начинът на определяне на енергията за отопление, а единствено по отношение на въпроса за начина на разпределяне на вече определения размер на енергията.

Така и към настоящия момент за П. била налице неяснота дали правото на ЕС допуска подобна уредба на Методиката за дялово разпределение, след като Върховният административен съд посочи в свое решение, макар и по-късно обезсилено поради отмяна на обжалвания подзаконов нормативен акт, че тази уредба противоречи на Съюзното право.

Неоснователно било и оплакването, че неоснователно е прието, че П. е претърпяла неимуществени вреди. От разпитаните в производството

свидетели се установило наличието на претърпени от нея неимуществените вреди, които се изразявали в стрес, загуба на самочувствие, чувство за онеправданост, загуба на доверие в институциите и в съдебната система, Д., повишаване на артериалното Н.. Самото наличие на настоящото производство сочело на дълбокото засягане на неимуществената сфера на ищцата, започнало през 2009 г., като П. продължавала да търпи негативи от поведението на ответниците и до момента. От огледа на вещественото доказателство се установило, че през 2014 г. ищцата е участвала в телевизионно предаване, излъчено в национален ефир, в което споделила негативно отношение към това, че е осъдена да заплаща топлинна енергия за сградна инсталация и неработещи радиатори в жилището ѝ в гр. П. и изразила притеснение от факта, че не разполага с необходимите средства за да заплати задълженията към „Топлофикация”. Спрямо нея били предприети изпълнителни действия, наложена била възбрана на съсобствен имот и др. С оглед изложеното, претенцията от 10 000 лв. отговаряла на изискването на чл. 52 от ЗЗД и тълкувателните актове на ВС и на ВКС, разясняващи критериите, които следва да бъдат взети при оценяване на претърпените вреди и определяне на справедливото обезщетение.

Всички страни претендират разноски.

Окръжният съд, след като се запозна с твърденията, изложени във въззивните жалби и писмените отговори, като обсъди и анализира събраните по делото доказателства, като взе предвид становищата, изразени в съдебно заседание и при спазване разпоредбата на чл.235 от ГПК, прие за установено следното:

В исковата си молба против Министерство на енергетиката, представлявано от Министъра на енергетиката и Окръжен съд-П., представляван от Административния ръководител – Председател на съда, ищцата С.П. е твърдяла, че е български гражданин, живеещ в с. К.о, Общ. К.о. Тя е собственик на жилище с адрес: гр. П., ул. П. № 52, ап. 23, което е топлоснабдено.

Жилището било разположено в сграда с режим на етажна собственост в гр. П. на последния - осми етаж. Сградата била снабдена с централна отоплителна система, проектирана и изградена заедно с блока. Топлинната енергия (ТЕ) се доставяла от дружеството - доставчик на ТЕ - „ЕВН България Топлофикация" ЕАД (ЕВН).

Апартаментът на П. се състоял от пет стаи - баня, кухня, спалня, хол, детска. Ищцата употребявала незначително количество топлинна енергия (ТЕ), защото на радиаторите в банята и в спалнята били поставени пломби от топлоснабдителното дружество „ЕВН България Топлофикация" ЕАД. Това

означавало, че към отоплително тяло е спряно топлоподаването чрез затваряне и пломбиране на спирателната арматура, т.е. от радиатора не се излъчва ТЕ. Радиаторът в кухнята страдал от строителен технически дефект, който не му позволявал да отдава ТЕ. Вертикалните тръби на сградната инсталация не се загрявали, тъй като липсвало подаване на ТЕ към тях. Принципът на действие на двутръбната система, каквато била процесната, бил, че работи само през отворен вентил на отоплително тяло. Тоест по един щранг топлата вода ще се качи единствено до най-горен радиатор с отворен вентил, какъвто в процесния имот на последния осми етаж нямало.

До 2013 г. върху неработещите радиатори в банята, спалнята и в кухнята не били поставени индивидуални разпределителни уреди (ИРРО - индивидуален разпределител на разход за отопление). Такива имало само върху работещите радиатори в детската стая и в хола. Съгласно чл. 153, ал. 5 от Закона за енергетиката при въведена система за дялово разпределение на топлинна енергия клиентите в сграда - етажна собственост, нямат право да прекратяват подаването на топлинна енергия към отоплителните тела в имотите си чрез физическото им отделяне от сградната инсталация.

През март 2012 г. на ищцата била връчена Заповед № 743 от 26.01.2012 г. по ч. гр. д. № 1108/2012 г. на ПРС за изпълнение на парично задължение. Със заповедта било разпоредено П. да заплати на ЕВН сумата от 933,81 лева, представляваща стойността на ТЕ, която се твърдяло, че ответникът бил доставил на ищцата за периода от 01.12.2010 г. до 24.01.2012 г. На 08.03.2012 г. П. подала възражение против заповедта за изпълнение. След възражението ЕВН предявило иск за заплащане на посочените в точка 1.4. суми против П.. Образувано било гражданско дело № 5326/2012 г. на Районен съд - П.. От съдържанието на исковата молба се установявало, че огромна част от сумите се претендирали за топлинна енергия, която трябвало да отдадат неработещите три радиатора, ако са работили на пълна мощност, на основание на § 2. ал. 1, т. 1 и § 2, ал. 2 от ПЗР на Наредбата за топлоснабдяване.

На 18.06.2012 г. П. подала писмен отговор против исковата молба на ЕВН. В него тя оспорила начисленото количество енергия като изтъкнала обективните причини, поради които не би могла да получи ТЕ от три от петте радиатора. П. направила и оплакване във връзка с нарушение на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги (сега чл. 9 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО). Направено било искане за отправяне на преюдициално запитване със

следните въпроси:

1. Дали разпоредбата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО допуска установяване на изискване на националния регламент за начисляване на сметки на крайните потребители в хипотези, когато липсва потребление на топлинна енергия поради техническа невъзможност за отделяне на топлинна енергия от монтираните в имотите на крайните потребители отоплителни тела?

От значение ли са за отговора за първия въпрос следните факти:

- Пломбирането на отоплителните тела се осъществява от служители на енергийното предприятие като услуга, предоставяна срещу заплащане от потребителя;

- Националният регламент предвижда начисляване на сметки за вече пломбирано отоплително тяло, като се има предвид, че същността на т.нар. „пломбиране“, се състои в препятстване на техническа възможност на отоплителното тяло да отдава енергия;

- Начисляването на сметки е предвидено като санкция за неизпълнение на въведено в националния закон задължение на потребителя, което не се отразява върху възможностите на отоплителното тяло да отдава енергия;

- Начисляването на сметки е предвидено като санкция за отказ на потребителя да монтира очевидно ненужни разпределителни уреди на вече пломбирано отоплително тяло, като монтажът го натоварва със сериозни разходи за заплащане на уредите и за ежемесечното отчитане на показанията им от дружеството, различно от енергийното предприятие;

- Начисляването на суми по сметки на потребителите с пломбирани отоплителни тела се извършва на база пълната специфична мощност на отоплителното тяло, т. е. дори се оказва, че за част от отоплителния сезон, общото количество топлинна енергия за отопление, потребено в сградата етажна собственост ползващи същите вертикални щрангове като ищцата, дори е по-малко от тази начислена сума. Това се дължи на обстоятелството, че пълната специфична мощност е теоретично изчислена при температура на постъпващ топлинен агент в отоплителната инсталация 90 градуса, а всъщност на практика той обикновено е около 72 градуса. Въпросът е зададен, тъй като съотношението на действителна мощност при 70 градуса топлинен агент на входа в абонатната станция и презумпраната от 90 градуса, е едно към две цяло и тридесет и пет. Само по този показател се стига до 2.35 пъти изчислена по-голяма стойност на ТЕ отколкото е реалната.

2. Дали разпоредбата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО допуска установяване на изискване на националния регламент за начисляване на

сметки на крайните потребители в хипотеза, когато липсва потребление на топлинна енергия, тъй като проектираната отоплителна инсталация не е изпълнена изцяло за всички обекти в сграда-етажна собственост и в обекта, собственост на крайния потребител тя не е изградена реално?

В първото заседание на 15.10.2012 г. по делото пред районния съд било прието заключение по техническа експертиза, в което било посочено, че макар да е технически невъзможно част от уредите да отделят енергия, за тях е начислен максимален разход. Заключението било оспорено от г-жа П. и била допусната нова задача на експерта. Разпитан бил свидетел, който установил, че единият радиатор е неспособен да отдава топлина, а други два са пломбирани, т.е. невъзможно е да отдават енергия без да бъде нарушена целостта на пломбата.

На следващото заседание по делото пред районния съд от 03.12.2012 г. било изслушано заключението по допълнителната експертиза, в което вещото лице - топлотехник посочва, че три от петте радиатора в апартамента на ищцата не могат да отделят ТЕ. Поставена била и допълнителна задача на експерта, който следвало да отговори на въпроса как технологично е изпълнена сградната инсталация в апартамента на ищцата и да се сравни със сградната инсталация на апартамента от по-долен етаж на същата сграда. Втората част от задачата била да бъде установено дали количеството ТЕ, консумирано от сградната инсталация, би било същото като количество ТЕ, отдадено от сграда в апартаментите на по-долен етаж, като се отчете разликата в инсталацията.

Следващото заседание било проведено на 28.01.2013 г. В заключението на експерта било посочено, че поради спецификите на техническия проект на сградната инсталация, количеството ТЕ отдавано от вертикалните хранващи тръби не е едно и също за всеки от етажите на сградата и намалява с увеличаването на височината. Към заключението бил приложен техническият проект, в който били нанесени данни за размерите на стоманените тръби на всеки от етажите и апартаментите в сградата. Въз основа на това заключение процесуалният представител на ищцата формулирал доказателствено искане за назначаване на допълнителна задача на вещото лице, целяща да установи максималното количество ТЕ, което е възможно да отдадат стоманените тръби, преминаващи през апартамента на г-жа П. и получените данни да се съпоставят с претенциите на ЕВН. Това доказателствено искане било решаващо за доказване възраженията на С.П., че в нарушение с принципите на Директивата, сумата, претендирана за ТЕ за сградната инсталация, не съответства на действителното количество ТЕ, отдадена от тази инсталация. Искането било отхвърлено от съда като неотнормено.

В следващото заседание, проведено на 20.03.2013 г., е било прието

заключение по счетоводна експертиза. В тази връзка било направено искане от г-жа П. за назначаването на допълнителна счетоводна експертиза. Поискано било вещото лице да се съобрази с това, че част от отоплителните уреди са технически неизправни и не могат да отдават ТЕ и да посочи каква би била стойността на действително потребената енергия. Искането е било отхвърлено, тъй като се отнасяло до технически данни и не било в кръга на компетентност на вещото лице.

По тази причина е било направено и искане за изчисляване на реалното потребление на ТЕ, с оглед отчетените от ИРУ 99 единици консумирана енергия и нормативно определена цена за киловат часа. Алтернативно е било поискано от съда, ако счете, че не е възможно да извърши поисканото изчисление, да назначи допълнителна техническа експертиза. Съдът е счел, че исканията са несвоевременно направени, поради което ги е отхвърлил и е обявил делото за решаване.

Междувременно, Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) се произнесла с Решение № 623/30.05.2013 г., с което било установено, че формулата по т. 6.1.1. от Методиката създава възможност за неточно определяне на количеството ТЕ, отдадена за сградна инсталация, поради което част от потребителите заплащат недължими суми. Освен това, Комисията приела, че забраната по чл. 153, ал. 5 от ЗЕ за физическо отделяне на радиаторите от сградната инсталация била необоснована.

С Решение № 2476 от 11.06.2013 г. по гр. д. № 5326/2012 г. на ПлРС, предявеният срещу П. иск е уважен. Съдът се позовава в мотивите си единствено на констатациите на вещото лице по първата техническа експертиза, което било възпроизвело данните, предоставени от ЕВН, и на изготвената въз основа на това заключение счетоводна експертиза. Липсвало каквото и да е произнасяне по направеното искане за отправяне на преюдициално залитане, както и за съответствието на националното законодателство с правото на ЕС. Ищцата била осъдена да заплати сумата от 933,81 лева главница, представляваща стойността на доставената топлинна енергия за периода от 01.10.2010 г. до 30.04.2011 г., 80.22 лева мораторна лихва върху главницата за периода от 01.12.2010 г. до 24.01.2012 г. ведно със законната лихва от подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 25.01.2012 г. до окончателното изплащане на сумата и направените разноси в размер на 25 лева държавна такса и 100,00 лева - юрисконсултско възнаграждение в заповедното производство. П. била осъдена да заплати и сумата от 645 лв. разноси в производството пред ПлРС - 300 лв. възнаграждение за юрисконсулт, 25 държавна такса, 320 лв. възнаграждение за вещи лица.

На 04.07.2013 г. ищцата обжалвала решението пред Окръжен съд - П.

/ПлОС/. В жалбата били направени няколко оплаквания:

Въпреки, че било установено по делото, че три от петте отоплителни тела в жилището на П. не могли технически да отдават енергия, за тях била начислена консумирана ТЕ;

Въпреки липсата на доказателства за действителното количество ТЕ, подадена в абонатната станция в етажната собственост, било прието, че е потребена посочената от ищеца енергия;

Въпреки липсата за коректно разпределение на общото количество ТЕ, отчетено от топломера в абонатната станция, била начислена консумирана ТЕ;

Нарушен бил чл. 13 от Директивата, като не било отчетено реалното количество на потребената енергия;

Посочени били и процесуални нарушения на съда довели до нарушение на правото на П. да докаже твърденията си - отхвърляне на искането от 28.01.2014 г. за назначаване на експертиза; изчисленията на дължимите суми били направени на база единствено на документи представени от ищеца - проблем с равенство на страните и с обективност на съда.

Направени били и доказателствени искания, като първото било за допускане на експертиза, която да установи количеството енергия, което физически може да отдели сградната инсталация в етажната собственост, при какви условия ще се отдели максималното количество енергия и съществували ли са тези условия в процесния период. Второто доказателствено искане било да бъде изискано от КЗК Решение № 623/30.05.2013 г.

Пред окръжния съд било проведено едно съдебно заседание на 12.11.2013 г. На него ищцата представила писмени доказателства: предложение до министъра на икономиката и енергетиката, отговор на министъра и математически модел, който можел да отчита реалното потребление на ТЕ в сгради етажна собственост. Всички представени документи били съставени след произнасянето на ПРС с решението от 11.06.2013 г., като с математическия модел бил предложен нов метод за отчитане на потребената ТЕ в сгради в режим на етажна собственост. Съдът отхвърлил искането за прилагане на трите документа, тъй като били неотносими към конкретния спор. Искането за допускане на техническа експертиза също било отхвърлено, поради липсата на нарушения в съдопроизводствените правила, поради което не можело да се допуснат нови доказателства. Преписът от решението на КЗК също не бил приет по делото, а искането за представяне на заверен препис от него било отхвърлено, тъй като решението било неотносимо към спора.

С Решение № 2025 от 10.12.2013 г. по в. гр. д. № 2403/2013 г. ПЛОС оставил в сила обжалваното решение. Съдът дословно цитирал мотивите на районния съд. Единственото, което окръжният съд добавил, било свързано с доказателствените искания на ищцата в откритото заседание от 12.11.2013 г. Аргументите на г-жа П. били игнорирани. Отново липсвало произнасяне по съответствието на националното законодателство с правото на ЕС. С окончателното решение ищцата била осъдена да заплати и сумата от 100 лв. юрисконсултско възнаграждение.

На 09.02.2011 г. Районен съд - П. /ПлРС/ издал заповед за изпълнение по чл. 410 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/. Със заповедта било разпоредено г-жа П. да заплати: сумата от 885.38 лв. представляваща стойността на твърдяна от ЕВН потребена от нея ТЕ за периода 01.10.2009 - 30.04.2010 г.; сумата от 82.44 лв. лихва за забава; сумата от 125 лв. разноски по делото. След като подала възражение против заповедта, ЕВН предявило иск за установяване на претендираното вземане. Образувано било гр. д. № 8028/2011 г. на ПлРС.

В отговора на исковата молба ищцата отново оспорила размера на начислената ТЕ и твърдяла, че националното ни законодателство не отговаря на изискването на чл. 13 от Директивата за отчитане на реалното количество потребена ТЕ. На 18.01.2012 г. ищцата подала искане до съда за отправяне на преюдициално запитване до СЕС с посочените по-горе в исковата молба въпроси по прилагането на правото на ЕС.

С Протоколно определение от 13.03.2012 г. искането за отправяне на преюдициално запитване било оставено без уважение, тъй като Директивата нямала пряко действие. В същото съдебно заседание делото било спряно, тъй като ищцата оспорила пред Върховен административен съд т. 6.1.3 от методиката към Наредба № 16-334 за топлоснабдяването, тъй като тя не отговаряла на изискванията на правото на ЕС и съдът счел, че е налице преюдициалност на спора по отношение на производството, което разглежда. Образувано било адм.д. № 13542/2011 г. на ВАС.

След постановяване на Тълкувателно решение № 2/2014 от 19.11.2014 г. по т. д. № 2/2014 г. на ВКС, ОГТК, делото било възобновено поради липсата на преюдициалност на спора пред ВАС. В хода на производството ищцата направила искане за назначаване на допълнителна експертиза и искала да бъде представена информация от представителството на Европейската комисия в Република България за образувана наказателна процедура против държавата по жалба СНАР (2012)01391, предвид разпространената информация от медиите, че предмет на наказателната процедура е нетранспонирането на Директивата в националното ни законодателство.

С Определение № 9871 от 02.10.2015 г. по гр. д. № 8028/2011, ПлРС отхвърлил искането за изискване на информация от Европейската комисия, тъй като приел, че по делото са събрани достатъчно доказателства с оглед заявените оспорвания, които са направени от ответницата и събирането на поисканите доказателства остава извън предмета на делото. Освен това било налице и произнасяне на Върховния административен съд (по визираното по-горе адм.д. № 13542/2011 г. на ВАС.) по искането за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

В хода на производството са приети три съдебни експертизи, като едната от тях установила, че единият от радиаторите в имота технически не може да отдава ТЕ, тъй като бил налице строителен дефект в линията на щранга, а други два били пломбирани - т. е. без нарушаване на пломбата не би могло да се отдава от тях ТЕ. последната приета по делото експертиза установила, че е налице разлика, с оглед изпълнената техническа конструкция на отоплителната система, във възможността частите от сградната инсталация, които се намират в апартамента на П. и тези, намиращи се в апартамента на долния етаж, като разликата била почти двойна. Тоест П. заплащала суми за ТЕ не на база реално потребена от нея ТЕ. Освен това вещото лице установило, че от радиаторите, които са отдавали ТЕ през процесния период 2009 г. - 2010 г., е консумирана ТЕ в размер на 57.10616 kWh (0,05710616 mWh), а начислената от дружеството за топлинно счетоводство за всички радиатори е в размер на 4.4047 mWh. По отношение на процентното отношение на топлинния поток, който преминава през процесния имот по вертикалите на СИ, е 2.22% от общия топлинен поток, а количеството топлинен поток, което се отделя в имота на П. от вертикален щранг № 10 е в размер на 1.14 % от общото количество ТЕ, отдадена от щранга (при това единствено и само ако са налице включени радиатори в процесния имот. При изключени радиатори на последния етаж топлинния поток по вертикалните тръби в имота е 0).

С Решение № 574 от 18.02.2016 г. по гр. д. № 8028/2011 г., ПлРС уважил установителния иск, предявен от ЕВИ за сумите от 555,79 лева, представляваща стойността на доставена топлинна енергия за периода 01.10.2009 г.-30.04.2010 г., обезщетение за забавено плащане на главницата в размер на 47,98 лева за периода 01.12.2009 г. - 07.02.2011 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 08.02.2011 г. П. е била осъдена да заплати сумата от 627,30 лева разноски по делото и сумата в размер на 102,50 лева по ч. гр. д. № 2574/11 г. на ПлРС.

На 29.03.2016 г. П. обжалвала решението на ПлРС с мотив, че неправилно било кредитирано заключението на вещото лице М., тъй като в него били допуснати редица неточности, които вещото лице допуснало по

отношение на приложението на Наредба № 16-334. Не било установено да е консумирана ТЕ от пломбираните радиатори, единият от които бил и технически неизправен и не можел да отдава ТЕ. Не била установена изрядността на топломера в абонатната станция. Ищцата се позовала на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО (сега чл. 9 от Директива 2012/27/ЕС), като посочила, че начисляването на ТЕ за пломбирани и неработещи радиатори нямало как да отговаря на изискването потребителите да заплащат за реално потребеното количество енергия, ИРУ не могли да отчетат реалното потребление на ТЕ, сметките, изготвени от дружеството за дялово разпределение не били изготвени по ясен и разбираем начин. Останалата част от систематизираните в исковата молба оплаквания, изложени във въззивната жалба против Решение № 574 от 18.02.2016 г. по гр. д. № 8028/2011 г. на ПлРС, са неразбираеми и съдът не ги пресъздава тук.

По подадената жалба е образувано в.гр.д. № 2611/2016 г. на ПлОС. На 05.12.2016 г. П. подала искане, в което посочила, че след подаване на жалбата са настъпили нови обстоятелства по смисъла на чл. 266, ал. 2, т. 2 от ГПК, които били от значение за правилното решаване на делото. Първото било, че с Решение № 8236 от 05.07.2016 г. по адм. д. № 3152/2016 г. на ВАС било отменено Решение № 11639 от 04.11.2015 г. по адм. дело № 13542/2011 г. на ВАС, с което била отхвърлена подадената от П. жалба, с която била оспорена т. 6.1.3. от Методиката към Наредба № 16-334, поради противоречие с чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО. С отменителното решение са дадени указания при новото разглеждане на делото съдът да издири и съобрази относимата към оспорваната норма правна уредба от по-висока степен, зачитайки доводите на страните в тази посока, но и извършвайки лична (служебна) проверка за законосъобразността на акта на всички основания по чл. 146 от АПК. Тази проверка изисквала произнасяне с фактически и правни констатации по отношение компетентността на издателя на акта, спазването на административно производствените правила при издаването, съответствието с материалния закон от по-висок ранг и съответствието на акта с целта на материалния закон. Съставът на ВАС намерил за необходимо да даде и допълнително указание, че съдът не само следва да отчете уредбата в ЗЕ, но е длъжен да издири правилата, уредени на ниво съюзно право, и да приложи същите, ако са налице предпоставките за това. Указал е, че проверката за неточното или погрешно въвеждане на изискванията на Директива 2012/27/ЕС в националното законодателство и в частност чрез ЗЕ и ЗЕЕ е задължение за съда, произтичащо от задължението му на национална юрисдикция, гарантираща правата и директния ефект на правото на ЕС.

Второто обстоятелство били констатациите, направени с Решение № 2364 от 07.07.2016 г. по гр. д. № 9294/2015 г. на ПлРС по отношение на

процесната абонатна станция. Установено било, че средствата за търговско измерване на ТЕ в абонатната станция не били преминали необходимия периодичен контрол. Вследствие от това не можело да се установи дали правилно ЕВН изчислява доставената ТЕ и дали правилно дружеството за дялово разпределение е разпределило ТЕ на всеки абонат.

Поради новонастъпилите обстоятелства било поискано назначаването на нова СТЕ, която да отговори на въпроси, целящи да установят дали средството за търговско измерване съответства на нормативните изисквания, да се установи реалния размер на ТЕ за БГВ (битово гореща вода) и дали коефициентът за специфичен разход на БГВ съответства на нормативната уредба и на технологичните възможности на отоплителната инсталация, да се изследват технически проектът на отоплителната инсталация в процесната сграда и по данни от НИМХ - София, като послужат за проверка на стойностите, ползвани от ЕВН във формулата по т. 6.1.1. от Методиката към Наредбата и др.

С писмена защита 30.01.2017 г. П. отново наблегнала на неверните изчисления, на които се основавало решението на ПлРС. на прякото приложение на правото на ЕС. Към писмената защита било приложено Решение № 1664 от 16.12.2016 г. по в. гр. д. № 2249/2016 г. на ПлОС, с което било потвърдено Решение № 2364 от 07.07.2016 г. по гр. д. № 9294/2015 г. на ПлРС. От това решение бил виден доказателственият стандарт за установяване на твърденията на ЕВН, начинът на изготвяне на заключение по СТЕ, нужните доказателства за извършване на проверка на правилността на твърдението на ЕВН, че са доставили определено количество ТЕ на потребител.

С Решение № 288 от 15.03.2017 г. по в. гр. д. № 2611/2016 г. ПлОС потвърдил първоинстанционното решение и осъдил П. да заплати на ЕВН следните суми: 137,70 съдебни разноски по гр. д. № 8028/2011 г., представляваща разликата над 627,30 лв. до пълния претендирай размер от 765 лв., сумата от 22.50 разноски по ч. гр. д. № 2574/2011 г. на ПлРС, представляваща разликата над 102,50 лв. до пълния претендирай размер от 125 лв., 300 лв. юрисконсултеко възнаграждение във връзка с въззивната жалба, 200 лв. юрисконсултско възнаграждение във връзка с подадената частна жалба по отношение на разноските.

Със заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 5388/ 28.05.2013 г., ПлРС разпоредил П. да заплати следните суми: 1092, 99 лева, представляваща стойността на твърдяна от ЕВН доставена ТЕ за периода 01.07.2011 г. - 31.10.2012 г., обезщетение за забавено плащане на главницата в размер на законната лихва върху главницата в размер на 128, 45 лева за периода 01.01.2012 г.,- 26.05.2013 г., законната лихва, считано от

27.05.2013 г. - датата на подаване на заявлението и разноските по заповедното производство - държавна такса в размер на 25 лева и юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева. След като подала възражение против заповедта, ЕВН предявило иска за установяване на претендираното вземане. Образувано било гр. д. № 13568/2013 г. на ПлРС.

В хода на производството били назначени и приети две СТЕ. Нито една от двете експертизи не установила годност на топломера в абонатната станция. Изрично в СТЕ, изготвена от вещото лице К., било посочено, че ищцовото дружество, като собственик на топломера в АС следва да представи документ за първоначална или последваща проверка на ползвания през процесия период топломер. Такова удостоверение не било представено в хода на производството.

Вещото лице К. е установило, че ТЕ от СИ в процесната СЕС е изчислена от ищеца при използване на мощност на отоплителната инсталация, различна от проектната. За това обаче по делото липсват доказателства за извършени процедури (задължителни и по инициатива на ищеца) по т. 6.6 и т. 6.1.2 от методиката за дялово разпределение, без които нормативно било недопустимо да се коригира проектната мощност, както и да се извършва разпределение на ТЕ по т. 6.4 от МДР. Няма данни и на потребителите да е представян анекс към договора във връзка с настъпилите драстични промени в разпределението на ТЕ в следствие на извършената корекция на проектната мощност на отоплителната инсталация.

С Решение № 4303 от 17.01.2014 г. исковата молба била уважена изцяло. П. била осъдена да заплати следните разноски по делото: 125 лева разходи в заповедното производство, 25 лева - държавна такса, 200 лева - внесени депозити за вещи лица и 300 лева - юрисконсултско възнаграждение.

Решението било обжалвано пред ПлОС и било образувано в гр. д. № 41/2015 г. Пред въззивната инстанция било допуснато изготвянето на съдебно-техническа експертиза, която имала за задача да отговори на въпроси, свързани с обстоятелството дали Методиката отчита реалното количество потребена топлинна енергия за сградна инсталация. В открито заседание от 07.04.2015 г. по делото вещото лице заявило, че в методиката за дялово разпределение не е предвидена възможност за отчитане на реално отдадено количество топлинна енергия от сградната инсталация. В същото заседание било подновено искането за отравяне на преюдициално запитване. С Определение № 2800 от 29.04.2015 г. ПлОС е оставил без уважение искането за отравяне на преюдициално запитване поради това че Директивата е транспонирана във вътрешното право на РБ - § 3 от ДР на ЗЕЕ, поради което тя няма пряко действие и тълкуването ѝ споделя сочената от въззиваемата страна задължителна съдебна практика по см. на чл. 290 от

ГПК.

С Решение № 1097 от 17.06.2015 г. е оставено в сила първоинстанционното решение и П. е осъдена да заплати 300 лв. юрисконсултско възнаграждение.

В Раздел II от ИМ процесуалните представители на ищцата правят подробен анализ на практиката на СЕС във връзка с отговорността на държавата и нейните органи при неправилно приложение на правото на ЕС, неправилно транспониране на директиви в националните законодателства, приемане на нормативни актове в противоречие с правото на ЕС и др.

С оглед изложените в ИМ факти пълномощниците на ищцата твърдят на първо място, че е налице нарушение на Директива 2006/32/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги и на Директива 2012/27/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО.

В случая П. била осъдена да заплати суми, начислени в нарушение с изискванията на чл. 13, т. 1, т. 2 и т. 3 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги (Директивата) и на чл. 9 Директива 2012/27/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО. Основополагащият принцип на Директивата бил фактурите за консумация на топлинна енергия да се изчисляват въз основа на реално потребеното количество енергия. За гарантиране правата на потребителите били очертани няколко стъпки: осигуряването на индивидуални измервателни уреди, отчитащи точно действителното количество топлинна енергия и точното време на нейното потребление; (чл.13, т.1 от Директивата, чл. 9, т. 1 от Директива 2012/27); изготвяне на ясни и разбираеми сметки за дължимите суми въз основа на реалното енергийно потребление, от страна на доставчика на топлинна енергия, а не от трето лице; (чл.13, т.2 от Директивата, сега чл. 9, т 2 от Директива 2012/27); дефиниране на точното съдържание на изготвяните сметки, в което е посочено и действително потребеното количество енергия.

В разглеждания случай на П. била начислена консумация на топлинна енергия от пломбирани и неработещи радиатори и в този смисъл, процесната

сума не била изчислена на база на цитираните в т. 9.3. задължителни принципи. Така, в противоречие с изискванията на чл.13, т.1 от Директивата, през процесния период в жилището, в което тя живеела, не били поставени индивидуални измервателни уреди. поставените върху отоплителните уреди на две от стаите в жилището (хол и детска) съоръжения, не били индивидуални измервателни уреди по смисъла на Закона за енергетиката, а били индивидуални уреди за дялово разпределение на топлинна енергия. Те, според ищцата, не могли да измерят реалното количество консумирана от нея топлоенергия и категорично не могли да осигурят информация относно действителното време на използване на услугата. В разглеждания случай липсвало твърдение от страна на ЕВН, че поставянето на индивидуални измервателни уреди в жилището не е технически осъществимо, финансово обосновано и пропорционално спрямо потенциалните енергийни спестявания при крайните потребители на електроенергия. Затова отчитането на количеството топлинна енергия, постъпваща в дома на П., било извършвано в нарушение на изискванията на чл. 13, т. I от Директивата.

В противоречие с нормата на чл. 13, т. 2 от Директивата през процесния период топлофикационното предприятие не било изготвяло сметки за реалното енергийно потребление в апартамента на П., а е начислило топлинна енергия за неработещи и пломбирани радиатори. Освен това изготвените от третото лице сметки не отразявали в пълен обем изискуемата, според директивата, информация по „ясен и разбираем начин“. Изготвените от третото лице документи не осигурявали на крайните потребители възможност да получат подробно описание на текущите енергийни разходи. В разрез със зададения от директивата стандарт изготвените отчети за дялово разпределение не били изготвяни толкова често, че да позволят на П. да контролира консумацията си на енергия.

Изготвяните от третото лице документи и изготвяните от топлофикационното дружество извлечения за дължими суми не съдържали нито един от задължителните реквизити, описани в чл. 13, т. 3 на Директивата, включително и стойността на действително консумираното количество топлинна енергия. Поради това начисляването на топлинна енергия за неработещи и пломбирани радиатори било в нарушение с изискванията на Директива 2006/32/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги.

Според пълномощниците на ищцата разпоредбата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги била „точна“, „ясна“ и „безусловна“ по

смисъла, вложен в тези понятия от практиката на Съда на Европейските общности (СЕО), сега СЕС. В този смисъл тя била пряко приложима и имала приоритет пред националния закон.

Съгласно последното изменение на Наредбата за топлоснабдяване лицето, осигуряващо услугата дялово разпределение, следвало да представи информация на топлоснабдителното дружество относно количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, съгласно решение на общото събрание на етажната собственост по един от следните варианти:

- по т. 6.1.1 от методиката, приложение към чл. 61, ал. 1;

- по т. 6.1.2 от методиката, приложение към чл. 61, ал. I;

- по реално измерено количество енергия за сградна инсталация от избрано от общото събрание на етажната собственост лице в присъствието на представител на топлопреносното предприятие и на представител на етажната собственост;

- по фиксирана стойност за процент сградна инсталация, предложена от лицето по чл. 139б, ал. 1 от Закона за енергетиката и приета с протокол от общото събрание на етажната собственост.

От това законово изискване пълномощниците на ищцата правят извод, че държавата признава, че по така установената от нея методика не се отчита реалното количество ТЕ, отдадено от сградната инсталация.

Поради липсата на уредба по отношение на това по какъв метод следва да се измери реалното количество енергия, на 14.11.2014 г. Министерство на икономиката публикувало предложение за изменение на наредбата, като според проекта лицето, осигуряващо услугата дялово разпределение, подготвя методика за измерване на количеството топлинна енергия, отдадено от сградната инсталация, и за прилагане на резултата при условия, различни от тези, при които е извършено измерването. Методиката се съгласувала с топлопреносното предприятие. От това следвало, че методиката, предвидена в Наредбата, не отчитала реалното потребление на ТЕ от лицата.

С оглед изложеното според пълномощниците на ищцата следвало да се приеме, че сумата, която П. била осъдена да заплати, не била дължима, тъй като не била изчислена на база действителна консумация на топлинна енергия и не била обективирана в сметки, отговарящи на изискванията на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, сега Директива 2012/27/ЕС.

Всички вещи лица по цитираните дела посочвали, че не би могло да се отчете реално потребената ТЕ, отдавана от сградна инсталация, на база

методиката към наредбата. Една от причините била, че чл. 143, ал. 4 от Закона за енергетиката предвиждал, че топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, се разпределяла между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект. По този начин не се разпределяло реално ползваното количество енергия от всеки потребител.

Освен това съгласно чл. 9, т. 3 от Директива 2012/27/ЕС разходът, който следвало да се заплаща във връзка с разход за ТЕ и/или топлинна енергия, излъчвана от инсталацията на сградата с цел отопление на общите помещения, се дължал само в случай, че стълбищата и коридорите са оборудвани с радиатори, т.е. според твърденията в ИМ при липса на отоплителни тела в стълбищата и коридорите не следва да се изчислява и разпределя ТЕ за сградна инсталация.

Прави се анализ на проблемите на националната правна рамка, които водели до краен резултат - определяне на нереално количество ТЕ, като се анализират и всички компоненти на формулата по чл.6.1.1. от Методиката, вкл. с анализ на калоритмично уравнение и други физични закони, в резултат на което се прави извод, че тази формула не се интересува нито от температурата до която трябва да се подгрее и достави на абонатите БГВ, респективно от ТЕ, необходима за това подгряване, нито от обема в куб.м. потребена БГВ от абонатите.

От представените от ищеца доказателства по делата било видно, че в нарушение на чл. 46, ал. 3 от Наредба 16-334, ЕВН монтира и демонтира топломери, без да присъства представител на клиентите и с подписа си да потвърди истинността на данните в протокола (показания и номер на топломера).; ЕВН през целия период на експлоатация на топломера, видно от предоставените протоколи, не поставял пломби, което позволявало по всяко време и по всякакъв начин да манипулира топломера и показанията му; ЕВН не водел верификационен картон в абонатната станция, на който да се записват ежемесечните отчетени единици на топломера: въпреки наличие на катинар с два ключа, ЕВН системно упражнявал едноличен достъп в абонатната станция, което системно извършвал без да уведомява представител на клиентите; по никакъв начин не се доказвало, че ползваните топломери са сертифицирани и от одобрен тип и дали отговорят на нормативните изисквания да бъдат годни средства за търговско измерване.

Всичко това показвало невъзможност да се определи реално потребление на ТЕ както общо за цялата СЕтС, така и за нейното разпределение по елементи между абонатите, в т.ч. и на ответницата по делото. По тази причина ищцата твърди, че с приемането на методиката към Наредбата, министърът на икономиката и енергетиката, понастоящем министърът на енергетиката, е нарушил правото на ЕС.

Твърди също, че Окръжен съд - П. не е отчел противоречие на националното законодателство с правото на ЕС, като по този начин е игнорирал предимството на правото на ЕС пред националното законодателство и не е изпълнил задължението си да не прилага методиката към Наредбата, както и § 2 от Наредбата. Следвало да се има предвид, че с Решение № 4777 от 13.04.2018 г. по адм. дело № 1372/2016 г. на ВАС, тричленен състав, формулата по т. 6.1.1. от Методиката към Наредбата за топлоснабдяването била отменена. Прието било, че тя не отговаря на изискването на чл. 9 и чл. 10 от Директивата за фактурирането на реалното ползване на ТЕ въз основа на действителното потребление на топлинна енергия, което изискване било въведено в националното ни законодателство с разпоредбата на чл. 155, ал. 2 от Закона за енергетиката, както и с разпоредбата на чл. 66, ал. 3, т. I от Закона за енергийната ефективност. Поради наличието на изложената съдебна практика и многобройните сигнали и жалби, които потребители и неправителствени организации подавали през годините до Министерство на енергетиката във връзка с проблемите нормативната уредба по отношение на изчисляването на потресената топлинна енергия от потребителите, със Заповед № Е-РД-16-257 от 23.05.2018 г. на министъра на енергетиката била сформирана междуетатна работна група, която да направи преглед на предложенията на КЗК за изменение на нормативната уредба; да направи предложения за промени в ЗЗЕ в глава десета „Топлоснабдяване“ и наредбата за топлоснабдяване, включително в методиката.

Вследствие на тези действия окръжният съд бил нарушил правото на ЕС, а с приемането на Наредбата и методиката към нея министърът на икономиката и енергетиката, понастоящем министърът на енергетиката, също бил нарушил правото на ЕС. С решенията на П.ски окръжен съд П. била осъдена да заплати суми за непотребено от нея реално количество ТЕ.

В исковата молба се твърди, че със свое Решение № 623 от 30.05.2013 г. Комисията за защита на конкуренцията по преписка КЗК-401/2013 г. е посочила, че методът за определяне на количеството потребена топлинна енергия за сградна инсталация, съдържащ се в Наредбата, приравнява сгради с различни топлофизични и конструктивни характеристики, като по този начин отразява неточно количеството потребена енергия в сграда в режим на етажна собственост. В тази връзка предлага на компетентните органи - Народно събрание на Република България и министър на икономиката и енергетиката, да изменят или отменят разпоредбите на Глава десета на Закона за енергетиката и на Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването в съответствие със съображенията на Комисията за защита на конкуренцията, подробно изложени в настоящото решение. Това според

ищцата означава, че въведените нормативни правила противоречат на изискванията за забрана на злоупотребата с господстващо положение по смисъла на чл. 101 от ДФЕС и за забрана на предоставяне на недължима държавна помощ, по смисъла на чл. 107 от ДФЕС. Означавало също, че министърът на икономиката и енергетиката, понастоящем министърът на енергетиката, е бил известен за противоречието на методиката към наредбата и е следвало да спази указанията на КЗК по прилагане на правото на ЕС. Административният орган обаче не бил взел необходимите мерки за отстраняването на нарушението на правото на ЕС.

В хода на трите съдебни производства били нарушени базисни елементи от съдържанието на правото на ищцата на ефективна съдебна защита, във връзка с прилагането на чл. 13 от Директивата, чл. 9 от Директива 2012/27/ЕС и с това бил нарушен чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и чл. 6, §1 от Конвенцията за защита правата на човека. В своята практика СЕС приемал, че в приложение на принципа за сътрудничество, регламентиран в чл. 4, §3 от ДЕС, съдилищата на държавите-членки са длъжни да гарантират съдебна защита на правата, които правните субекти извеждат пряко от правото на ЕС, като ищцата сочи множество решения в този смисъл. В настоящия случай бил нарушен Принципът за „равенство на средствата“, който бил вътрешноприсъщ елемент на изискването на член 47 от Хартата и член 6 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи /Конвенцията/ за справедливо гледане на дело. Така, в §54 - §56 от решение от 04.03.2003 по дело „A.V. v. Slovakia“, Европейският съд по правата на човека припомнял, че „равенството на средствата“ изисква всяка страна да разполага с възможност да представи своите твърдения при условия, които не я поставят в съществено по-неизгодно положение от нейния опонент. В случая на П. този стандарт не бил изпълнен, като нарушението произтичало от отказите на Окръжен съд - П. да уважи исканията на ищцата за събиране на ключови доказателства във връзка с установяване неоснователността на предявените срещу нея искове. Това било така, защото всеки един от съставите на окръжния съд отхвърлил искането за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз, както и за извършване на конформно тълкуване на националното ни законодателство с правото на ЕС.

По гр. д. № 5326/2012 г. на Районен съд - П., в откритото заседание от 28 януари 2013 г., П. поискала назначаването на експертиза, която да установи процентното отношение между максималното количество енергия, което инсталацията от жилището на ищцата може да отдаде, спрямо топлоотдаващата площ на всички апартаменти, използващи инсталацията, които се намират в апартамента ѝ. Конкретно, доказателственото искане има

за цел да установи дали е възможно да бъде отдадена енергия от сградната инсталация, която да съответства на нормативно определения коефициент, която се предполага за жилището на ищцата. Искането било направено във връзка с констатацията на вещото лице, че количеството енергия, отдавана от инсталацията, не е същата в различните етажи разположени по височина. Т.е. с увеличаването на височината количеството енергия намалява. Недопускайки извършването на поисканите изчисления, районният съд ограничил възможността на ищцата да докаже, че тя не е потребила посоченото количество енергия, тъй като според нея сградната инсталация няма физическа възможност да отдаде това количество ТЕ. Съдът посочил, че тъй като няма нормативна база, по която да се извършат изчисленията, събирането на доказателството не би било от полза. В случая съдът поставил липсата на нормативна разпоредба над физичен закон - закона на Нютон за топлоотдаването. Тоест, щом няма нормативна разпоредба, не може да се прилага и физичен закон. В тази връзка ищцата счита, че не е нужно сградната инсталация да се отделя. Необходимо било просто дефинираните параметри от нея в техническия проект на отоплителната инсталация да се пренесат директно върху формулата на Закона на Нютон и да се извърши съответното изчисление. Съдебният отказ бил продиктуван от липсата на подходяща нормативна база, като в същото време ищцата била оспорила пред Върховния административен съд метода на определяне на потребената топлинна енергия, опитвайки да установи, че нормативната база не позволява да се изчисли реалното потребление на енергия и е поискала спиране на гражданското производство до приключване на делото пред ВАС. Районният съд отказал да назначи експертиза и допълнителна счетоводна експертиза, чиято цел също била да се отчете реалното количество ТЕ, което може да бъде отдадено в апартамента на г-жа П.. Това процесуално нарушение не било отстранено от Окръжен съд - П.. Самият факт, че СТЕ била установила параметри на ТЕ, различни от начислената от ЕВН, правело и счетоводните записи на ЕВН неверни, а от неверни счетоводни записи не можело да се направи вярно счетоводно заключение. При тези данни следвало да се приеме, че окръжния съд е нарушават член 47 от Хартата и член 6 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. В същото време пред ПлРС и ПлОС били разгледани други дела да част от същия период и за имоти в същата сграда, по които съдилищата били направили подробен анализ на доказателствата и стигнали до други заключения.

Чл. 47 от Хартата и чл. 6 §1 от Конвенцията били на рушени и в контекста на изискването за мотивираност на решението. Европейският съд по правата на човека подчертавал, че според установената му практика, която отразява принципа, свързан с доброто правораздаване, в решенията на

съдилищата и трибуналите трябва да бъдат изложени мотивите, върху които тези решения са основани. Степента, в която това задължение за излагане на мотиви се прилага може да бъде различна в зависимост от характера на решението (виж *Ruiz Torija v. Spain*, 9 декември 1994, § 29, Series A no. 303-A). Макар че един национален съд разполага с определена свобода на преценка при избора на аргументи по дадено дело и при допускането на доказателства в подкрепа на твърденията на страните, всеки орган е длъжен да оправдае дейността си, излагайки мотиви за своите решения (виж *Suominen v. Finland*, no. 37801/97, § 36, 1 юли 2003). Друга функция на мотивираното решение е да покаже на странните, че са били чути. Освен това, мотивираното решение позволява на страната да го обжалва, както и да поиска преразглеждането му от въззивен орган. Само благодарение на мотивираното решение може да бъде упражняван обществен контрол върху правораздаването.

В случая районният съд по гр. д. № 5326/2012 г. на ПРС бил изложил своите мотиви в два параграфа от решението, но в тях липсвал какъвто и да е аргумент защо съдът не кредитира две от трите технически експертизи. Единствено била кредитирана първата експертиза, която била изготвена въз основа на документи, съставени едностранно от ищеца под формата на преразказ, без пито една контролна проверка по формулите от МДР в подкрепа на изготвеното заключение. Не било анализирано от съда какви са отраженията на изводите на вещото лице относно липсата на топлоотдаване от три от петте уреда в жилището на ищцата върху претенциите на ищеца, както и на обстоятелството, че количеството енергия, отдавана от сградната инсталация, не е равно на начисленото, а тези констатации били от изключително значение за правилното решаване на спора. Районният съд се задоволил единствено кратко да опише констатациите на оспореното от П. заключение по първата техническа експертиза, а за счетоводната експертиза, базирана на оспореното заключение, посочил, че се „кредитира изцяло“. Тези грешки на районния съд не били отстранени от ПлОС, който повторил изразеното от районния съд.

Ищцата била лишена от достъп до съд, обусловено от буквалното преписване на текст на предходно съдебно решение. Макар формално да било постановено решение от тричленен състав по в. гр. д. № 2403/2013 г. на ПлОС, то не отразявало в действителност самостоятелната воля на съда, формирана въз основа на събраните по конкретното дело доказателства и на база на направените от П. фактически твърдения и формулираните от нея оплаквания. Тези нарушения от националния съд били засегнали същността на правото на достъп до съд по член 6§ 1 от Конвенцията. В практиката си Европейският съд по правата на човека, към която се придържал и СЕС, вече

бил приемал, че отхвърляйки дадена жалба, апелативната или касационната юрисдикция по принцип не може да се ограничи с приемане на мотивите на взетото решение, (виж §45 от решение от 11.12.2008 по дело „Велтед-98" АД срещу България", жалба № 15239/02, §59 и §60 от решение от 19.12.1997 по дело „Хеле срещу Финландия"). По аргумент на по-силното основание, буквалният препис на решение по друго дело още по-малко следвало да се приеме като изпълняващо изискванията на чл. 47 от Хартата и чл. 6 § 1 от Конвенцията.

Бил нарушен и чл.17 от Хартата, тъй като с решенията на окръжния съд се засягало правото на ползване на притежанията на П. имот. Топлинната енергия, начислена като отдадена от трите нефункциониращи отоплителни тела в апартамента на ищцата, както и начислената ТЕ от „сградна инсталация", не била реално консумирана от нея, но била осъдена да я заплати. След повторен анализ на относимите норми на ЗЕ и подзаконовите нормативни актове, свързани с него, ищцата стига до извод, че липсва нормативна разпоредба, която да позволява прилагането по аналогия на методиката за изчисление на ТЕ, отдавана от отоплително тяло без ИРУ, спрямо отоплителните тела, които не могат физически да отдадат ТЕ. Топлофикационното дружество на свой ред не установило какво е количеството ТЕ, потребено от другите две отоплителни тела, намиращи се в апартамента на ищцата, върху които са монтирани ИРУ. В производството били приети, макар и оспорени, само заключенията относно общото количество начислена ТЕ, която категорично не била потребена от П.. Намесата в правото на собственост на ищцата се основавала на закона, а прилагането от националния съд на неотносима методология за изчисляване на дължимата сума водело до противоречие с физичните закони. По дефиниция, в правовата държава законите в максимална степен отразявали и служели на обществен интерес. В съответствие с принципа за върховенство на закона правовата държава осигурявала предвидимост на последиците от прилагането на правните норми и правораздаване, съответстващо на закона и на публичния интерес, който законът обслужва. В случая, нормативната уредба, създадена от министъра на икономиката и енергетиката, понастоящем министърът на енергетиката, била в противоречие с правото на ЕС, заедно с окончателните решения на националния съд, които не били постановено „съгласно условията, предвидени в закона". Те не отговаряли и на изискването намесата в правото на собственост да е в интерес на обществото. В следствие от поведението на националните власти П. била лишена от собственост, като били нарушени чл. 101, чл. 107 и чл. 169 от ДФЕС, чл. 17, чл. 47 от Хартата за основните права на Европейския съюз, Директива 2006/32/ЕО на Европейския Парламент на Съвета от 5 април 2006 г. относно ефективността

при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги и на Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО.

Ищцата е твърдяла, че и по трите дела Окръжен съд – П. е действал като последна инстанция, поради което е бил длъжен да уважи искането ѝ за отправяне на преюдициално запитване по повдигнатите още пред районния съд въпроси. Според ищцата той бил длъжен не само да отчете уредбата в ЗЕ, но и да издири правилата, уредени на ниво съюзно право, и да приложи същите, ако са налице предпоставките за това. Проверката за неточното или погрешно въвеждане на изискванията на Директива 2012/27 ЕС в националното законодателство и в частност чрез ЗЕ и ЗЕЕ била задължение за съда, произтичащо от задължението му на национална юрисдикция, гарантираща примата и директния ефект на правото на ЕС. Това обаче Окръжен съд-П. не бил сторил. Според трайната практика на СЕС, при прилагането на вътрешното право националната юрисдикция е длъжна да тълкува националното право, доколкото е възможно, в светлината на текста и целта на директива, за да се постигне търсеният от нея резултат и следователно да се съобрази с чл. 288 § 3 от ДФЕС. Това задължение за конформно тълкуване се отнасяло до всички разпоредби на националното право и се ограничавало от общите принципи на правото и по-специално от принципа на правна сигурност, в смисъл, че не може да служи за основа на тълкуване *contra legem* на националното право. В случая окръжният съд не бил спазил нито едно от изискванията на правото на ЕС. Пред окръжният съд била налице нуждата от отправяне на преюдициално запитване. Неизпълнението на това задължение от окръжния съд било лишило ищцата от защита на правата ѝ, предоставени от правото на ЕС. От неприлагането на правото на ЕС в областта на тълкуването на правото на ЕС били възникнали вреди за П., поради което ПлОС носел отговорност за вредите, причинени на ищцата в резултат от извършеното нарушение на правото на ЕС, изразяващи се в неприлагане на правото на ЕС и неотправяне на преюдициално запитване, вследствие от което П. е осъдена да заплати недължими суми.

Вредите, претърпени от П., били както имуществени, така и неимуществени. Имууществените вреди се съизмерявали със сумите, които ищцата била осъдена да заплати на ЕВН, разходите, които е извършила в производствата пред съда и в изпълнителните производства за събиране на сумите. Вредите възлизали общо на 15 186.11 лв. /петнадесет хиляди сто осемдесет и шест лева и единадесет стотинки/, от които:

В производствата по ч.гр.д. № 1108/2012 г. на ПлРС, по гр.д. №

5326/2012 г. на ПЛРС и по в. гр.д. № 2403/2013 г. на ПЛОС:

933,81 лева - главница, представляваща стойността на доставената топлинна енергия за периода от 01.10.2010 г. до 30.04.2011 г.;

80,22 лева - мораторна лихва върху главницата за периода от 01.12.2010 г. до 24.01.2012 г.;

559,58 лева - мораторна лихва върху главницата от 25.01.2012 г. до 02.03.2018 г.;

разноски в размер на 25 лева държавна такса и 100 лева юрисконсултско възнаграждение в производството по ч. гр. д. № 1108/2012 г. на ПЛРС;

300 лв. - възнаграждение за юрисконсулт, 25 лв. държавна такса, 320 лв. възнаграждение за вещи лица в производството по гр. д. № 5326/2012 г. на ПЛРС;

100 лв. - юрисконсултско възнаграждение в производството по в.гр.д. № 2403/2013 г. на ПЛОС;

450 лв. - юрисконсултско възнаграждение по изп.д. № 20178240407175 на ЧСИ Константин Павлов за събиране на описаните по-горе суми;

50 лева депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 5326/2012 г. на ПЛРС;

80 лв. депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 5326/2012 г. на ПЛРС;

120 лв. депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 5326/2012 г. на ПЛРС;

600 лв. - адвокатско възнаграждение, заплатено от П. в производството по гр. д. № 5326/2012 г. на ПЛРС;

25 лв. - държавна такса за обжалване на решението по гр. д. № 5326/2012 г. на ПЛРС и 3.50 лв. банкова такса за превод по сметка на ПЛОС;

600 лв. - адвокатско възнаграждение, заплатено от П. в производството по в. гр. д. № 2403/2013 г. на ПЛОС.

В производствата по ч.гр.д. № 2574/2011 г. на ПЛРС, гр.д. № 8028/2011 г. на ПЛРС и по в. гр.д. № 2611/2016 г. на ПЛОС:

555,79 лева, представляваща стойността на доставена топлинна енергия за периода от 01.10.2009 г.- 30.04.2010 г.;

47,98 лева - мораторна лихва върху главницата за периода от 01.12.2009 г. - 07.02.2011 г.;

399,64 лева - мораторна лихва върху главницата от 08.02.2011 г. до

07.06.2018 г.;

разноски в размер на 25 лева държавна такса и 100,00 лева - юрисконсултско възнаграждение в производството по ч. гр. д. № 2574/2011 г. на ПЛРС;

765 лв. разноски в производството по гр. д. № 8028/2011 г. на ПЛРС;

300 лв. - юрисконсултско възнаграждение в производството по в.гр.д. № 2611/2016 г. на ПЛОС;

200 лв. - юрисконсултско възнаграждение по частна жалба по в. гр. д. № 2611/2016 г. на ПЛОС;

50 лева депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 8028/2011 г. на ПЛРС;

170 лв. депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 8028/2011 г. на ПЛРС;

140 лв. депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 8028/2011 г. на ПЛРС;

100 лв. депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр. д. № 8028/2011 г. на ПЛРС;

1 200 лв. - адвокатско възнаграждение, заплатено от П. в за процесуално представителство в производството по гр. д. № 8028/2011 г. на ПЛРС;

25 лв. - държавна такса за обжалване на решението по гр. д. № 8028/2011 г. на ПРС и 3.50 лв. банкова такса за превод по сметка на ПЛОС;

100 лв. - юрисконсултско възнаграждение по изп.д. № 20188240400518 на ЧСИ Константин Павлов с предмет събиране на сумите по гр.д. № 8028/2011 г. на ПРС и по в.гр.д. № 2611/2016 г. на ПЛОС, които П. е осъдена да заплати на ЕВН.

В производствата по ч.гр.д. № 8624/2013 на ПЛРС, гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС и по в. гр.д. № 41/2016 г. на ПЛОС:

1092. 99 лева - стойността на твърдяна от ЕВН доставена ТЕ за периода 01.07.2011 г. - 31.10.2012 г.;

128,45 лева - мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2012 г. - 26.05.2013 г.;

558,37 лева - мораторна лихва върху главницата 27.05.2013 г. - 07.06.2018 г.;

разноски в размер на 25 лева - държавна такса и 100,00 лева - юрисконсултско възнаграждение в производството по ч. гр. д. № 8624/2013 г. на ПЛРС;

25 лв. - държавна такса по гр. д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

200 лв. - депозити за вещи лица, заплатени от ищеца по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

300 лв. - юрисконсултско възнаграждение в производството по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

100 лв. - депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

200 лв. - депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

69 лв. - депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

500 лв. - адвокатско възнаграждение за представителство в производството по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

50 лв. - държавна такса за обжалване на решението по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС;

360 лв. - адвокатско възнаграждение за представителство в производството по в. гр. д. №41/2015 г. на ПЛОС;

200 лв. - депозит за вещо лице и банкова такса в размер на 3.50 лв., заплатени от П. в производството по в. гр. д. № 41/2015 г. на ПЛОС;

300 лв. - юрисконсултско възнаграждение в производството по в.гр.д. № 41/2015 г. на ПЛОС

350 лв. - юрисконсултско възнаграждение за представителство на ЕВН по изп. д. № 20178240407943 на ЧСИ Константин Павлов, с предмет събиране на сумите, които П.е осъдена да заплати с решенията по гр. д. № 13568/2013 г. на ПЛРС и по в. гр. д. № 41/2016 г. на ПЛОС;

Такси в изпълнителните производства по събиране на описаните по-горе суми:

661,30 лв. - обикновени такси по ТТРЗЧСИ по изп.д. № 20178240407175 и по изп. д. № 20178240407943 на ЧСИ Константин Павлов;

775,30 лв. - пропорционална такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ по изп.д. № 20178240407175 и по изп.д. № 20178240407943 на ЧСИ Константин Павлов;

264,64 лв. - разноски по изп.д. № 20178240407175 и по изп.д. № 20178240407943 на ЧСИ Константин Павлов;

337,04 - такси по изп.д. № 20188240400518 на ЧСИ Константин Павлов с предмет събиране на задълженията по гр.д. № 13568/2013 г. на ПЛРС и по в.гр.д. № 41/2016 г. на ПЛОС.

П. претендира и сумата от 10 000 лв. обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди, изразяващи се в разочарование от действията на изпълнителната и на съдебна власт, чрез които е засегнато правото ѝ собственост. Тя е очаквала, че държавата е създала прозрачен механизъм, по силата на който тя да заплаща единствено за реално потребената от нея топлинна енергия. С оглед липсата на такъв, ищцата е разчитала на съдебната власт да защити правото ѝ по чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, сега чл. 9 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО да бъде информирана и да заплаща за реално потребената от нея топлинна енергия. Поради отказа на националните власти да защитят предоставените ѝ от правото на ЕС права, П. претърпяла неимуществени вреди. Вследствие от уважаването на претенциите на ЕВН, тя отказвала да живее в жилището си и се преместила да живее в с. К.о, общ. К.о. Изпитва страх от обстоятелството, че може да бъде осъдена да заплати суми за непотребена от нея услуга, поради което и отказвала да отдава под наем жилището.

Исковете са предявени при условията на солидарност, тъй като според ищцата било налице непозволено увреждане и съпричиняване на вреди от двамата ответници. Солидарната отговорност била възникнала по силата на закона - чл. 53 от ЗЗД, приложим в хипотезите на търсене на отговорност на държавата по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, на основание §1 от Заключителните разпоредби (ЗР) на ЗОДОВ, тъй като вредите за ищцата били възникнали от съвместните действия на ответниците, описани подробно в исковата молба.

Искането е след доказване на твърденията, изложени в исковата молба, ответниците МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА, ЕИК 176789460, гр. София, ул. „Триадица“ № 8, представлявано от министъра на енергетиката Т.П., и ОКРЪЖЕН СЪД - П., БУЛСТАТ 000471760, гр. П., бул. „Шести септември“ № 167, представлявано от председателя В.Х., да заплатят солидарно на СТ. ИВ. П., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „П.“ № 52, ап. 23, сумата от 15 186.11 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди вследствие на нарушение на правото на ЕС от ответниците и сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на нарушение на правото на ЕС от страна на ответниците, както и законна лихва върху посочените суми, считано от дата на подаване на исковата молба.

В срока по чл.131 от ГПК са постъпили писмени отговори от двамата

ответници.

Ответникът Министерство на енергетиката, представявано от министъра на енергетиката, чрез своя процесуален пълномощник оспорва исковата молба и моли предявените искове да бъдат отхвърлени. В първата част на писмения отговор този ответник оспорва допустимостта на предявените искове, но този въпрос вече е разрешен от съдилищата с влязъл в законна сила съдебен акт – определение № 328/01.07.2019 г., постановено по в.ч.гр.д. № 362/2019 г. по описа на Пазарджишкия окръжен съд.

По съществото на спора Министерството на енергетиката поддържа, че съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като искът се предявява срещу органите по чл. 1 и чл. 2, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите - чл. 7 ЗОДОВ. Обезщетението е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице - чл. 4 ЗОДОВ. За да възникне правото на обезщетение, счита, че е необходимо да са налице следните кумулативни предпоставки: 1. вреда - имуществена или морална (реално причинена или пропусната полза); 2. незаконосъобразен акт, незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата (или общината); 3. изпълнение на административна дейност, т.е. вредата да е настъпила от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на органа или длъжностното лице при или по повод изпълнение на административна дейност и 4. пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпилата вреда.

За да бъде уважен искът, според ответника било необходимо ищецът да докаже наличието на горепосочените кумулативни предпоставки, а именно: настъпила вреда в правната сфера на ищеца, която включва реално причинени щети и пропуснати ползи, незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, вредата трябва да е настъпила в резултат на незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, вредата да е настъпила при или по повод изпълнение на административна дейност и да е налице пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразното действие и бездействие и настъпилата вреда.

Ответникът счита, че с оглед на твърдените в исковата молба факти, не може да се направи обоснован извод за наличие на основания за ангажиране на отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, тъй като не

били изпълнени кумулативните предпоставки за наличие на незаконосъобразни актове или действия и бездействия по см. на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ по отношение на ищцата. Претендира разноски.

Ответникът Окръжен съд – П. оспорва изцяло предявените искове - както по основание, така и по размер - и моли да бъдат отхвърлени като неоснователни. Поддържа, че отговорността за вреди вследствие нарушаване правото на Европейския съюз е обективна и нейното реализиране се обуславя от кумулативното наличие на следните предпоставки: противоправно действие или бездействие, изразяващо се в неприлагане на правото на Европейския съюз от страна на държавен орган на държава членка на Европейския съюз, причиняване на вреда - имуществена или неимуществена, както и причинна връзка между противоправното поведение и вредоносния резултат. Доказването на тези елементи от фактическия състав според този ответник е в тежест на ищеца, претендиращ обезщетението, съгласно правилото за разпределение на доказателствената тежест в чл. 154, ал. 1 ГПК.

Твърди, че множеството релевирани възражения относно факта за начисляване на суми за топлинна енергия, методиката за тяхното изчисляване, възприетите разрешения в заключенията на съдебните експертизи и изложените съображения от вещите лица, посочени в исковата молба, касаят правилността на съдебните актове на Районен съд - П. и Окръжен съд - П., постановени във връзка с установяване дължимостта на сумите за доставената топлинна енергия на П.. Ответникът счита за недопустимо да се преразглежда правилността на постановени и влезли в сила решения по пътя на настоящото исково производство.

В тази връзка доводите на ищцата, че Окръжен съд - П. не е спазил задължението да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз, били изцяло неоснователни. Съобразно нормата на чл.267 от ДФЕС Съдът на Европейския съюз бил компетентен да се произнесе преюдициално, когато в повдигнатия пред юрисдикцията в държавата членка въпрос е необходимо решение, за да бъде постановено решението на самата юрисдикция. Това правило било инкорпорирано и в националното законодателство в чл.628 от ГПК, според който когато тълкуването на разпоредба от правото на Европейския съюз или тълкуването и валидността на акт на органите на Европейския съюз е от значение за правилното решаване на делото, българският съд прави запитване до Съда на Европейските общност. И по трите дела било прието от съдебните състави, че отправянето на преюдициално запитване няма значение за правилното решаване на делото. поставените в производството преюдициални въпроси, посочени в т.1.7 от исковата молба, били във връзка с приложението на Директива 2006/32/ЕО, изрично отменена с Директива 2012/27/ЕС, която

поставяла изцяло нови стандарти във връзка с отчитането на предоставената топлоенергия. Съобразно нормата на чл.288 от ДФЕС директивата била акт, който обвързва държавите - членки по отношение на постигането на даден резултат, като оставяла на националните власти свобода при избора на формата и средствата за постигането на този резултат. Принципите, заложиени в Директива 2006/23 ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05.04.2006г. и Директива 2012/27/ЕС, били имплементирани в националното законодателство — по-конкретно в нормите на Закона за енергетиката и Наредба № 16-334/06.04.2007г. Ето защо искането от П. в посочените производства тълкуване на Директива 2006/32/ЕО е било ирелевантно за изхода на спора относно дължимостта на топлинната енергия и отговорът на поставените въпроси не е имал значение за правилното решение на делото. В своите мотиви решаващите състави са приели, че е било налице общо изискване по т. 1 на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО за осигуряването на индивидуални измервателни уреди, които да отчитат реално консумираното количество енергия, което изискване било въведено в българското законодателство в различни разпоредби на ЗЕ, според вида на потребяваната енергия, а конкретните разпоредби за наличие на измервателни уреди за топлинна енергия в сгради етажна собственост в националното законодателство били чл. 140 от ЗЕ и чл.43 и сл. от Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването. При анализ на приложението на тези разпоредби бил направен извод, че е спазен и принципът, залегнал в т. 2 на чл. 13 от директивата за изготвяне на сметките въз основа на реално енергийно потребление. Поради това и Окръжен съд - П. правилно и законосъобразно бил отхвърлил искането на П. за отправяне на преюдициално запитване.

При постановяване на съдебните си актове ОС П. е прилагал националното законодателство - чл.142 и чл.143 от Закона за енергетиката, в които бил залегнал този принцип, като било прието, че топлинната енергия за отопление на сграда етажна собственост се определя от следните три компонента: 1. топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, 2. топлинна енергия за отопление на общите части и 3. топлинна енергия за отопление на имотите, като потребителите на топлинна енергия дължат заплащане както на индивидуално доставената в техните имоти топлинна енергия, така и на топлинната енергия, отдадена в сградната инсталация и общите части. Топлинната енергия за сградна инсталация се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект.

Решаващите състави са приели, че доколкото ищцата не е монтирала индивидуални разпределителни устройства на всички радиатори в жилището

си, законосъобразно ѝ е начислена топлинна енергия съобразно мощността на отоплителните тела. Ето защо релевираните доводи от ищцата, че дължи заплащане само на индивидуално изразходваната от нея топлинна енергия, били неоснователни, доколкото били в противоречие както с разрешението, дадено в Директива 2006/23 ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2012/27/ЕС, така и с нормативните актове, които имплементират тези директиви - Закона за енергийната ефективност и Закона за енергетиката. Според ответника в хипотеза на допустимост потребителите на топлинна енергия да заплащат само топлинната енергия, която е отчетена от техните индивидуални измервателни уреди, би се стигнало до неоснователно обогатяване, доколкото в самата сграда и общите части също реално е доставена топлинна енергия, която на практика ползват потребителите. От друга страна следвало да се има предвид, че ищцата не е поставила индивидуални разпределителни устройства на всички радиатори в жилището си, като по този начин е възпрепятствала установяването на доставената до нея индивидуално топлинна енергия. При това положение П. не следвало да черпи права от собственото си неправомерно поведение, изразяващи се в отпадане на възможността изобщо да ѝ бъде начислявана топлинна енергия.

На следващо място ответникът поддържа, че липсва пряка причинно-следствена връзка между претендираните за репарирание имуществени и неимуществени вреди от изложените факти и обстоятелства и дейността на Окръжен съд - П.. Оспорени са твърденията на П., че е търпяла имуществените и неимуществените вреди, посочени в исковата молба.

Ответникът счита, че претенцията за неимуществени вреди е изключително завишена спрямо материалния интерес на делата, образувани във връзка със задълженията на ищцата за топлинна енергия и не е съобразен с конкретните обстоятелства по делото, които следва да бъдат преценявани от съда при определяне на обезщетението с оглед на общоустановения критерий по чл.52 от ЗЗД. Претендира разноски.

Окръжният съд, след като се запозна с твърденията, изложени във въззивните жалби и писмените отговори, като обсъди и анализира събраните по делото доказателства, като взе предвид становищата на страните, изразени в съдебно заседание и при спазване разпоредбата на чл.235 от ГПК, прие за установено следното:

Между страните в процеса е безспорно, че:

П. е собственик на жилище с адрес: гр. П., ул. П. № 52, ап. 23, което е топлоснабдено;

Жилището е разположено в сграда с режим на етажна собственост в гр. П. на последния - осми етаж. Сградата е снабдена с централна отоплителна

система, проектирана и изградена заедно с блока. Топлинната енергия (ТЕ) се доставя от дружеството - доставчик на ТЕ - „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД (ЕВН).

Апартаментът на П. се състои от пет стаи - баня, кухня, спалня, хол, детска.

На радиаторите в банята и в спалнята са поставени пломби от топлоснабдителното дружество „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД.

Радиаторът в кухнята страда от строителен технически дефект, който не му позволява да отдава ТЕ.

Вертикалните тръби на сградната инсталация не се загряват, тъй като липсва подаване на ТЕ към тях.

До 2013 г. върху неработещите радиатори в банята, спалнята и в кухнята не са били поставени индивидуални разпределителни уреди (ИРРО - индивидуален разпределител на разход за отопление).

Такива има само върху работещите радиатори в детската стая и в хола.

Безспорно е също, че против ищцата са издадени **Заповед № 743/26.01.2012 г. по ч. гр. д. № 1108/2012 г. по описа на ПЛРС** за изпълнение на парично задължение, с която е разпоредено П. да заплати на ЕВН сумата от 933,81 лева, представляваща стойността на ТЕ за периода от 01.12.2010 г. до 24.01.2012 г.; **Заповед № 2025/09.02.2011 г. по ч.гр.д. № 2574/2011 г. по описа на ПЛРС** за изпълнение по чл. 410 от Гражданския процесуален кодекс да заплати: сумата от 885.38 лв. представляваща стойността на твърдяна от ЕВН потребена от нея ТЕ за периода 01.10.2009 - 30.04.2010 г.; сумата от 82.44 лв. лихва за забава; сумата от 125 лв. разноски по делото; **Заповед № 5388/28.05.2013 г. по ч.гр.д.№ 8624/2013 г. по описа на ПЛРС** за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, с която ПЛРС разпоредил П. да заплати следните суми: 1092, 99 лева, представляваща стойността на твърдяна от ЕВН доставена ТЕ за периода 01.07.2011 г. - 31.10.2012 г., обезщетение за забавено плащане на главницата в размер на законната лихва върху главницата в размер на 128, 45 лева за периода 01.01.2012 г.,- 26.05.2013 г., законната лихва, считано от 27.05.2013 г. - датата на подаване на заявлението и разноските по заповедното производство - държавна такса в размер на 25 лева и юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Безспорно е, че въз основа на тези заповеди и подадени срещу тях възражения са били образувани гражданско дело № 5326/2012 г., гр. д. № 8028/2011 г. и гр. д. № 13568/2013 г. по описа на ПЛРС.

Безспорно е, че и по трите дела е било направено искане за отправяне на преюдициално запитване със следните въпроси:

1. Дали разпоредбата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО допуска установяване на изискване на националния регламент за начисляване на сметки на крайните потребители в хипотези, когато липсва потребление на топлинна енергия поради техническа невъзможност за отделяне на топлинна енергия от монтираните в имотите на крайните потребители отоплителни тела?

От значение ли са за отговора за първия въпрос следните факти:

- Пломбирането на отоплителните тела се осъществява от служители на енергийното предприятие като услуга, предоставяна срещу заплащане от потребителя;

- Националният регламент предвижда начисляване на сметки за вече пломбирано отоплително тяло, като се има предвид, че същността на т.нар. „пломбиране“, се състои в препятстване на техническа възможност на отоплителното тяло да отдава енергия;

- Начисляването на сметки е предвидено като санкция за неизпълнение на въведено в националния закон задължение на потребителя, което не се отразява върху възможностите на отоплителното тяло да отдава енергия;

- Начисляването на сметки е предвидено като санкция за отказ на потребителя да монтира очевидно ненужни разпределителни уреди на вече пломбирано отоплително тяло, като монтажът го натоварва със сериозни разходи за заплащане на уредите и за ежемесечното отчитане на показанията им от дружеството, различно от енергийното предприятие;

- Начисляването на суми по сметки на потребителите с пломбирани отоплителни тела се извършва на база пълната специфична мощност на отоплителното тяло, т. е. дори се оказва, че за част от отоплителния сезон, общото количество топлинна енергия за отопление, потребено в сградата етажна собственост ползващи същите вертикални щрангове като ищцата, дори е по-малко от тази начислена сума. Това се дължи на обстоятелството, че пълната специфична мощност е теоретично изчислена при температура на постъпващ топлинен агент в отоплителната инсталация 90 градуса, а всъщност на практика той обикновено е около 72 градуса. Въпросът е зададен, тъй като съотношението на действителна мощност при 70 градуса топлинен агент на входа в абонатната станция и презумираната от 90 градуса, е едно към две цяло и тридесет и пет. Само по този показател се стига до 2.35 пъти изчислена по-голяма стойност на ТЕ отколкото е реалната.

2. Дали разпоредбата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО допуска установяване на изискване на националния регламент за начисляване на сметки на крайните потребители в хипотеза, когато липсва потребление на топлинна енергия, тъй като проектираната отоплителна инсталация не е

изпълнена изцяло за всички обекти в сграда-етажна собственост и в обекта, собственост на крайния потребител тя не е изградена реално?

Безспорно е, че това искане не е било уважено от решаващите състави на РС-П..

Безспорно е, че решенията по тези дела са били обжалвани от П. пред ПлОС и били образувани в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 41/2015 г. и в.гр.д. № 2611/2016 г. по описа на ПлОС.

Безспорно е, че и по трите въззивни дела искането за отправяне на преюдициално запитване е било поддържано от П., но и трите решаващи състава са оставили това искане без уважение с мотив, че когато директивата е транспонирана в националното законодателство, приложение намира то, а съответната норма от европейското законодателство няма директно действие, следователно липсва основание за приложение на института на „преюдициалното запитване“. Въззивният съд се е позовал на практика на ВКС по чл.290 от ГПК, която към онзи момент е била задължителна за съдилищата.

Безспорно е, че решенията и по трите дела на районния съд са били потвърдени с решенията на въззивните състави, както и че решенията на ПлОС са били окончателни и не са подлежали на касационно обжалване.

Установява се от приложените по делото граждански дела с номера 8028/2011 г., 5326/2012 г. и 13568/2013 г. по описа на ПлРС, че и по трите дела исковете са предявени от ЕВН България Топлофикация ЕАД против С.П.. В писмените отговори и по трите дела С.П. е възразила:

1. Че ползва незначително количество топлоенергия, тъй като два от петте радиатора са пломбирани, а третият е с технически проблем и не топлоотдава;
2. Че през исковия период не е съществувал законно монтиран и сертифициран топломер на абонатната станция;
3. Че сумите са начислени в противоречие с чл.13, т.1, 2 и 3 от Директива 2006/32/ЕО, тъй като не са й осигурени индивидуални измервателни уреди, изготвените фактури не са ясни и разбираеми, не е дефинирано точно съдържанието на изготвените сметки. В сметките била начислена сума за ТЕ от неработещи и пломбирани радиатори.

В заключение е посочено, че начислените от ищеца суми не се дължат от ответницата, тъй като не са изчислени на база действителната консумация на ТЕ и не са обективирани в сметки, отговарящи на изискванията на чл.13 от Директива 2006/32/ЕО.

Установява се от доказателствата по делото, че с Решение № 8236 от 05.07.2016 г. по адм. д. № 3152/2016 г. на ВАС, е отменено Решение № 11639 от 04.11.2015 г. по адм. дело № 13542/2011 г. на ВАС, с което е отхвърлена подадената от С.П. жалба, с която е оспорена т. 6.1.3. от Методиката към Наредба № 16 - 334, поради противоречие с чл. 13 от Директива 2006/32/ЕО. С отменителното решение ВАС е дал указания, че „...При новото разглеждане на делото, съдът следва да издири и съобрази относимата към оспорваната норма правна уредба от по-висока степен, зачитайки доводите на страните в тази посока, но и извършвайки лична (служебна) проверка за законосъобразността на акта на всички основание по чл. 146 от АПК. Тази проверка изисква произнасяне с фактически и правни констатации по отношение компетентността на издателя на акта, спазването на административно производствените правила при издаването, съответствието с материалния закон от по-висок ранг и съответствието на акт с целта на материалния закон.

Настоящия състав намира за необходимо да даде и допълнително указание, че съдът не само следва да отчете уредбата в ЗЕ, но е длъжен да издири правилата, уредени на ниво - съюзно право, и да приложи същите, ако са налице предпоставките за това. Проверката за неточното или погрешно въвеждане на изискванията на Директива 2012/27/ЕС в националното законодателство и в частност чрез ЗЕ и ЗЕЕ е задължение за съда, произтичащо от задължението му на национална юрисдикция, гарантираща праната и директния ефект на правото на ЕС“.

Установява се още, че с Решение № 4777 от 13.04.2018 г. по адм. дело № 1372/2016 г. на ВАС е отменена зависимостта (формулата), приета в т.6.1.1 от Методиката за дялово разпределение на топлинната енергия в сгради – етажна собственост в редакцията ѝ, приета с Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 16-334 от 2007 г. за топлоснабдяването, обн., ДВ, бр.94 от 2013 г., представляваща Приложение към чл.61, ал.1 от Наредба № 16-334/06.04.2007 г. за топлоснабдяването /обн.ДВ, бр.34/24.04.2007 г. изм. и доп. ДВ, бр.42/09.06.2015 г. в сила от 09.06.2015 г./, издадена от министъра на икономиката и енергетиката. Предмет на оспорване е т.6.1.1 и зависимостта (формулата), приета с Наредба № 16-334 от 6.04.2007 г. за топлоснабдяването, изменена с Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16-334 от 2007 г. за топлоснабдяването, обн., ДВ.бр.94/13 г. В мотивите на своето решение ВАС приема, че анализът на съда следва да се съсредоточи върху въпроса: Чрез формулата в т.6.1.1 от Методиката отчита ли се, респективно позволява ли тя фактуриране на действително отдадената и потребена топлинна енергия от сградната инсталация в сграда етажна – собственост и в този смисъл приложението ѝ води ли до изпълнение на

изискването на чл.155, ал.2 ЗЕ. Със същото решение е прието, че с Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16-334 от 2007 г. за топлоснабдяването, обнародвана в ДВ, бр.94/13 година, освен че се дава пояснение на числото 0,15, се променя и един от параметрите във формулата по т.6.1.1 от Методиката, като параметърът $Q_{пр}$ - общата проектна мощност – за отопление на сградата, kW се заменя с параметъра – $Q_{дим}$ – действително инсталирана мощност на отоплителните тела в сградата за отчетен период, kW. Анализирайки формулата, ВАС стига до извода, че в нея се бори с понятията „обща мощност на отоплителната инсталация“ и „действително инсталирана мощност на отоплителните тела в сградата за отчетен период, kW“, като второто участва в определението за „действително инсталирана мощност на отоплителната инсталация“, дадено в §1, т.3 от ДР на Наредба № 16-334 от 6.04.2007 г. за топлоснабдяването. Сочи се, че в ДР на Наредбата има определение и за „Проектна мощност на отоплителната инсталация“, което се съдържа в §1, т.13а от ДР на Наредбата и според което, това е мощността на вътрешната отоплителна инсталация, определена с инвестиционния проект на сградата. В резултат на анализа ВАС стига до извода, че от формулата и обясненията на параметрите в нея не става ясно коефициентът 0,15 спрямо действителната или спрямо проектната мощност на отоплителната инсталация е определен. Приел е обаче, че от заключението на вещото лице е станало ясно, че отделеното количество топлинна енергия от сградната инсталация зависи от много параметри вкл. от площта на сградната инсталация, от температурата на водата в тръбите, от температурата на околната на тръбата среда, от скоростта на движението на водата, от вътрешния и външния диаметър на тръбата и материала от който е направена и др. Въз основа на приетото заключение съдът не е могъл да направи категоричен извод, че всичките тези параметри са взети предвид при съставянето на оспорената зависимост, т.е. че с оспорената зависимост са отчетени всички параметри, относими към количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация в сграда – етажна собственост. Приел е още, че от разпоредбите в ЗЕЕ, транспониращ разпоредби от вторичното право на ЕС следва, че различните сгради могат да бъдат с различни енергийни характеристики, като в случая не било доказано, че различните енергийни характеристики на сградите – етажна собственост не влияят върху приетата във формулата средна температура на тези сгради. При тези данни ВАС е преценил като недоказано обстоятелството, че с приложението на формулата в т.6.1.1 от Методологията се постига законовата цел, предвидена в чл.155, ал.2 от Закона за енергетиката. В заключение съдът е приел, че оспорената част (приетата зависимост) от разпоредбата на т.6.1.1 от Методиката, е приета в резултат на допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неясна е по отношение на част от

параметрите в нея и с приложението ѝ не се постига законовата цел, заложена в чл.155, ал.2 от Закона за енергетиката, поради което я е отменил.

Установява се от приложените писмени доказателства, че с официално уведомително писмо за нарушение № 2012/2018 от 22.03.2013 г. Европейската комисия е уведомила българското правителство, че в Комисията са получени голям брой жалби за неправилно транспониране на чл.13, §1 и §2 от Директива 2006/32/ЕО. В писмото се посочва, че след анализ на българското законодателство – нормите на чл.139-156, членове 52, 61, 62 от ЗЕ и приложението към чл.61 Наредба № 16-334 Комисията е стигнала до извод, че чл.13, §1 и §2 от Директива 2006/32/ЕО е неправилно транспониран и на българското правителство е дадена възможност да вземе становище.

С Позиция на Република България относно нарушение № 2012/2018 правителството е посочило, че при транспониране на Директива 2006/32/ЕО е взето предвид съображение 28 от Директива 2012/27/ЕС от 25.10.2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на Директива 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (Директива 2012/27/ЕС), според което употребата на индивидуални измервателни уреди или топлинни разпределители за измерване на индивидуалното потребление на топлинна енергия в многофамилни сгради, свързани към районна отоплителна система или общо централно отопление, е от полза, когато крайните клиенти разполагат с начини да контролират своето индивидуално потребление. Ето защо използването има смисъл само в сгради, където радиаторите са снабдени с термостатични радиаторни вентили.

В съображение 29 от Директива 2012/27/ЕС пък е указано, че в някои многофамилни сгради, свързани към районна отоплителна система или общо централно отопление, използването на точни индивидуални топломери би било технически сложно и би струвало скъпо поради факта, че горещата вода, използвана за отопление, влиза в апартаментите и излиза от тях на няколко места. Въпреки това може да се предположи, че индивидуалното отчитане на потреблението на топлинна енергия в многофамилните сгради би било технически възможно, ако монтажът на индивидуалните измервателни уреди не изисква подмяна на съществуващите в сградата тръбопроводи за топла вода. В такива сгради отчитането на индивидуалното потребление на топлинна енергия може да се осъществи посредством индивидуални топлинни разпределители, монтирани на всеки радиатор.

Българското правителство е посочило, че тъй като в Р България отоплителните инсталации в многофамилните сгради с централно отопление са основно два типа: 1.с вертикално разпределение - двутръбни, вертикални, изградени по системата „Тихелман“ и 2.с хоризонтално разпределение, то за отчитането на топлоенергия е по-подходящ методът на отчитане на

индивидуалното потребление на ТЕ чрез индивидуални топлинни разпределители.

По отношение на нарушението на чл.13, §2 от Директива 2006/32/ЕО българското правителство е посочило, че без съответния нормативен акт изрично да посочва това, нормите на чл. 13, § 2 от Директива 2006/32/ЕО са въведени във вътрешното ни право посредством разпоредбите на чл. 38, ал. 3 и 4 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), чл. 45 от Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването, чл. 386, чл. 150, ал. 1, т. 2 и 6 и чл. 155, ал. 1 от ЗЕ и чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП).

В изпълнение на чл. 386 от ЗЕ, чл. 45 от Наредба № 16-334, чл. 38, ал. 3 и 4 от ЗЕЕ и чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗП, топлофикационните дружества, в ежемесечните фактури на всеки титуляр - собственик на имот, предоставят изчерпателна информация за: началното, крайното показание на топломера, периода на фактуриране и доставената топлинна енергия по топломера; началното, крайното показание на водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване (БГВ) и количеството на водата, отчетена по този водомер; технологичните разходи на енергията в абонатната станция; енергията за разпределение; енергията за подгряване на водата за БГВ, за дните е топлоподаване; общата енергия за отопление за сградата; общата енергия за сградната инсталация; общата енергия за отопление на имотите; пълния отопляем обем на имота по проект; пълния отопляем обем на сградата; прогнозния дял за имота от общата енергия за отопление на имотите, определен от фирмата за дялово разпределение.

Относно изискването регламентирано в чл. 13, параграф 2 от Директива 2006/32/ЕО - *„(сметките да се изготвят въз основа на реалното енергийно потребление”*, българското правителство посочва, че в чл. 155, ал. 1 от ЗЕ е предвидено, че клиентите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, заплащат консумираната топлинна енергия по един от следните избрани от тях начини: 1. на 10 равни месечни вноски и две изравнителни вноски; 2. на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноска; 3. по реална месечна консумация.

Българското правителство счита за неоснователен извода на Комисията, че *„тъй като съгласно българското законодателство, фактурирането въз основа на действителната консумация е само една от 3 възможни алтернативи, може да се, заключи, че това законодателство не гарантира в достатъчна степен, че фактурирането на топлинната енергия се основава на действително потребеното,* от крайния потребител количество енергия” (стр. 7 от Официалното уведомително писмо), поради следното: Предвидените в чл. 155, ал. 1 от ЗЕ възможности са алтернативни по отношение на начина на заплащане на потребената енергия, но не са

алтернативни по отношение на предмета на заплащане, а именно - действително консумираното количество топлинна енергия. В случаите, в които се прилага чл. 155, ал. 1, т. 1 или т. 2 от ЗЕ, изравнителните сметки отново се изготвят въз основа на реалното енергийно потребление.

Тези съображения са приети от Европейската комисия и с писмо от 19.06.2015 г. българското правителство е уведомено, че на 18.06.2015 г. Колежът на Европейската комисия е взел решение за закриване на процедура за нарушение № 2012/2018 от 22.03.2021 г. Посочено е, че в позиция до Европейската комисия България е отхвърлила напълно констатациите за неправилно транспониране на чл.13, §1 и §2 от Директива 2006/32/ЕО, като е привела необходимата аргументация за това.

За изясняване на спора от фактическа страна по делото пред районния съд са назначени и изслушани технически експертизи.

От приетото по делото заключение, депозирано от ВЛ проф. д-р. инж. Н. К. на 14.05.2020 г., се установява, че методиката за дялово разпределение на топлинна енергия в сгради – етажна собственост, приета на основание чл.61, ал.1 от Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването (отм.), позволява точното отчитане на реално потребената топлинна енергия за отопление и БГВ от собствениците или ползвателите на самостоятелни обекти и припадащите се за тези обекти идеални части от общите части на сградата. Според вещото лице реалните измерени стойности на количеството загрята вода чрез централния водомер в сградата през неотоплителните сезони на процесния период и топлата вода на това, измерена директно чрез топломера, дават стойности с тенденция към увеличение за 2010 г., 2011, 2012 г. и 2013 г. за периода м. май - м. септември. Според вещото лице тези резултати недвусмислено показват, че системата за гореща вода се нуждае от навременно обследване и оценка на реалните причини за високия разход и преди да се стигне до съмнения относно формулата по методиката, трябва да се намери този отговор. В открито съдебно заседание, проведено на 18.06.2020 г., проф. К. е заявил, че основният проблем идва от горещата вода, тъй като 158 kWh на куб.м. е много, когато се изискват 60-70 kWh и според експерта проблемът е в лошата инсталация, която тази сграда има. Именно поради това голяма част от сметката за сградата е за гореща вода и това е проблем на живеещите в сградата. Вещото лице заявява, че методиката е била приложена правилно при определянето на сметките за ТЕ на ищцата.

Според заключението на съдебна техническа експертиза, депозирано от ВЛ инж. Е.К. Б. на 27.02.2020 г., допълнено при изслушването в съдебно заседание, както и с допълнително заключение от 12.11.2020 г., методиката за дялово разпределение на топлинна енергия в сгради – етажна собственост,

приета на основание чл.61, ал.1 от Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването (отм.), не дава възможност на обикновения потребител да провери дали формулите са приложени правилно поради липса на достоверна информация или изобщо на информация за редица от параметрите, използвани в различните формули. Тя не позволява определяне на реални количества топлинна енергия на крайните клиенти в сгради – етажна собственост с вертикална инсталация, тъй като не е съобразена с изискванията на стандарта за разпределителите и със законите на физиката. Предложените от това вещо лице промени в методиката според самия него не могат да бъдат приложени със задна дата, защото трябва да се знае синхронното ползване на целия вертикален щранг. Данните, които това вещо лице предлага да се вземат предвид при изчисляване на реално потребената ТЕ не се събират от топлофикациите, тъй като не са необходими за действащата методика. ВЛ Б. не може да каже дали предлаганата от него методика ще доведе до намаляване или увеличаване на сметките, но счита, че ще бъде по-обективна, за разлика от действащата към релевантния момент методика, която не била достатъчно точна. Според ВЛ не може да се определи в конкретния случай дали ищцата е била ощетена в съставените на нейно име фактури за ТЕ и евентуално какъв е размерът на ощетяването.

Проблемът със сградната инсталация, на който акцентира проф.К., е отбелязан и от вещото лице Б. в заключението му, депозирано на 12.11.2020 г. и прието в о.с.з. на 21.01.2021 г. В съдебното заседание ВЛ Б. заявява, че е необходимо да се направи обследване на инсталацията. Вещото лице е заявило, че по негови сметки сумата за гореща вода е по-висока от начислената.

Експертните заключения са приети от районния съд и въззивната инстанция ги цени наред с останалите събрани по делото доказателства.

От разпита на свидетелката К.З. се установява, че П. се върната в с.К.о преди около 7 години и споделяла, че на село се чувства много по-спокойна, отколкото в града. Споделяла, че вдига К. и има С., особено след като е ходила до П., за да си взема пенсията или да отиде на лекар. Твърдяла, че се чувства напрегната заради делата, които води с Топлофикация.

От показанията на свидетеля П., брат на ищцата, се установява, че до 2008 г. сестра му ползвана услугите на топлоснабдяването в града, но поради ниските си доходи била пломбирала два от радиаторите, а третият радиатор изобщо не работел поради изначален проблем в системата. Електроразпределителни уреди имала само на два от радиаторите, които ползвала. От 2008 г. сметките рязко скочили, тя подавала жалби, които оставали без отговор, в резултат на което започнала да получава пристъпи на високо К. Н., болки в Г., изпаднала в Д., особено след като

топлофикационното дружество завело дела срещу нея. Пристъпите се случвали обикновено когато получи известие по някое от делата, в които имало суми за плащане, защото тя живеела като „ескимос“ – обличала се с палта и се завивала с одеяла, на студено, но сметките продължавали да идват. В резултат на това ищцата се преместила да живее в с.К.о, защото в момента, в който влезела в апартамента, получавала криза. Развила непоносимост към собственото си жилище.

Въз основа на така приетото за установено от фактическа страна съдът намира обжалваното решение за валидно и допустимо, тъй като не се констатира пороци, обосноваващи неговата нищожност или недопустимост.

По жалбата на С.П.

Жалбата е частично основателна по следните съображения:

Установи се от приложените писмени доказателства, че въз основа на издадени заповеди за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК на С.П. е разпоредено да заплати на ЕВН България Топлофикация ЕАД суми за потребена ТЕ за периодите 01.10.2009 г. – 30.04.2010 г., 01.10.2010 г. – 30.04.2011 г. и 01.07.2011 г. – 31.10.2012 г.

По време на релевантния за делото период обществените отношения, свързани с централизираното топлоснабдяване на сгради в режим на етажна собственост и разпределението на разходите за ТЕ между собствениците на самостоятелни обекти в тях, са уредени в националното ни право посредством Закона за енергетиката и Наредба № 16-34/06.04.2007 г. за топлоснабдяването (отм.).

Срокът за транспониране на Директива 2006/32/ЕО е 17.05.2008 г., с изключение на разпоредбите на член 14, параграфи 1, 2 и 4, за които датата на транспониране следва да бъде не по-късно от 17.05.2006 г.

Директива 2012/27/ЕС е със срок за транспонирането до 5 юни 2014 г., съгласно чл.28 от нея. В периода 01.10.2009 г. – 31.10.2012 г., през който ищцата твърди, че за нея са настъпили вреди, все още не е бил изтекъл срокът за транспонирането на втората директива.

Както правилно е посочил в своето решение районният съд, този срок е предоставен на държавите-членки да приведат своето национално законодателство в съответствие с директивата и да приемат необходимите нормативни актове за постигането на поставените в нея цели. До изтичането на срока за транспониране държавите-членки не са в нарушение при непредприемането на мерки за постигане на поставените в директивата цели и не следва да носят отговорност за вреди на частноправните субекти от

несъответствието между националното право и правото на общността. Ето защо в настоящия спор приложение може да намери единствено разпоредбата на чл.13 от Директива 2006/32/ЕО, с която страната ни е била длъжна да се съобразява в периода, през който ищцата твърди да е търпяла вредите.

Цитираната разпоредба задължава държавите-членки да гарантират, че доколкото това е технически осъществимо, финансово обосновано и пропорционално спрямо потенциалните енергийни спестявания при крайните потребители на електроенергия, природен газ, централно топлоснабдяване и/или охлаждане и гореща вода за битови нужди, ще осигуряват индивидуални измервателни уреди на конкурентни цени, които точно отчитат реално консумираното количество енергия от крайния потребител и осигуряват информация относно действителното време на използване. Държавите-членки са длъжни да гарантират още, че сметките се изготвят от енергоразпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружества за търговия с енергия на дребно въз основа на реалното енергийно потребление и информацията е представена по ясен и разбираем начин.

На първо място следва да се посочи, че през релевантния период е било постановено Решение № 5 от 22.04.2010 г. на КС по к. д. № 15/2009 г., докладчик съдията С.С. относно твърдение за противоречие на чл. 153, ал. 1 ЗЕ с чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

В решението се посочва, че с разпоредбата на чл. 153, ал. 1 ЗЕ всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, която е присъединена към абонатна станция или нейно самостоятелно отклонение, са обявени за потребители на топлинна енергия и като такива са длъжни да монтират средства за дялово разпределение по чл. 140, ал. 1, т. 3 на отоплителните тела в имотите си и да заплащат цена за топлинна енергия при условията и по реда, определени в съответната наредба по чл. 36, ал. 3.

КС посочва, че снабдяването с топлинна енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление попада в обхвата на понятието "всеобщо предлагана услуга" по смисъла на § 1, т. 4 от ДР на ЗЕ, която не може да бъде отказана по причини, непосочени в закона, и има за цел създаването на добър стандарт на живот на потребителите чрез осигуряване на постоянно, хигиенично и икономично потребление на топлинна енергия и гореща вода за битови нужди. Приема, че присъединяването на потребителите става чрез присъединителен топлопровод и абонатна станция, която при потреблението за битови нужди се изгражда от топлопреносното предприятие и е негова собственост. Абонатна станция е уредбата, чрез която се осъществява подаване, измерване, преобразуване и регулиране на параметрите на

топлинната енергия от топлопреносната мрежа към потребителите (§ 1, т. 1 от ДР на ЗЕ). В абонатната станция се поставят средства за търговско измерване на количеството топлинна енергия.

КС посочва, че границата на собственост на съоръженията между топлопреносното предприятие и потребителите на топлинна енергия в самостоятелна сграда или в сграда - етажна собственост, е последната спирателна арматура преди разпределителната мрежа на сградните инсталации (чл. 156, ал. 2, т. 3 ЗЕ). Там се измерва топлинната енергия, постъпваща в сградата, със средствата за търговско измерване (топломери), върху които се извършва метрологичен контрол по реда на чл. 23 и сл. от Закона за измерванията.

Доставената в абонатната станция топлинна енергия постъпва в сградната инсталация. Дефиницията на "сградна инсталация" не е дадена в Закона за енергетиката, а в подзаконов нормативен акт, в т.ч. и методиката за дялово разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост. Съгласно § 1, т. 3 от ДР на Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването сградната инсталация е "съвкупността от топлопроводи и съоръжения за разпределяне и доставяне на топлинна енергия от абонатната станция до имотите на потребителите, включително главните хоризонтални и вертикални разпределителни линии".

КС посочва, че изграждането на сградни инсталации е предвидено в чл. 89 и сл. ЗУТ и те следва да отговарят на изискванията за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация. Вътрешна отоплителна инсталация се проектира за сграда, в която е предвидено топлоснабдяване по проект и тя е част от съдържанието на инвестиционните проекти при жилищно строителство, за което е предвидена част "топлоснабдяване, отопление, вентилация". Одобреният инвестиционен проект, когато такъв се изисква, е неразделна част от разрешението за строеж (чл. 148, ал. 8 ЗУТ).

В сгради - етажна собственост, разпределението на топлинната енергия се извършва по системата за дялово разпределение, въведена у нас през 2001 г. с чл. 112г от Закона за енергетиката и енергийната ефективност (ЗЕЕЕ) (отм.). КС е посочил, че искането за установяване на противоконституционност на тази разпоредба е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 7 от 2003 г. по к. д. № 4 от 2003 г. Посочил е още, че тази система е въведена в държавите - членки на Европейския съюз, в изпълнение на изискванията на Директива 93/76/ЕИО на Съвета от 13.09.1993 г. относно ограничаване на емисиите от въглероден двуокис чрез подобряване на енергийната ефективност (програма SAVE), отменена с чл. 31 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на

Съвета от 5.04.2006 г. относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги. Съгласно чл. 1 от директивата държавите членки следва да разработят и реализират програми в областта на таксуване на енергията, предназначена за отопление, климатизация и топла вода за битови нужди, на база действителната консумация. Принципът за разпределение на разходите за отопление съобразно потреблението е залегнал и в [Директива 2002/91/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 16.12.2002 г. относно енергийните характеристики на сградите.

Съдът е посочил, че начинът на определяне на количеството топлинна енергия, отдадено от сградната инсталация, при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители е уреден в [чл. 143, ал. 1 и 3 ЗЕ](#) и той е топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, и топлинната енергия за отопление на общите части на сградата - етажна собственост, да се разпределя между всички потребители пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект. Отчел е изменението на цитираната разпоредба със ЗИД на [ЗЕ](#) (ДВ, бр. 74 от 2006 г.), съгласно която топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, вече не се определя в абсолютно число (преди това е определяна в процент 10 до 30 на сто от топлинната енергия на сградата - етажна собственост) от лицето, което извършва дяловото разпределение на топлинната енергия в сградата съгласно методиката за дялово разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост, представляваща приложение към [чл. 61, ал. 1 от Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването](#). Посочил е, че количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, зависи от вида и топлофизичните особености на сградата и на отоплителната инсталация и от външната температура на населеното място за отчетния период, а не от потребеното количество топлинна енергия в различните имоти. Приел е, че сградната инсталация в сграда - етажна собственост, топли ограждащите стени на имотите и в резултат на топлообмена топли всички имоти, **включително и тези, чиито собственици са пломбирали или демонтирали отоплителните тела в имотите си или са затворили термостатните им вентили.**

Посочил е, че топлинната енергия за отопление на сграда - етажна собственост, е определена от закона като разлика между общото количество топлинна енергия за разпределение в сградата и количеството топлинна енергия за гореща вода. От своя страна топлинната енергия за отопление се разделя на топлинна енергия за отопление на имотите, топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация и топлинна енергия за отопление на общите части ([чл. 142, ал. 1 и 2 ЗЕ](#)), като последните два вида топлинна енергия съгласно [чл. 143, ал. 3 ЗЕ](#) се разпределя между всички потребители

пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект и тази разпоредба не е оспорена в искането.

Посочил е, че чл. 140, ал. 3 ЗЕ изрично предвижда, че сградните инсталации за отопление и горещо водоснабдяване **са обща етажна собственост**. Предназначението на сградната инсталация е да отоплява вътрешната част на сградата - етажна собственост, и чрез топлопроводите ѝ топлинната енергия да достига до индивидуалните имоти на потребителите. По този начин тя обективно отдава топлинна енергия в сградата чрез затопляне на стените, подовите и пр. и повишава температурата в цялата сграда. Общите части не могат да бъдат отделени от сградата по начин да задоволяват нуждите само на някои собственици и титуляри на вещни права. Следователно потребителите в такива сгради не заплащат загубите на топлофикацията, защото нейната собственост достига до абонатната станция и именно там се измерва общото количество потребена енергия в цялата сграда - етажна собственост. Вътре в сградата в режим на етажна собственост отношенията по повод ползване, разпределение и заплащане на постъпилата топлинна енергия са само между потребителите. Какви суми те ще заплащат за общите части на сградата не зависи от интересите на топлофикацията, чиято граница на собственост е абонатната станция, към която е присъединена сградата.

В подкрепа на този извод КС е посочил чл. 38, ал. 1 от Закона за собствеността (ЗС), съгласно който при сгради, в които етажи или части от етажи принадлежат на различни собственици, общи на всички собственици са земята, върху която е построена сградата, дворът, основите, външните стени, вътрешните разделителни стени между отделните части, вътрешните носещи стени, колоните, трегерите, плочите, гредоредите, стълбите, площадките, покривите, стените между таванските и избените помещения на отделните собственици, комините, външните входни врати на сградата и вратите към общи тавански и избени помещения, главните линии на всички видове инсталации и централните им уредби, асансьорите, водосточните тръби, жилището на портиера и всичко друго, което по естеството си или по предназначение служи за общо ползване. Етажната собственост включва собствеността върху конкретни имоти и съответния на тях дял от общите части на сградата. Общите части в сграда - етажна собственост, не могат да се делят (чл. 38, ал. 3 ЗС) и всеки собственик участва в ползите и тежестите на общата вещ съразмерно с частта си. Общата вещ се използва и управлява съгласно решението на съсобствениците, притежаващи повече от половината от вещта, като всеки съсобственик може да си служи с нея съобразно нейното предназначение и по начин да не пречи на другите съсобственици да си служат с вещта според правата им. КС е посочил, че аналогични норми се

съдържат и в [чл. 6, ал. 1, т. 1, 9 и 15 от Закона за управление на етажната собственост](#). Посочил е, че след като е взето решение от общото събрание с квалифицирано мнозинство от две трети от всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, по реда на [чл. 133, ал. 2 ЗЕ](#) за присъединяване към топлопреносната мрежа, всеки съсобственик придобива правото да ползва постъпилата в сградата топлинната енергия. Наред с това всички съсобственици следва да участват и в разпределение на тежестите, свързани с общата вещ, като заплащат топлинната енергия за отопление на общите части на сградата и отдадената от сградната инсталация топлинна енергия. **Заплащането на отдадената от сградната инсталация топлинна енергия не е резултат от реалното ползване или неползване на топлинна енергия от собствениците и носителите на вещни права. То следва от факта, че сградната инсталация е обща част по предназначение, от която никой не може да се откаже, и че е изградена по предварителен проект, поради което и плащането се извършва съразмерно на отопляемите обекти по проект.** На всеки собственик и титуляр на вещно право в сграда - етажна собственост, предварително преди придобиване на индивидуален имот в нея е известно, че сградата е с централно топлоснабдяване и че в нея е изградена инсталация за отопление по одобрен проект, поради което следва да сключи договор при общи условия или при специални такива по [чл. 150, ал. 3 ЗЕ](#) с топлопреносното дружество и да заплаща за топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, и тази за отопление на уредите в общите части.

КС е разгледал и твърдението за противоречие на [чл. 153, ал. 6 ЗЕ](#) с [чл. 19, ал. 2 от Конституцията](#).

Посочил е, че съгласно [чл. 153, ал. 6 ЗЕ](#) "потребителите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават потребители на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата". Приел е, че разпоредбата урежда хипотезата на потребител на топлинна енергия, който по някаква причина е преустановил получаването на топлинна енергия в отоплителните тела в индивидуалния си имот в сграда - етажна собственост. Приел е, че присъединяването на потребителите в сграда - етажна собственост, към топлопреносната мрежа се извършва с решение на общото събрание на етажната собственост, взето с изрично писмено съгласие на две трети от всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сградата ([чл. 133, ал. 2 ЗЕ](#)). Посочил е, че при наличието на решение на мнозинството от собствениците и носителите на вещни права в сграда - етажна собственост, за присъединяването ѝ към топлопреносната мрежа Законът за енергетиката допуска отказ от ползването на топлинна енергия в

индивидуалните имоти, като тогава собствениците и носителите на вещно право на ползване не заплащат за потребление на топлинна енергия в тях. Отказът се изразява само в преустановяване на подаването на топлинна енергия към отоплителните тела в имотите чрез монтираните на тях термостатни вентили, тъй като [чл. 153, ал. 5 ЗЕ](#) не предоставя право на потребителите да извършат физическото отделяне на отоплителните тела от сградната инсталация. КС изрично е посочил, че отказ изцяло от потребление на топлинна енергия в присъединена към топлопреносната мрежа сграда в режим на етажна собственост не е допустим, защото всички съсобственици трябва да поемат съобразно дела си част от разходите, свързани с експлоатацията на общите части и сградната инсталация. Посочил е, че пълен отказ от ползване на топлинна енергия в такава сграда може да се извърши само в хипотезата на [чл. 153, ал. 2 ЗЕ](#) - чрез прекратяване на топлоснабдяването за отопление на цялата сграда от абонатната станция или от нейното самостоятелно отклонение, когато две трети от собствениците и титулярите на вещно право на ползване не желаят да бъдат потребители на топлинна енергия за отопление и декларират писмено това пред топлопреносното предприятие, което е длъжно в срок до 15 дни след постъпване на заявлението да извърши исканото прекратяване.

С оглед на така направения анализ КС е приел, че Разпоредбите на [чл. 153, ал. 1 и 6 ЗЕ](#) не противоречат на [чл. 19, ал. 2 от Конституцията](#). Отчел е факта, че част от собствениците не желаят и не ползват топлинна енергия за отопляване на индивидуалните си имоти, с което нарушават правилното функциониране на инсталацията за топлинна енергия в сградата, защото тя е проектирана по начин за ползване на топлинна енергия от всички съсобственици. Приел е обаче, че това право не може да бъде развито до степен да се счита, че тези собственици не следва да заплащат за топлинна енергия, защото освен собственици и титуляри на вещни права на конкретни имоти те са съсобственици на сградната инсталация и на общите части в сградата и следва да поемат припадащата им се част от разходите за топлинна енергия, свързани с тях. Приел е, че в тази хипотеза гражданите имат правото да преустановят подаването на топлинна енергия към имотите си, но те остават потребители на топлинна енергия за общите части на сградата - етажна собственост, и на отдадената от сградната инсталация, която също е обща част, тъй като обективно получават в имотите си част от топлинната енергия, отдадена от хоризонталните и вертикалните топлопроводи на сградната инсталация, поради което и не е налице пълна липса на потребление на топлинна енергия.

КС е посочил, че от обстоятелството, че оспорените норми не са еднакво социално поносими от всички, не следва, че те са

противоконституционни, като в тази връзка се е позовал и на Решение № 3 от 2006 г. по к. д. № 4 от 2006 г.

Докато делото е било висящо пред Пазарджишкия районен съд, е постановено Решение от 05.12.2019 г. на СЕС по съединени дела С-708/17 и С-725/17, образувани по преюдициални запитвания на Районен съд - гр. Асеновград и Софийски районен съд, в което съдът приема:

„1) Член 27 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета във връзка с член 5, параграфи 1 и 5 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“), **трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която предвижда, че собствениците на апартамент в сграда — етажна собственост, присъединена към система за централно отопление, са длъжни да участват в разходите за топлинна енергия за общите части на сградата и за сградната инсталация, въпреки че индивидуално не са поръчвали доставката на отопление и не го използват в своя апартамент.**

2) Член 13, параграф 2 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006 година относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги и за отмяна на Директива 93/76/ЕИО на Съвета и член 10, параграф 1 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която предвижда, че в сградите в режим на етажна собственост сметките за топлинна енергия за сградната инсталация се изготвят за всеки собственик на апартамент в сградата пропорционално на отопляемия обем на неговия апартамент.“.

Следва да се посочи, че становище в този смисъл е изразено и в уведомителното писмо за откриване на процедура за нарушение от 22.03.2013 г. на Европейската комисия до Българското правителство.

На основание на цитираните по-горе решения на КС и СЕС, както и становището на ЕК, настоящият съдебен състав приема, че тъй като е безспорно между страните, че С.П. е собственик на апартамент в сграда – етажна собственост, независимо, че е пломбирала част от радиаторите в дома си, тя остава абонат на топлофикационното дружество по силата на чл. 153, ал. 6 ЗЕ. Едновременно с това е безспорно обаче, че тя е потребявала топлинна енергия в две от стаите в своя апартамент.

Спорен както пред първата, така и пред настоящата инстанция е въпросът правилно ли е изчислена потребената ТЕ през периода 01.10.2009 г. – 31.10.2012 г., за да може да се установи дали ищцата е претърпяла имуществени вреди.

Спорно е също така дали националното законодателство, уреждащо спорните пред настоящия съд въпроси, противоречи на чл.13 от Директива 2006/32/ЕО. В тази връзка П. твърди, че независимо, че към онзи момент срокът за транспонирането на Директива 2012/27/ЕС не е бил изтекъл, това не освобождава държавата от задължение да предприеме мерки за правилното ѝ транспониране. Твърди, че в конкретния случай са приложими правилата на Директивата от 2012 г., доколкото ищцата поддържа, че приетите национални мерки в срока на транспонирането ѝ противоречат. За правилността на решаване на спора е било необходимо да се изследва дали националното ни право съответства на чл. 9 §3 от Директива 2012/27/ЕС, но тъй като районният съд не го бил направил, е постановил неправилен съдебен акт.

Въззивният съд намира за неоснователно това възражение. Както беше посочено по-горе, към релевантния период все още не е бил изтекъл срокът за транспониране на Директива 2012/27/ЕС. Вярно е, че съгласно Решение от 18 декември 1997 г. на СЕС по дело C-129/96 (Inter- Environnement Wallonie ASBL и Region wallonne) „...член 5, втора алинея и член 189, трета алинея от Договора за ЕИО, както и Директива 91/156 налагат докато тече срокът за транспониране, определен от директивата за нейното прилагане, държавата членка - адресат на Директивата, да се въздържа да приема разпоредби, които могат да застрашат значително постигането на предписания от Директивата резултат.“, но както в исковата молба, така и във въззивната жалба липсват конкретни твърдения, че в срока за транспониране на Директива 2012/27/ЕС държавата е приела разпоредби, които могат да застрашат значително постигането на предписания от Директивата резултат.

За периода 01.10.2009 г. – 31.10.2012 г. приложение намира Директива 2006/32/ЕО и е необходимо да се изследва въпросът дали разпоредбите на ЗЕ и подзаконовите му нормативни актове, в т.ч. Наредба № 16-334 от 6.04.2007 г., съответстват на целите на тази Директива. Отговорът на този въпрос е положителен. Както беше посочено по-горе, през 2013 г. Европейската

комисия е открила процедура за неправилно транспониране в националното законодателство на чл.13, §1 и §2 от Директива 2006/32/ЕО във връзка именно с оплаквания, подобни на оплакванията на С.П., за липсата на законови мерки в жилищата на потребителите на ТЕ да се монтират индивидуални измервателни уреди и относно твърдения за неясни сметки във фактурите за потребена ТЕ. След отговора на Българското правителство до Комисията, през 2015 г. наказателната процедура е прекратена със заключение, че цитираните норми от Директива 2006/32/ЕО са правилно транспонирани. От особено значение в случая е фактът, че в съображение 28 и 29 от Директива 2012/27/ЕС от 25.10.2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на Директива 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (Директива 2012/27/ЕС), е посочено, че употребата на индивидуални измервателни уреди или топлинни разпределители за измерване на индивидуалното потребление на топлинна енергия в многофамилни сгради, свързани към районна отоплителна система или общо централно отопление, е от полза, когато крайните клиенти разполагат с начини да контролират своето индивидуално потребление. Ето защо използването има смисъл само в сгради, където радиаторите са снабдени с термостатични радиаторни вентили.

Използването на точни индивидуални топломери би било технически сложно и би струвало скъпо поради факта, че горещата вода, използвана за отопление, влиза в апартаментите и излиза от тях на няколко места. Въпреки това може да се предположи, че индивидуалното отчитане на потреблението на топлинна енергия в многофамилните сгради би било технически възможно, ако монтажът на индивидуалните измервателни уреди не изисква подмяна на съществуващите в сградата тръбопроводи за топла вода. **В такива сгради отчитането на индивидуалното потребление на топлинна енергия може да се осъществи посредством индивидуални топлинни разпределители, монтирани на всеки радиатор.**

Именно съобразявайки се както с тези допустими от самата Директива отклонения, така и със спецификата на значителна част от сградните инсталации в сградите – етажна собственост в Р България (двутръбни, вертикални, които се снабдяват с топла вода от няколко места) българският законодател е приел, че е практически невъзможно да задължи потребителите да монтират индивидуални измервателни уреди и е предпочел да възприеме другата изрично предвидена с Директивата възможност - отчитането на индивидуалното потребление на топлинна енергия да се осъществява посредством индивидуални топлинни разпределители, монтирани на всеки радиатор. В този смисъл възприетото законодателно разрешение е в съответствие с чл.13 от Директива 2006/32/ЕО.

Неоснователно е и оплакването, че приетите от министъра на икономиката и енергетиката правила по определяне и разпределяне на топлинната енергия противоречи на конкурентното право, както и на чл. 47 и чл. 17 от Хартата на основните права на ЕС. По отношение на тези оплаквания, районният съд не се бил произнесъл.

Твърденията в исковата молба, свързани с твърдения, че е нарушено конкурентното право и забраната за злоупотребата с господстващо положение по смисъла на чл. 101 от ДФЕС и за забрана на предоставяне на недължима държавна помощ, по смисъла на чл. 107 от ДФЕС, са обосновани с решения на КЗК, в които се приема, че забраната по чл. 153, ал. 5 от ЗЕ не е обоснована и е в ущърб на благосъстоянието на потребителите, тъй като потребителите би трябвало да имат възможност да прекратяват подаването на топлинна енергия към отоплителните тела в имотите си чрез физическото им отделяне от сградната инсталация, при условие че това се извършва извън отоплителния сезон. Посочва се, че съществуването на забраната в чл. 153, ал. 5 от ЗЕ поставя в неравноправно положение потребителите, които са прекратили трайно, напълно или частично, потреблението на топлинна енергия от отоплителните тела чрез монтираните на тях вентили, спрямо тези потребители, които са демонтирали отоплителните тела в имотите си преди въвеждане на забраната по чл. 153, ал. 5 от ЗЕ или в нарушение на забраната. По този начин първата група потребители следва да продължат да заплащат отчитането на уреди и самите уреди, без да ги ползват, а втората група потребители са демонтирали неизползваните уреди и съответно не дължат суми за уреди за дялово разпределение и тяхното отчитане.

В тази връзка настоящият съдебен състав намира за необходимо да посочи, че с подробно цитираното по-горе Решение № 5 от 22.04.2010 г. на КС по к. д. № 15/2009 г., Конституционният съд на Р България е анализирал нормата на чл. 153 от ЗЕ, поради което препраща към него. Тъй като сградната инсталация е обща част на сградата-етажна собственост на основание чл. 38, ал. 1 от ЗС и не може да бъде отделена без разрушаване, тя е практически неотделима от обектите, чиито собственици желаят да преустановят ползването на ТЕ, поради което единствената възможност за преустановяване на правоотношението с топлофикационното дружество е това да стане с решение за отказ от централно отопление с мнозинство от 2/3 на общото събрание на етажната собственост на основание чл. 153, ал. 2 от ЗЕ. Когато липсва решение на общото събрание на етажната собственост в този смисъл, абонатите, които желаят да прекратят топлоподаването към своя имот, могат да го направят само по отношение на отоплителните уреди вътре в дома си. Те обаче не могат да отделят сградната инсталация, защото ако я прекъснат за своя имот, ще нарушат правото на мнозинството от членовете на етажната

собственост да получават топлинна енергия. При колизия между правата на един или малцина, които желаят да преустановят отношенията си с топлофикационното дружество и мнозина, които желаят да се ползват от тези услуги, следва да се даде приоритет на благото на обществото пред благото на отделния индивид.

Жалбоподателката твърди, че потребителите следва да заплащат единствено действително потребената от тях топлинна енергия, като информация за това каква е тя следва да им се предоставя ежемесечно. Обстоятелството, че правото на ЕС посочва, че когато е финансово обосновано и непропорционално на потребителите не следва да бъдат предоставени индивидуални измервателни уреди, не означавало, че могат да се приемат правила, които изкривяват потреблението. Освен това националното законодателство давало по-висока защита на потребителите, като предвиждало те да заплащат действително потребената енергия. Тази цел, по силата на чл. 155, ал. 2, във вр. с чл. 125, ал. 3 от Закона за енергетиката, следвало да се осигури от Министъра на икономиката и енергетиката, сега Министъра на енергетиката, чрез приемането на наредба, която да определи реда и техническите условия за топлоснабдяване, за оперативно управление на топлоснабдителната система, за присъединяване на производители и клиенти към топлопреносната мрежа, за разпределение, прекратяване на топлоснабдяването и спиране на топлоподаването.

Съдът намира за неоснователни така изложените твърдения. Министъра на икономиката и енергетиката, сега Министъра на енергетиката е приел Наредба № 16-334/2007 г., която определя реда и техническите условия за топлоснабдяване, за оперативно управление на топлоснабдителната система, за присъединяване на производители и клиенти към топлопреносната мрежа, за разпределение, прекратяване на топлоснабдяването и спиране на топлоподаването. В тази връзка отново в отговора на Българското правителство по образуваната наказателна процедура против България за неправилно транспониране на чл.13, §1 и §2 от Директива 2006/32/ЕО, е посочено, че предвидените в чл. 155, ал. 1 от ЗЕ възможности са алтернативни по отношение на начина на заплащане на потребената енергия, но не са алтернативни по отношение на предмета на заплащане, а именно - действително консумираното количество топлинна енергия. В случаите, в които се прилага чл. 155, ал. 1, т. 1 или т. 2 от ЗЕ, изравнителните сметки отново се изготвят въз основа на реалното енергийно потребление.

Пропорционалността се гарантира чрез следните текстове от Приложението към чл. 61 от Наредба № 16-334/2007 г.:

т.6.1.3 Количеството топлинна енергия, Q_u отдадена от сградната инсталация, се разпределя пропорционално на отопляемия обем на имотите

по проект.

т.6.2.1 Количеството топлинна енергия Q_{об} (обща части) се разпределя между потребителите, пропорционално на отопляемия обем на уицртите по проект.

При използването на отоплителната инсталация на дадена сграда възникват разходи за отопление (загуби по тръбите, отопление на обща части и др.), независещи от индивидуалното потребление на отделния клиент. Тези разходи се разпределят между отделните ползватели на базата на твърди критерии-обема на жилищата (mD).

Цитираните текстове определят начина на разпределение на разходите за отопление на общите части и от сградната инсталация (разходи, независещи от индивидуалното потребление) пропорционално на обема на жилището (m3).

Определящото при формирането на сметката за топла вода на отделния клиент е отчетеното количество топла вода по водомер в жилището. На това количество (чрез специфичния разход за загряването на 1 m3 вода) съответства топлинна енергия, която е в пряка зависимост от индивидуалното потребление. В тази връзка е разпоредбата на чл. 69, ал. 1 Наредба № 16-334/2007 г., съгласно която количеството топлинна енергия (за БГВ), определено по член 68, се разпределя между потребителите въз основа на изразходваните от тях количества гореща вода.

Относно констатацията на Комисията, че потреблението на топлинна енергия за топла вода се изчислява въз основа на показанията на общия водомер (член 141, ал. 1 от ЗЕ) и сложна математическа формула, дадена в Наредба № 16-334/2007 г. и че такъв механизъм противоречи на разпоредбите на Директивата, тъй като не се гарантира, че фактурирането е въз основа на действително потребената в отделните апартаменти топла вода, Българското правителство е посочило, че в Р България инсталациите за БГВ се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез абонатни станции по смесена схема – приложение 1. Измерването в абонатната станция се извършва чрез топломер, чийто показания дават информация за топлинната енергия, потребена за отопление и БГВ. Това важи за отоплителния сезон. За неотоплителния сезон същият топломер, съвместно с общия водомер пред подгревателя за БГВ, се използва при определянето на специфичния разход за подгриване на 1 m3 вода. Този специфичен разход се използва за базов през отоплителния сезон за определяне на количеството топлинна енергия за БГВ. В този смисъл Правителството заявява, че констатацията на Европейската комисия относно разпределянето и фактурирането на топлинната енергия за топла вода са неоснователни.

В същата позиция е посочено, че в изпълнение на чл. 386 от ЗЕ, чл. 45 от Наредба № 16-334/2007 г., чл. 38, ал. 3 и 4 от ЗЕЕ и чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗП, топлофикационните дружества, в ежемесячните фактури на всеки титуляр - собственик на имот, предоставят изчерпателна информация за: началното, крайното показание на топломера, периода на фактуриране и доставената топлинна енергия по топломера; началното, крайното показание на водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване (БГВ) и количеството на водата, отчетена по този водомер; технологичните разходи на енергията в абонатната станция; енергията за разпределение; енергията за подгриване на водата за БГВ, за дните е топлоподаване; общата енергия за отопление за сградата; общата енергия за сградната инсталация; общата енергия за отопление на имотите; пълния отопляем обем на имота по проект; пълния отопляем обем на сградата; прогнозния дял за имота от общата енергия за отопление на имотите, определен от фирмата за дялово разпределение.

В чл. 155, ал. 1 от ЗЕ е предвидено, че клиентите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, заплащат консумираната топлинна енергия по един от следните избрани от тях начини: 1. на 10 равни месечни вноски и две изравнителни вноски; 2. на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноска; 3. по реална месечна консумация.

В този смисъл Правителството заявява, че констатацията на Европейската комисия относно разпределянето и фактурирането на топлинната енергия за топла вода са неоснователни.

Тази позиция на Българското правителство относно изчисляването и фактурирането на сметките за потребена ТЕ е приета от Европейската комисия за основателна и процедурата против България е прекратена и в тази част.

При тези данни настоящият съдебен състав приема, че към релевантния период чл.13, §1 и §2 от Директива 2006/32/ЕО са били правилно транспонирана в националното ни право в ЗЕ и Наредба № 16-334/2007 г. и националната правна уредба по тези въпроси не противоречи на норми на европейското право.

По отношение на оплакването за нарушаване на в чл. 47, ал. 1 и ал. 2 от Хартата и чл. 6, § I от Конвенцията за защита правата на човека жалбоподателката твърди, че при гледането на делата от П.ския окръжен съд са нарушени базисни процесуални правила, което е довело до нарушение на принципа на равенството на страните в процеса. Нарушението произтича от отказите на Окръжен съд - П. да уважи исканията на ищцата за събиране на

ключови доказателства във връзка с установяване неоснователността на предявените срещу нея искове.

В тази връзка следва да се посочи, че правото на защита на страните в гражданския процес е гарантирано с нормите на ГПК, вкл. с правото да искат да бъде допуснато събирането на доказателства и доказателствени средства. Съдът обаче е този, който следва да прецени дали исканото доказателство е относимо към спора – т.е. дали ще допринесе за изясняване на спора от фактическа страна. Преценката на съда е автономна и се основава на формирано вътрешно убеждение в резултат на познаване на делото и анализ на събраните до момента доказателства, поради което, ако прецени, че исканото доказателство е неотносимо към спора, съдът има право да откаже да допусне събирането му. Правото на защита на страната е гарантирано и с правото да обжалва постановеното решение и да поиска от въззивния съд да събере доказателството, отказано от първата инстанция, но при условията на чл.266 от ГПК, извън които е недопустимо да се сочат доказателства пред въззивния съд. Преценката за допустимост и относимост на исканите от страната доказателства пред въззивната инстанция отново принадлежи на съда.

В настоящото производство съдът не може да се произнася по това дали ответният окръжен съд е допуснал процесуално нарушение, отказвайки събирането на поискани от ищцата доказателства и доказателствени средства, защото не извършва инстанционен контрол. Субективното усещане на ищцата за несправедливост обаче не е основание да се приеме, че е било нарушено правото ѝ на защита и справедлив съдебен процес.

Така по в.гр.д. № 2611/2016 г. по описа на ПлОС П. е направила искане за събиране на доказателства пред въззивния съд. Съдът е приел част от писмените доказателства и е отказал да приеме друга част от тях, а така също е отказал и назначаването на нова експертиза, като се е мотивирал, че не са налице условията на чл.266 от ГПК.

По в.гр.д. № 2403/2013 г. по описа на ПлОС отново е отказано събирането на доказателства, като съдът е приел, че не са налице основанията на чл.266 от ГПК.

По в.гр.д. № 41/2015 г. по описа на ПлОС са приети част от представените пред въззивния съд писмени доказателства и е оставено без уважение искането за събиране на писмени доказателства, находящи се у трето за процеса лице, като съдът е приел, че те са неотносими към спора.

При тези данни настоящият съдебен състав намира за неоснователно твърдението, че правото на защита и справедлив съдебен процес на ищцата са били нарушени, тъй като не са били налице условията на чл.266 от ГПК и

като е отказал събирането на част от доказателствата, съдът не е накърнил правото ѝ на защита и правото ѝ на справедлив съдебен процес. Следва да се посочи, че битуващото разбиране, че съдът е длъжен при поискване от страна в процеса да допусне събирането на всяко доказателство, не намира правна опора, защото законът дава право и вменява задължение на съда да извърши преценка за допустимост, каквато е направил и ПлОС по трите дела.

Жалбоподателката твърди, че формулата за изчисление на потребената ТЕ съгласно чл.6.1.1 от Методиката през периода 01.10.2009 г. – 31.10.2012 г. не взема предвид всички необходими условия и параметри, за да може да бъде изчислено реалното количество потребена ТЕ. Наред с това твърди, че националното право е в очевидно противоречие с правото на ЕС, тъй като за разлика от вложеното от националния законодател разбиране, както и от разбирането, изразено от първоинстанционния съд, че потребителите следва да заплащат за енергията, която преминава през общите части и през жилищата им, за да снабди конкретни потребители с енергия за отопляване на жилищата им, Директивите предвиждали единствено заплащане на енергия за сградна инсталация, когато общите части на сградата са снабдени с отоплителни тела. Тоест, съображенията на Съюзният законодател били в смисъл, че лицето, което ползва топлинна енергия за отопление на жилището си, следва да заплаща всички разходи във връзка с доставянето на тази енергия в жилището му. Едва когато общите части на сграда се отопляват, тогава се изчислява и енергията за снабдяването им. В противен случай според жалбоподателката се оказвало, че потребители, които не желаят и не получават енергия за отопление, заплащат част от разходите на потребителите, които желаят да получават отопление.

По въпроса дали се дължи заплащане за потребена ТЕ за общите части, без значение дали са снабдени с отоплителни уреди или не, настоящият съдебен състав вече изрази становище по-горе в мотивите на настоящото решение. В обобщение – задължението да се заплаща тази енергия произтича от правото на собственост върху обект в сграда - етажна собственост, изградена по проект с отоплителна инсталация, която не може реално да бъде отделена от обекта на собственост без да бъде разрушена и СЕС в своето решение от 05.12.2019 г. прие, че се допуска национална правна уредба, която предвижда, че собствениците на апартамент в сграда-етажна собственост, присъединена към система за централно отопление, са длъжни да участват в разходите за топлинна енергия за общите части на сградата и за сградната инсталация, въпреки че индивидуално не са поръчвали доставката на отопление и не го използват в своя апартамент. Следва да се посочи, че в това решение не се прави разлика дали в общите части са инсталирани уреди за отопление или не.

Основателно е обаче възражението, че формулата по т.6.1.1 от Методиката към правнорелевантния период не е давала възможност да бъде изчислено приблизително вярно реалното количество потребена ТЕ.

На първо място следва да се посочи, че в този период е действала зависимостта (формулата), приета с Наредба № 16-334 от 6.04.2007 г. за топлоснабдяването, но в редакцията преди изменението ѝ с Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16-334 от 2007 г. за топлоснабдяването, обн., ДВ.бр.94/13 г. Тази формула е променена от Министерството на енергетиката с изменението на Наредбата, обнародвано в ДВ.бр.94/13 г., с което освен че се дава пояснение на числото 0,15, се променя и един от параметрите във формулата по т.6.1.1 от Методиката, като параметърът $Q_{пр}$ - общата проектна мощност – за отопление на сградата, kW се заменя с параметъра – $Q_{дим}$ – действително инсталирана мощност на отоплителните тела в сградата за отчетен период, kW. Определение за понятието „Проектна мощност на отоплителната инсталация“ се съдържа в §1, т.13а от ДР на Наредбата и според него това е мощността на вътрешната отоплителна инсталация, определена с инвестиционния проект на сградата. Замяната на параметъра $Q_{пр}$ - общата проектна мощност – за отопление на сградата, kW с параметъра $Q_{дим}$ – действително инсталирана мощност, е логична, тъй като е честа практиката при строеж първоначалният проект да претърпи изменения в процеса на строителство, в резултат на което може да има несъответствие между проектната и инсталираната мощност, а това би означавало, че изчислението по формулата до изменението ѝ от 2013 г. би могло да доведе до неточности, които биха намерили отражение при фактурирането на сумите за отдадена и съответно потребена ТЕ. Освен това за пръв път с изменението от 2013 г. се пояснява числото 0,15 във формулата, а това означава, че преди 2013 г. е било неизвестно за потребителите значението на това число, заложено в зависимостта от издателя на подзаконовия нормативен акт. Очевидно административният орган е осъзнал пропуските, допуснати в предишната формула, и е предприел действия да ги поправи, макар че преценявайки законосъобразността на формулата по т.6.1.1. от Методиката след изменението ѝ от 2013 г., в своето Решение № 4777/13.04.2018 г. ВАС е приел, че отделеното количество топлинна енергия от сградната инсталация зависи от много параметри, вкл. от площта на сградната инсталация, от температурата на водата в тръбите, от температурата на околната на тръбата среда, от скоростта на движението на водата, от вътрешния и външния диаметър на тръбата и материала от който е направена и др., но не е могъл да направи извод, че с оспорената зависимост са взети предвид и са отчетени всички параметри, относими към количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация в сграда –

етажна собственост, което е довело до отмяната на формулата и в този редактиран вариант. При тези данни изводът, който се налага, е, че формулата в т.6.1.1 от Методиката, действала през периода 01.10.2009 г. – 31.10.2012 г., не е позволявала изчисляване и фактуриране на действително отдадената и потребена топлинна енергия от сградната инсталация в сграда етажна – собственост и в този смисъл приложението ѝ не е водело до изпълнение на изискването на чл.155, ал.2 ЗЕ.

И тук е моментът да се обсъди въпросът с отговорността.

Касае се за обективно съединени иски с правно основание чл.4, § 3 от ДЕС, които подлежат на разглеждане от гражданския съд по процесуалния ред на ЗОДОВ. Обективната отговорност на държавата, каквато е извъндоговорната ѝ отговорност за вреди от нарушаване на правото на ЕС, се преценява с оглед характера на нарушението, но не се изследва наличието на вина у лицата, които по възлагане на съответния държавен орган, чрез действията или бездействията си са извършили нарушение. Сезирият с иска за обезщетение съд следва да извърши преценка за съответното нарушение, при което се изследва наличието на предоставяща права на частноправните субекти общностна норма, достатъчно сериозно нарушение на тази норма и пряка причинна връзка между нарушението и вредата.

В конкретния случай следва да се приеме, че само зависимостта (формулата) приета с Наредба № 16-334 от 6.04.2007 г. в т.6.1.1, противоречи на чл.13, §1 от Директива 2006/32/ЕО по изложените по-горе съображения. Това не се отразява на извода за правилно транспониране на Директивата в ЗЕ и останалите разпоредби на Наредба № 16-334/2007 г. и за липсата на противоречие на националното право с цитираната Директива. Независимо от това обаче следва да бъде ангажирана обективната отговорност на държавата за това, че е допуснала в подзаконов нормативен акт да бъде формулирана разпоредба, противоречаща на правото на ЕС.

Неоснователно е твърдението на представителя на Министерството на енергетиката (МЕ), изложено в писмения отговор на жалбата на С.П., че съгласно чл.63, ал.2, т.2, б.„е“ от Наредба № 16-343/2007 г. (отм.) общото събрание на етажната собственост може да вземе решение по кой измежду четири варианта следва да се определя топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, като в чл. 63, ал. 7 от същата Наредба било прието, че при липса на решение на общото събрание на етажната собственост за избор на един от вариантите по ал. 2, т. 2, буква „е“ топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, се определя от лицето по чл. 139б, ал. 1 ЗЕ, съгласно т. 6.1.1 от приложението, но избор от ОС на етажната собственост в сградата на ищцата не е направен.

Тази възможност е въведена с изменението на Наредбата, обнародвано в бр.93/2013 г. на ДВ, но този период е извън обхвата на исковата претенция. За релевантния период от време такава възможност не е била предвидена в Наредбата, а нормата на чл.63, ал.2, т.2, б.“е“ е гласяла следното:

„(2) Лицето по чл. 139б ЗЕ предоставя на топлопреносното предприятие или доставчика:

2. идентификация на сградата общо и по отделни имоти, съдържаща топлинните товари и видовете потребление, в т. ч.:

е) количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация съгласно методиката по т. 6.1.1 от приложението;“

Това означава, че абонатите не са имали право за избират различен метод на отчитане на потребената ТЕ до изменението на наредбата с бр.94/2013 г. на ДВ.

Останалите доводи, изложени в писмения отговор на МЕ, съдът приема за основателни и те са съобразени в мотивите на това решение, изложени по-горе.

От събраните по делото доказателства се установи, че П. е започнала да води дела, опитвайки се да докаже несъстоятелността на формулата, още от 2009 г. и до момента, т.е. около 12 години. От показанията на разпитаните свидетели се установи, че съдебните битки, свързани с доказване порочността на принципите, възприети във формулата, са се отразили на психиката и здравословното ѝ състояние, което драстично се е влошило. Често се оплаквала от пристъпи на високо К. Н., често изпадала в депресивни състояния. Стигнало се до там, че развила непоносимост към собственото си жилище и се преместила да живее в наследствен имот в с.К.о на 20 км. От П..

При тези данни въззивният съд приема, че претенцията за неимуществени вреди е основателна и следва да бъде уважена в пълен размер, като Министерство на икономиката, представлявано от Министъра на икономиката, следва да бъде осъдено да заплати на П. обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. За да обоснове уважаването на иска в претендирания размер, съдът взема предвид дългото време, което е било необходимо, за да се постанови акт от съд, приемащ, че е налице противоречие между тази формула и чл.13 от Директива 2006/32/ЕО – цели 12 години, както и влошеното здравословно състояние на ищцата в резултат на това, довело до заселването ѝ в друго населено място. Отговорността на Министерството на енергетиката е обективна и е резултат от това, че като орган на държавата е допуснало да уреди значими обществени отношения в противоречие с правото на ЕС, което

настоящият съдебен състав преценява като особено съществено нарушение.

Неоснователна е обаче пренецията на претърпени имуществени вреди в общ размер на 16 231,86 лв. по следните съображения:

Както беше посочено по-горе, както ВЛ проф. К., така и ВЛ инж.Б. в своите експертни заключения са посочили, че различните сгради могат да бъдат с различни енергийни характеристики, които влияят върху приетата във формулата средна температура на тези сгради. И двамата експерти са единодушни в становището си, че инсталацията в сградата – етажна собственост, в която се намира апартаментът на ищцата, трябва да бъде обследвана, защото от данните за ТЕ, необходима за подгръване на 1 куб.м. вода се установява, че замерените в сградата резултати надвишават 2-3 пъти нормата, а това се отразява и на реално потребеното количество ТЕ за единица обем.

Чл.140,ал.3 от ЗЕ изрично предвижда, че сградните инсталации за отопление и горещо водоснабдяване са обща етажна собственост. Съгласно § 1, т. 3 от ДР на Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването: "Инсталация в сграда" или "сградна инсталация" е съвкупността от главните вертикални и хоризонтални разпределителни тръбопроводи, включително до отоплителните тела, както и съоръжения за разпределяне и доставяне на топлинна енергия от абонатната станция до имотите на клиентите. Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сграда, всеки от присъединителните топлопроводи е елемент на съответната инсталация в сградата". Вътрешна отоплителна инсталация се проектира за сграда, в която е предвидено топлоснабдяване по проект и тя е част от съдържанието на инвестиционните проекти при жилищно строителство, за което е предвидена част "топлоснабдяване, отопление, вентилация". Както беше посочено по-горе, отоплителната инсталация е и обща част на сградата по смисъла на чл.38, ал.1 от ЗС. Съгласно чл.6, ал.1, т.10 от ЗУЕС собствениците на имоти в сграда – етажна собственост заплащат разходите за управлението и поддържането на общите части на сградата. Решенията за ремонт и разходи за поддръжка на общите части се вземат от общото събрание на етажната собственост с мнозинство на гласовете (във всички случаи над 50% в зависимост от вида решение, което се взема).

В сумите, претендирани от ищцата като имуществени вреди, са включени главниците и лихвите за начислени, но незаплатени в срок или изобщо незаплатени суми за доставена и потребена ТЕ, заплатени държавни такси и разноски, в т.ч. адвокатски възнаграждения за водените от ищцата дела пред ПЛРС и ПЛОС; главници, лихви, такси и разноски, платени по заведени изпълнителни дела при ЧСИ. Обобщена, тезата на ищцата е, че ако формулата е била съставена в съответствие с чл.13 на Директива 2006/32/ЕО,

не е следвало да ѝ бъде начислена и тя не е трябвало да заплаща суми за сградна инсталация, които надвишават реално потребената от нея ТЕ.

Както беше посочено по-горе (няколко пъти) в мотивите на настоящото решение, твърдението на ищцата, че не дължи разходи за сградна инсталация е несъстоятелно, вкл. и поради характера на тази инсталация като обща част на сградата, в която се намира имотът на П.. С оглед на това независимо дали формулата по т.6.1.1 от Наредба № 16-334/2007 г. (отм.) е била съставена така, че да отразява приблизително вярно реалното потребление на ТЕ, ищцата дължи заплащане на част от потреблението за сградна инсталация като съгласно чл.145, ал.3 в действащата редакция на ЗЕ тя се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти. Такова е било разпределението и в редакцията на тази норма, действала в релевантния исков период.

Наред с това, в конкретния случай ищцата е ползвала ТЕ в две от стаите на жилището си, за които е била длъжна да заплати реално доставената и потребена от нея топлинна енергия, но липсват данни по делото, а и твърдения в исковата молба, че тя е заплатила такава част. Неплащането на дължими суми се санкционира с начисляването на законна или наказателна лихва, която не би била начислена, ако ищцата беше заплатила дължимите суми в срок.

Установи се от заключенията на ВЛ инж.Б., а и от разпитите му в съдебните заседания, проведени пред Пазарджишкия районен съд, че към настоящия момент е невъзможно да бъде изчислен размерът на реално потребената от П. ТЕ в периода 01.10.2009 г. – 31.10.2012 г., тъй като липсват монтирани индивидуални измервателни уреди, които могат да измерят това количество ТЕ, а и липсват данните за показанията на уредите за дялово разпределение, монтирани на някои от отоплителните тела в апартамента на ищцата. Освен това следва да се посочи, че за част от периода същата не е била изпълнила и задължението си изобщо да монтира уреди за дялово разпределение. При тези данни следва да се приеме, че самата ищца е недобросъвестен съконтрагент в правоотношението си с топлофикационното дружество, поради което не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

Нещо повече, в своите заключения, приети пред ПРС, ВЛ инж. Б. заявява, че изчислената от него сума по формулата по т.6.1.1 за гореща вода надвишава сумата, изчислена от топлофикационното дружество. Освен това вещото лице категорично отказва да се ангажира с мнение дали изчислението на потребената ТЕ ще бъде по-малко или по-голямо, ако във формулата бъдат взети предвид всички относими компоненти, в т.ч. температурата на водата в тръбите, температурата на околната на тръбата среда, вътрешния и външния

диаметър на тръбата и материала от който е направена и др.

Тъй като сградната инсталация е обща част на сградата, в която се намира имотът на ищцата, от компетентността на общото събрание на етажната собственост е вземането на решение за ремонт на отоплителната инсталация, за която липсват данни по делото да е била ремонтирана от момента на построяването на сградата до днес. В резултат на това за загряването на 1 куб.м. вода сградната инсталация употребява 2-3 повече енергия, отколкото е нормално и това води до значително завишаване на сметките за потребление. Вземането на решения за включване в програми за енергийна ефективност и съответно поставяне на изолация на сградата също би се отразило на реално потребляваното количество ТЕ. По делото липсват доказателства, а в исковата молба липсват твърдения, че ищцата е инициирала или участвала в събрания на етажната собственост, на които са били вземани решения за ремонт на отоплителната система или за подобряване енергийната ефективност на сградата, в това число подмяна на дограмата, вкл. в апартамента на ищцата, за да се приеме за доказано, че изчислените по формулата количества потребена ТЕ са резултат само от неточностите при съставянето ѝ и единствено на това основание ищцата е била ощетена.

Заплащането на такси и разноски по делата също не може да се приеме за материална вреда, претърпяна от ищцата в резултат на неправомерни действия или бездействия на ответника Министерство на енергетиката, тъй като те са резултат от недобросъвестното поведение на самата ищца, коментирано по-горе.

По изложените съображения съдът намира за недоказана претенцията за претърпени имуществени вреди от ищцата в размер на 16 231,86 лв., поради което тя следва да бъде отхвърлена като неоснователна както по отношение на Министерството на енергетиката, така и по отношение на П.ския окръжен съд. Мотивите за недължимост на обезщетение за имуществени вреди от ответника Министерство на енергетиката обосновават неоснователност и на претенцията на ищцата за имуществени вреди против Окръжен съд – П. и в пълна степен се отнасят и за тази претенция.

По отношение на претенциите за неимуществени вреди, предявени срещу Окръжен съд-П., въззивният съд ще изложи съображения в следващия раздел на решението.

По жалбата на Окръжен съд-П.

-

Жалбоподателя-ответник Окръжен съд - П. твърди във въззивната си жалба, че неправилно районният съд бил приел, че постановяването на акт в съответствие с националното и европейско законодателство, може да създаде вреда от каквото и да е естество по отношение на страна в правен спор. Този извод противоречал на основите и смисъла на правовия ред и бил в пълен дисонанс с всички достигнати от решаващия състав предходни изводи за правилност на решенията, постановени от П.ския окръжен съд по в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 2611/2016 г. и в.гр.д. № 41/2015 г. Обосновано било заключението, че по делата са постановени правилни решения в синхрон със законодателството, но напълно неоснователно районният съд бил приел, че С.П. е понесла неимуществени вреди от тези решения, тъй като не е била убедена в правилността на крайните актове, вследствие неудовлетворените от съставите искания за отправяне на преюдициални запитвания до СЕС.

По отношение на въпроса за предпоставките, при които решаващият съд по даден спор има задължението да отправи преюдициално запитване, районният съд се бил ограничил до това да приеме като необходима и достатъчна предпоставка за възникването на такова задължение единствено произнасянето на съдебна инстанция като последна такава. В изложението била цитирана разпоредбата на чл. 629, ал. 3 ГПК, която ясно дефинирала кога това задължение може да бъде дерогирано, дори съдът да постановява окончателно решение, но Пазарджишкият районен съд въобще не бил обърнал внимание и не бил обсъдил тези изключения.

Жалбата е основателна.

С Решение по дело C-173/03 *Traghetti del Mediterraneo SpA*, в ликвидация против Италианска република (Преюдициално запитване от Tribunale di Genova) съдът на ЕС е приел, че правото на Общността изключва националното законодателство, което изключва отговорността на държавата по общ начин за вреди, причинени на лица от нарушение на правото на Общността, дължащо се на съд, който се произнася на последна инстанция, поради факта, че въпросното нарушение е резултат от тълкуване на разпоредби на правото или оценка на факти или доказателства, извършена от този съд.

В параграфи §42 и §43 от решението на СЕС се казва следното:

„Правото на Общността също така изключва националното законодателство, което ограничава такава отговорност единствено до случаи на умишлена вина и сериозно нарушение от страна на съда, ако такова ограничение би довело до изключване на отговорността на съответната държава-членка в други случаи, когато е налице явно нарушение от приложимото право е извършено, както е посочено в точки 53—56 от

решението по дело C-224/01 Köbler [2003], Recueil, стр. I-10239.

Накрая, що се отнася до ограничаването на отговорността на държавата до случаи на умишлена вина и сериозно нарушение от страна на съда, следва да се припомни, както беше посочено в параграф 32 от настоящото решение, че Съдът постанови, в Решение Köbler, че отговорността на държавата за вреди, причинени на физически лица поради нарушение на правото на Общността, дължащо се на национален съд, който се произнася в последната инстанция, може да възникне в изключителния случай, когато този съд явно е нарушил приложимото право.

Такова явно нарушение следва да се преценява, *inter alia*, в светлината на редица критерии, като степен на яснота и прецизност на нарушената норма, дали нарушението е било умишлено, дали грешката при прилагане на правото е извинителна или непростима, и неизпълнението от страна на въпросния съд на задължението му да отправи преюдициално запитване съгласно член 234, трета алинея ЕО; във всеки случай се предполага, че съответното решение е взето при явно пренебрегване на практиката на Съда по този въпрос (Köbler, точки 53—56)“.

В следващите два параграфа - §44 и §45 СЕС заключава:

„Следователно, въпреки че остава възможно националното право да дефинира критериите, свързани с естеството или степента на нарушението, които трябва да бъдат изпълнени, преди да може държавата да бъде понесена отговорност за нарушение на правото на Общността, дължащо се на национален съд, който се произнася на последна инстанция, по никакви обстоятелства не могат да налагат по-строги изисквания от тези за явно нарушение на приложимото право, както е посочено в параграфи 53 до 56 от решението Köbler.

Следователно ще възникне право на обезщетение, ако това последно условие е изпълнено, **когато е установено, че нарушеното върховенство на закона има за цел да предостави права на физически лица и съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, поето от държавата и загубата или вредата, претърпени от увредените страни** (вж. *inter alia* в това отношение Francovich и други, точка 40; Brasserie du Pêcheur and Factortame, точка 51; и Köbler, точка 51). Както става ясно по-специално от параграф 57 от Köbler решение, тези три условия са необходими и достатъчни за установяване на право в полза на лицата да получат обезщетение, въпреки че това не означава, че държавата не може да носи отговорност при по-малко строги условия съгласно националното законодателство.“

В настоящия случай на разположение на ищцата е възможността да се

позове директно на норми от ДЕС и ДФЕС, за да реализира правото си на защита срещу действия или бездействия на държавата, противоречащи на правото на ЕС, което и П. е сторила, предявявайки настоящия иск. Наред с това следва да се посочи, че в българското законодателство липсва нормативна уредба, изключваща отговорността на държавата за вреди, причинени на лица от нарушение на правото на Общността, дължащо се на съд, който се произнася на последна инстанция, поради факта, че въпросното нарушение е резултат от тълкуване на разпоредби на правото или оценка на факти или доказателства, извършена от този съд и което да ограничава такава отговорност единствено до случаи на умишлена вина и сериозно нарушение от страна на съда, ако такова ограничение би довело до изключване на отговорността в други случаи, когато е налице явно нарушение от приложимото право.

В националното ни право задължението за отправяне на преюдициално запитване по граждански дела е дефинирано в чл.629 от ГПК, където в ал.3 е предвидено, че съдът, чието решение не подлежи на обжалване, винаги отправя запитване за тълкуване, **освен когато отговорът на въпроса произтича ясно и недвусмислено от предишно решение на Съда на Европейските общности или значението и смисълът на разпоредбата или акта са толкова ясни, че не будят никакво съмнение.**

За да отклони искането за отправяне на преюдициално запитване, П.ският окръжен съд е приел, че чл.13 от Директива 2006/32/ЕО е транспониран във вътрешното право, поради което Директивата няма пряко действие, а приложение намира националното право, като тълкуването на норми от Директивата не може да разреши конкретния правен спор. Съдът се е позовал на задължителна практика на ВКС, постановена по реда на чл.290 от ГПК, в която е застъпено подобно становище.

Без съмнение и по трите дела, водени срещу С.П. от топлофикационното дружество, П.ският окръжен съд е действал като последна инстанция, поради което задължението му да отправи преюдициално запитване следва да се разглежда в светлината на нормата на чл.629, ал.3 от ГПК.

Правилното тълкуване на нормата на чл.13 от Директива 2006/32/ЕО, транспонирана в националното ни право с §3 от ДР на ЗЕЕ (ДВ, [бр. 98](#) от 14.11.2008 г. - отм.), се потвърждава от постановеното по-късно Решение от 05.12.2019 г. на СЕС по съединени дела C-708/17 и C-725/17, образувани по преюдициални запитвания на Районен съд - гр. Асеновград и Софийски районен съд, както и от доказателствата за прекратената наказателна процедура против Р България за неправилно транспониране на чл.13 от Директива 2006/32/ЕО, разгледани изключително подробно по-горе в

настоящото решение. В съответствие с това тълкуване съставите на П.ския окръжен съд са постановили, че С.П. дължи суми както за реално потребена ТЕ, така и част от сумите за ТЕ, подадена от абонатната станция към сградната инсталация на сградата, в която се намира собственото ѝ жилище.

Настоящият съдебен състав приема, че като е отказал да отправи преюдициално запитване, П.ският окръжен съд не е допуснал нарушение, довело до неправилно тълкуване на норма от правото на ЕС, в резултат на което ищцата да е претърпяла вреди, тъй като за решаващите състави нормата е била толкова ясна, че не е събудила никакво съмнение и постановените от тях решения съответстват на тълкуването на нормата от европейското право, дадено от СЕС в цитираното решение от 05.12.2019 г.

Неправилно районният съд е приел, че за ищцата могат да възникнат вреди в резултат на правилно разтълкувана и приложена норма от правото на ЕС. Субективното неудовлетворение на страната по решението, постановено от съда като последна инстанция по едно дело, пък било то и свързано с негативни преживявания, не може да бъде квалифицирано като неимуществена вреда, причинена на тази страна от съда. Съдът не се самосезиран с решаването на проблемите на гражданите във връзка с техните права и задължения, а бива сезиран от тях. Задължение на съда е да разреши спора при спазване нормите на материалния и процесуалния закон, в съответствие с буквата и духа на закона. Дори и в този случай обаче едната от двете страни винаги е неудовлетворена от изхода на спора, но това неудовлетворение никога не може да бъде квалифицирано като вреда.

Неоснователно е твърдението на П., че съдът е бил длъжен да не прилага формулата по т.6.1.1, тъй като тя противоречи на чл.13 от Директива 2006/32/ЕО и не отразявала реално потребеното от ищцата количество ТЕ, поради което исковите претенции на топлофикационното дружество следвало да бъдат отхвърлени изцяло.

Както беше посочено по-горе, безспорно е установено, че С.П. дължи суми както за реално потребената от нея ТЕ, така и съответната част от тази за сградна инсталация и гореща вода. Беше установено също, че към момента на постановяване на решения на ПлОС ЗЕ и Наредба № 16-334/2007 г.(отм.), заедно с Методиката, не са били в противоречие с чл.13 от Директивата. Що се отнася до формулата по т.6.1.1, тя е била част от действащото законодателство в Р България и поради това – задължителна за органите на съдебната власт. Тази норма не е била отменена или обявена за нищожна с решение ВАС, поради което се счита за приложимо нормативно законодателство за този период, с което съдилищата са се съобразили. Не на последно място следва да се посочи, че по делата, разгледани от ПлРС и ПлОС формулата по т.6.1.1 не е била предмет на спор.

По изложените съображения въззивният съд намира жалбата на П.ския окръжен съд за основателна, поради което същата следва да бъде уважена.

Като е постановил решение в противоположен смисъл, Пазарджишкият районен съд е постановил неправилен съдебен акт, който следва да бъде отменен в тази своя част, вместо което следва да бъде постановено ново решение, с което искът следва да бъде отхвърлен.

Жалбата на С.П. против решението на Пазарджишкия районен съд, с което е отхвърлена претенцията за присъждане на неимуществени вреди за разликата от 6500 лв. до претендираните 10 000 лв. следва да бъде оставена без уважение, а решението на районния съд следва да бъде потвърдено в тази част по изложените по-горе съображения.

По разноските: С оглед изхода на спора решението на районния съд следва да бъде отменено и в частта за разноските. Разноските, направени от ищцата пред районния съд, са в общ размер на 855 лв., от които 830 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение. Тъй като адвокатското възнаграждение не е диференцирано и липсват данни за кой от обективно съединените искове какво възнаграждение е заплатено, въззивният съд приема, че в полза на ищцата следва да бъде присъдена такава част от него, отговаряща на уважаването на исковата претенция в размер на 10 000 лв. в пълен размер. Освен това съдът отчита факта, че са предявени четири обективно и субективно съединени иска срещу двама ответници, като в това отношение адвокатското възнаграждение също не е диференцирано. При тези данни въззивният съд приема, че с оглед уважената част от исковете в полза на ищцата следва да бъдат присъдени деловодни разноски за първа инстанция в размер на 162.97 г.

Общо претендираните разноски за въззивна инстанция са в размер на 840 лв., от които 10 лв. ДТ и 830 лв. – възнаграждение, определено на основание чл.38, ал.2 от ЗАдв и чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Като се отчетат обстоятелствата, посочени по-горе, въззивният съд приема, че за въззивна инстанция ответникът Министерство на енергетиката дължи на ищцата възнаграждение в размер на 160.11 лв. или общо за две инстанции дължимите разноски са в размер на 323.08 лв.

В откритото съдебно заседание, проведено на 11.11.2021 г., пълномощникът на Окръжен съд-П. е претендирал присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.2 от ЗАдв. Въззивният съд намира, че в полза на Окръжен съд, с оглед изхода на спора, следва да бъдат присъдени разноски, но това не може да бъде адвокатско възнаграждение, тъй като интересите на страна в процеса са представлявани от служител с юридическо

образование – съдебен помощник, а не от адвокат. При тези данни следва да се приеме, че в полза на Окръжен съд-П. следва да бъдат присъдени разноски за две инстанции на основание чл.78, ал.8 от ГПК, като размерът на възнаграждението следва да бъде определен на основание чл.37 от ЗПП и чл.25, ал.2 вр.ал.1 от НЗПП в размер на 1080 лв. (по 540 лв. на инстанция) с оглед на това, че материалният интерес е в размер на 26 231 лв.

Разноските, пратени от бюджета на Пазарджишкия районен съд за възнаграждение на вещи лица и пътни разноски са в общ размер на 980.59 лв. С оглед изхода на спора на основание чл.10, ал.2 от ЗОДОВ С.П. следва да бъде осъдена да заплати по сметка на Пазарджишкия окръжен съд разноски за воденето на делото в размер на 606.77 лв., а на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ Министерство на енергетиката следва да заплати по сметка на Пазарджишкия окръжен съд 373.82 лв.

Като взе предвид гореизложеното, Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260065/22.02.2021 г., постановено по гр.д. № 4937/2018 г. по описа на Пазарджишкия районен съд, **в частта**, с която е осъдил Окръжен съд – П., БУЛСТАТ 000471760, адрес: гр.П., бул. „Шести септември“ № 167, да заплати на ищцата СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, ап. 23, сумата от 6500 лева - обезщетение за претърпени неимуществени вреди от допуснато нарушение на чл.267, §3 вр. §1, б. „б“ ДФЕС, което се изразява в отказа на ответника да отправи запитване до Съда на Европейския съюз за тълкуване на разпоредба от правото на Европейския съюз при постановяването като крайна инстанция на решения по в.гр.д. № 2403/2013 г., в.гр.д. № 2611/2016 г. и в.гр.д. № 41/2015 г., ведно със законната лихва за забава от подаването на исковата молба в съда на 05.07.2018 г. до плащането, **както и в частта**, с която е отхвърлил иска на СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8 за осъждане на ответника Министерство на енергетиката ЕИК 176789460, адрес: гр.София, ул. „Триадица“ № 8, да й заплати солидарно с Окръжен съд – П., БУЛСТАТ 000471760, адрес: гр.П., бул. „Шести септември“ № 167 сумата от 10000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, произтекли от незаконни актове на ответника, постановени в нарушение на Съюзното право - чл.13 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05.04.2006 г. относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяването на енергийни услуги, **както и в частта за разноските**, вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Министерство на енергетиката ЕИК 176789460, адрес:

гр.София, ул. „Триадица“ № 8, **да заплати на** СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, **сумата от 10 000 лв. (десет хиляди лева)**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, произтекли от незаконни актове на ответника, постановени в нарушение на Съюзното право - чл.13 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 05.04.2006 г. относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяването на енергийни услуги.

ОСЪЖДА Министерство на енергетиката ЕИК 176789460, адрес: гр.София, ул. „Триадица“ № 8, **да заплати на** СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, деловодни разноски за две инстанции в общ размер на **323.08 лв. (триста двадесет и три лева и 8 ст.)**.

ОСЪЖДА Министерство на енергетиката ЕИК 176789460, адрес: гр.София, ул. „Триадица“ № 8, **да заплати по сметка на** Пазарджишкия окръжен съд разноски по делото в размер на 373.82 лв. (триста седемдесет и три лева и 82 ст.).

ОСЪЖДА СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, **да заплати на** Окръжен съд – П., БУЛСТАТ 000471760, адрес: гр.П., бул. „Шести септември“ № 167, деловодни разноски за две инстанции в общ размер на **1080 лв.(хиляда и осемдесет лева)**.

ОСЪЖДА СТ. ИВ. П. с ЕГН ***** от гр.П., ул. „П.“ № 52, ет.8, **да заплати по сметка на** Пазарджишкия окръжен съд разноски в размер на **606.77 лв.(шестстотин и шест лева и 77 ст.)**.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260065/22.02.2021 г., постановено по гр.д. № 4937/2018 г. по описа на Пазарджишкия районен съд в останалите му обжалвани части.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____